

Årsrapport 2011

Fylkesmannen i Vestfold

Innhold

Kapittel 1 - Om embetet	Side 4
Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer	Side 8
Kapittel 3 - Resultatområder	Side 15
Kongehuset	Side 15
Miljøverndepartementet	Side 15
Landbruks- og matdepartementet	Side 20
Kunnskapsdepartementet	Side 32
Statens Helsetilsyn	Side 51
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Side 55
Justis- og politidepartementet	Side 59
Kommunal- og regionaldepartementet	Side 62
Arbeidsdepartementet	Side 70
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 75
Samferdselsdepartementet	Side 90
Utenriksdepartementet	Side 90
Kulturdepartementet	Side 91
Fomyings-, administrasjons- og kirke departementet	Side 91
Andre	Side 94
Endringer i årsrapporten	Side 95

Embete:

2011 har vært et begivenhetsrikt år for Fylkesmannen i Vestfold. Den mest krevende hendelsen var terrorangrepet på Oslo og Utøya, som endret det norske samfunnet på flere måter. Det berørte også oss, og det testet våre evner til å opptre korrekt og klokt i en krevende situasjon. Det er fortsatt krevende, mange av de berørte har behov for samfunnets oppmerksomhet og omsorg også i tiden som kommer.

Høstens lokalvalg førte til endringer i politisk ledelse for flere kommuner i fylket. Det skaper nye muligheter og gir plass for nye tanker. Det kan være nyttig å lytte til, også for de som er erfarne.

Internt i embetet har året vært preget av relativt mange nyansettelser, og av at assisterende fylkesmann har hatt permisjon det siste halvåret.

Fylkesmannen i Vestfold har gjennom mange år vært opptatt av sektorovergrepene samhandling. Vi håper og tror at det har medvirket til å skape samarbeidskulturen som preger fylket. Det er få konflikter mellom stat og kommune i fylket vårt. I de fleste tilfeller lykkes vi med å løse uenighet gjennom dialog. Fylkesmannen i Vestfold mener at det er vil bli enda viktigere i årene som kommer. Kvalitet i offentlig sektor handler ikke bare om den enkelte avgjørelse eller tjeneste hver for seg, men like mye om sumvirkningene. Bedre innsikt på dette området bør derfor stå sentralt i forvaltningens utviklingsarbeid fremover. Gjennom instruksjonen har Fylkesmannen et mandat til å være pådriver for sektor- og nivåovergrepene arbeid. Om ressursene foreligger, har vårt embete gode forutsetninger for dette oppdraget.

Vi opplever imidlertid at det har blitt noe vanskeligere å oppfylle Fylkesmannens samordningsrolle. Det skyldes i stor grad en sterk og detaljert statlig sektorstyring, både faglig og budsjettmessig. Embetsoppdragene øker i volum og detaljer. Vår opplevelse er at den statlige styringen i for liten grad ser sammenhenger på tvers av sektorgrenser. Sektorstyringen leder også til at summen av krav og forventninger til Fylkesmannen blir for stor, jamfør Riksrevisjonens gjennomgang for noen år siden. Flere av Fylkesmannens arbeidsområder oppleves som underfinansiert (eks. helse og justis / samfunns-sikkerhet).

Det er ønskelig å bringe embetsstyringen over i en form som gir lokalt handlingsrom til å forsterke det sektorovergrepene arbeidet. Dette forutsetter økt rom for lokale prioriteringer. Det er viktig at styringsdokumenter og budsjettforutsetninger gir tydelige signaler om dette. Vi håper at FAD kan bidra til å sette dette viktige temaet tydeligere på dagsorden.

Kapittel 1 - Om embetet

1.1 Tilstanden i embetet og fylket generelt

Embetet

Fylkesmannsembetet i Vestfold har hatt et godt år i 2011. Det er mange og krevende oppgaver, og det jobbes godt, effektivt på mange områder. Tiltak som fører til fornying og forbedring får kontinuerlig stor oppmerksomhet. De fleste medarbeidere er tilfredse med sine arbeidsforhold.

Assisterende fylkesmann Bjørn Strandli hadde permisjon siste halvår 2011 for å kartlegge utvalgte embeters bruk av initiativ- og samordningsrollen. Dette arbeidet har resultert i en rapport som nå er tilgjengelig, blant annet på vår nettside. Avdelingsdirektør Lasse Berggreen fungerte som assisterende fylkesmann under Strandlis permisjon.

I februar fikk vi et nytt oppdrag fra Miljøverndepartementet. Det skal utredes om det kan etableres en nasjonalpark i skjærgården utenfor Nøtterøy og Tjøme, i det som i dag er landskapsvernområdet Ormø-Færder. Dette har fått god mottakelse i de berørte kommunene. Det er ønskelig at nasjonalparken skal vedtas i løpet av 2013, og det krever at prosjektet holder høyt tempo. Assisterende fylkesmann Bjørn Strandli skal være prosjektleder, og vil derfor gå ut i en ny permisjonsperiode fra 27. februar 2012. Avdelingsdirektør Lasse Berggreen konstitueres fra samme dato. Vikariatet lyses ut.

Fra årsskiftet ble faggruppe beredskap overført fra Bygg-, beredskap- og bevillingsavdelingen, til Miljøvern- og samfunnsikkerhetsavdelingen, som nå heter Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen. Bygg-, beredskaps- og bevillingsavdelingen (BBB) har samtidig fått navnet Juridisk avdeling. Denne avdelingen forbereder seg nå til å overta vergemålsarbeidet fra kommunene.

Embetet har en forholdsvis stabil organisasjon, men med en relativt høy gjennomsnittsalder blant medarbeiderne. Enkelte fagmiljøer står foran betydelig utskifting. Det gjelder særlig samfunnsikkerhetsenheten, der både leder og senior fagmedarbeider slutter i nær framtid. I Helse- og sosialavdelingen vil et stort antall medarbeidere kunne gå av for aldersgrensen de nærmeste årene. Oppvekst- og opplæringsavdelingen og Miljøvern- og samfunnsikkerhetsavdelingen har størst innslag av foreldrepermisjoner, og er således også de avdelingene som har flest yngre medarbeidere.

Når et høyt antall erfarne medarbeidere slutter, skaper det utfordringer for organisasjonen. Det er ikke bare den faglige kompetansen som kan forsvinne, men også organisasjonskulturen og forståelsen av hvordan fylkesmannen arbeider i lokalsamfunnet.

Som ett mulig svar på denne utfordringen vurderer vi å etablere en «FM- skole». Vi håper den vil bli et relevant svar på behovet for å sikre kompetanseoverføring. Dagens introduksjon for nyansatte handler mye om arbeidsverktøy som arkiv- og økonomisystemer, personalreglement osv. Dertil kommer faglig mentorvirksomhet i regi av hver enkelt fagavdeling. Vi ser behov for å supplere med et kurstilbud som øker de nyansattes kunnskap om og forståelse for fylkesmannens samfunnsrolle, om etikk, rettsikkerhet, forholdet til våre oppdragsgivere, initiativ- og samordningsrollen osv. Vi vil også ta opp temaer som språk og kommunikasjon. En viktig målsetting er å skape en forståelse av at hver avdeling hos fylkesmann må se på tvers av sektorene og forstå hvor sammensatt kommunenes oppgaver er.

Kommuneøkonomi

Gjennom mange år har vi påpekt problemene i kjølvannet av Vestfold-kommunenes relativt lave inntekter. Den økonomiske situasjonen var også i 2011 preget av lave inntekter og et vedvarende og økende press på de kommunale tjenestene. Målt i netto driftsresultat var handlingsrommet for våre kommuner det klart dårligste i landet.

Fra 2008 har økonomien i de fleste kommunene har vært preget av strenge krav til innsparing, effektiviseringstiltak og søk etter mulige kutt i kommunale tjenester. For 2011 kan vi konstatere at de kommunene som har lyktes best med dette, har kommet best ut målt i frie inntekter. De økonomiske resultatene for 2011 vil trolig vise en større variasjon enn på mange år. Det er en reell fare for at én eller to kommuner må tas inn i ROBEK-registeret i 2012 eller 2013. Det gir grunn til bekymring. Situasjonen blir en da mer krevende nå, fordi de fleste buffere allerede er brukt opp.

Framskrivninger for de neste tjue årene viser en noe svakere befolkningsvekst i Vestfold enn landsgjennomsnittet. Fylkesmannen er usikker på om disse prognosene vil holde. Kommunikasjonsmulighetene vil bli langt bedre, både for vei og bane. Det pågår opprusting av Vestfold-banen og v E-18, og det legges nå ytterligere planer for opprusting. Dette kan gjøre fylket mer attraktivt for tilflytting.

Arealpresset er allerede betydelig. De fleste innbyggerne bor langs kysten, øst for E-18. Kystlinjen vil også trolig i framtiden være det mest attraktive boområdet. Tjue prosent av arealet her er dyrket mark, og konfliktpotensialet er høyt. Det er stort behov for en langsiktig arealpolitikk, ikke minst i byene. Fylkesmannen har gjennom mange år vært svært oppmerksomme på dette, og samarbeider med kommunene, fylkeskommunen, Vegvesenet og NVE.

Gjennom tiltak som Planportalen.no har vi kommet langt i å håndtere vanskelige plansaker og forebygge unødige konflikter. Fylket har færre og mindre konflikter enn hva en kunne forvente. Samtidig tror vi at presset vil øke. Embetet har derfor i 2011 lagt full faglig tyngde i å bistå fylkeskommunene og kommunene i arbeidet med en regional plan for bærekraftig arealforvaltning (RPBA), som fylkestinget skal vedta i desember i år.

Det mest alarmerende trekket ved befolkningsutviklingen at veksten for de over 65 år er høy, samtidig som tilveksten av barn og unge trolig blir svakere enn landsgjennomsnittet. Med andre ord vil antallet som trenger tjenester vokse, mens tilveksten av de som skal løse oppgavene er svakere. Vestfold har betydelige levekårsutfordringer. Sosial ulikhet er en utfordring. Der det er store skiller er det gjerne en opphopning av flere uheldige faktorer. Dette utviklingstrekket, koplet med den svake kommuneøkonomien, gir grunn til bekymring, fordi kommunene mangler handlekraft til robuste tiltak for å møte levekårsutfordringene.

Helse- og omsorgssektoren, sosiale tjenester i NAV

Det er en stadig forskyvning av arbeidskapasitet fra tilsynsoppgaver til forvaltningssaker. Veksten i antall førerkortsaker fortsetter og tar ressurser fra andre områder, blant annet fra tilsynsoppgavene. Det kan måles ved stagnasjon i antall tilsynssaker ved enkelthendelser. Samtidig øker omfanget av utførte helsetjenester i helseforetak og kommunene. Vi kan ikke følge opp denne økningen fra vår side, og mener at det er en uheldig utvikling. Det står i kontrast til den politiske forventningen om at tilsynsvirksomhetene skal reagere raskt, være grundige og presise. Det er egenskaper ved tilsynsvirksomheten som ikke kan opprettholdes når ressursene må prioriteres til behandling av førerkortsaker.

For å møte utfordringene har vi implementerer gode erfaringer fra prosjektet "Bedre tilsyn" og tilbyr blant annet dialog med tilsynsobjektene både før og etter tilsyn. Kommuner som har hatt tilsyn på samme tema, samles for å kunne utveksle erfaringer. Nytt av i år er at vi har ført tilsyn med aktørene som bidrar til behandlingen av en pasient fra legevakt, gjennom akuttbehandling til gjenopptrening. I vårt tilfelle behandling av hjerneslag. Vi tror det blir en tilnærming som vil bli mer vanlig i løpet av noen år.

Samhandlingsreformens krav til kommunene og helseforetakene har ført til at øverste ledelse i kommunene har fått større oppmerksomhet på helse- og omsorgsfeltet enn de hadde for 10-15 år siden. Vi konstaterer at forberedelsene er dominert av administrative og økonomiske spørsmål. Samhandlingen forutsetter også at kommunene sikrer kompetanse til å løse mer krevende faglige oppgaver. Vi ser fram til at det blir et hovedtema. Vellykket resultat av samhandlingsreformen forutsetter også at helseforetak og kommuner har felles system for kvalitetsovervåkning og forbedring.

Gjennom tilsyn med økonomisk stønad i fem NAV-kontorer og enkelte hendelsesbaserte tilsynssaker, har vi funnet svikt i de sosiale tjenestene i flere kommuner. Erfaringer fra samtaler med ledere og mellomledere, løpende klagesaksbehandling og henvendelser fra enkeltpersoner, bidrar til å supplere bildet av at de sosiale tjenestene er mangelfullt integrert i flere NAV-kontorer. I mange kontorer er arbeidspresset stort, kapasiteten utilstrekkelig, og kompetansen mangelfull både når det gjelder lovbestemmelser, saksbehandling og sosialfaglig arbeid og metodikk. Vi er en bekymret for tilgjengeligheten til og kvaliteten på de sosiale tjenestene i flere kontorer. Det er påpekt både vanskelig tilgang til kompetent personale, begrenset tilbud om råd og veiledning, også økonomisk rådgivning og mangelfull kartlegging og individuell vurdering av hjelpebehov, både ved tilsyn, i klagesaker og den øvrige dialogen med kontorene.

Barn og unge

Fylkesmannen har i 2011 fulgt opp arbeidet med utsatte barn. Gjennom det landsomfattende tilsynet med barneverntjenestene og gjennom rutinemessige rapporteringer på fristbrudd med meldinger, undersøkelser osv., ser vi at barna ikke sikres godt nok i kommunene. Det er mange sårbare områder, også for de barna som er i tiltak under barnevernet. Også i barneverninstitusjonene ser vi eksempler på lovbrudd. Ofte dreier det seg om hvordan

institusjonene forholder seg til rettighetsforskrifter når det gjelder bruk av tvang.

Det er svært viktig at barnehager, skoler og barneverntjenestene utvikler et godt og hensiktsmessig samarbeid om disse barna. Fylkesmannen har tatt dette opp i på ulike arenaer, og vil fortsette å bidra til et økt samarbeid rundt sårbare barn i 2012.

Fylkesmannen jobber også aktivt for å øke oppmerksomheten rundt og innsatsen for at barn skal ha en best mulig oppvekst gjennom prosjektet "God oppvekst 2008-2018". Tidlig innsats har vært prioritert i 2011.

1.2 Ressursbruk og andre økonomiske forhold

Departement	Kap1510	Fagdep
Miljøverndepartementet	kr 6 586 656,63	kr 3 399 623,61
Landbruks- og matdepartementet	kr 6 513 651,40	kr 6 149 591,89
Kunnskapsdepartementet	kr 4 673 814,63	kr 1 730 903,88
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 2 693 540,29	kr 217 000,00
Justis- og politidepartementet	kr 3 825 533,44	kr 140 342,92
Kommunal- og regionaldepartementet	kr 2 567 562,90	kr 0,00
Arbeidsdepartementet	kr 513 833,94	kr 1 705 145,79
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 6 603 734,60	kr 4 491 425,34
Andre	kr 23 079 521,28	kr 0,00
Sum:	kr 57 057 849,11	kr 17 834 033,43

1.3 Risikostyring

Vi har hatt revisjon på området i 2011, og må lage et bedre overordnet system i løpet av 2012.

Basis for arbeidet blir riksrevisjonens endelige rapport og føringer som den nedsatte arbeidsgruppen under FAD kommer fram til. Tidshorisont for å få nytt system på plass er utgangen av 2012.

1.4 Helhetlig og strategisk ledelse

Fylkesmannens ledergruppe møtes samlet hver uke. Utover løpende sakshåndtering og informasjon, legges det til rette for at ledergruppen også bruker tid på både overordnede og tverrfaglige problemstillinger. Samarbeidet mellom avdelingsdirektørene er tett og daglig. Det er etablert faste samarbeidskonstellasjoner der det er hensiktsmessig, f.eks. mellom Helse- og sosialavdelingen og Oppvekst- og opplæringsavdelingen.

Lederutviklingsprogrammet 2010 var samlet sett et positivt løft for embetets ledergruppe. Vi har i oppfølging lagt vekt på å bygge enda tettere og bedre relasjoner i ledergruppen, utfra at vi i programmet fikk det største utbyttet når egen ledergruppe arbeidet sammen. I 2011 er det i praktisk oppfølging registrert at ledergruppen har blitt tettere og enda mer samkjørt. Det er også gjennomført et lederseminar høsten 2011 der det bl.a. ble besluttet å gjennomgå organisasjonens virkemåte på utvalgte områder i 2012.

Medarbeiderundersøkelsen ble fulgt opp med et allmøte der metode og resultater ble presentert med bistand fra Rambøll. Det ble identifisert almenne funn som er håndtert organisatorisk i etterkant. Avdelingene har også gjennomført prosesser utfra avdelingsresultater. Parallellt har avdelingsdirektørene hatt dette som tema i rapporteringssamtaler med embetsledelsen.

Brukerundersøkelsen viste svært gode resultater for Vestfolds del. Dette er kommentert i rapportering for 2010 med hensyn til hva vi har sett av forbedringstiltak. Noen av tiltakene er gjennomført (eks. tilsetting av informasjonsmedarbeider), mens andre fortsatt er under utvikling.

1.5 Andre forhold

Her er det ønskelig med rapportering på andre forhold ved de økonomiske og administrative - Styringsdialogen
- Rapportering

Rapporteringen fungerer greit teknisk, men endel av tabellene som det rapporteres på er dårlig tilpasset faktiske forhold. Eksempelvis innen Produksjonstilskudd burde det vært flere kategorier. I tillegg til klager burde vi hatt oppfølging av feillister, og ny beregning ved oppstart grovfor.

Rapportene innen likestilling er svært omfattende, og lite egnet for å ta ut entydig informasjon. Eksempelvis sier kompetansemidler på personer over og under 50 år lite når det samtidig ikke opplyses om antall personer i de 2 kategoriene.

- Administrative føringer herunder:

- IKT-arkitektur

Vi tar hensyn til føringer som ligger i IKT- strategi for fylkesmannsembetene i vårt IKT-arbeid. Innføring av EDU og forberedelser til etablering av felles er eksempler på dette. Etablering av felles løsninger og arkitektur
- Innkjøp

Vi samarbeider fortsatt med VOIS om våre innkjøp. Rammeavtaler innen rekvisita , IKT-utstyr og råvarer til kantine dekket opp av VOIS. Vi har ikke hatt store kontrakter ute på anbud i 2011. For å sikre oversikt og god etterlevelse av regelverket har vi avtaler og terskelverdier liggende på vår nettside. Vi bruker Mercell i innkjøpsprosessen. To personer har vært på oppfriskingskurs hos Mercell på Karihaugen i løpet av 2011.

- Miljøtiltak

Fylkesmannen er blitt miljøfyrtårnsertifisert i løpet av 2011. Dette innebærer noen endringer i forhold til tidligere, med bedre kildesortering og slutt på engangsemballasje i kantine

- Brukerundersøkelse

Viser til punkt 1.4

Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer

2.1 Generelle samordningsoppgaver. Fornyning av offentlig sektor

Fylkesmannen i Vestfold tar utgangspunkt i lokaldemokrati og det kommunale selvstyret i vårt samarbeider med kommunene.

Et annet vesentlig utgangspunktet er oppdragene som departementer, direktorater og tilsyn tildeler embetet, for å følge opp og ivareta nasjonal politikk. Fylkesmannen er ett viktig ledd i formidlings- og oppfølgingskjeden, regionalt og lokalt.

Det tredje utgangspunktet er samordnings-, initiativ- og effektiviseringsoppdraget i Fylkesmannsinstruksen, som stadig gir opphav til felles initiativ og handling mellom regional stat og Vestfold-kommunene, for eksempel handlingsplanen for miljøeffektive innkjøp.

Vi mener at det er avgjørende for tilliten mellom staten og befolkningen, så vel som mellom statens sentrale myndigheter og kommunene, at statens forvaltning i stor grad er desentralisert, med Fylkesmannen som knutepunkt og koordinator. Det er viktig at sentrale statlige myndigheter har én felles kanal til kommunene, der økonomikontrollen, fagtilsynet og rettssikkerheten ses i sammenheng. Funksjonaliteten i systemet avhenger av at kommunene opplever en stat som er tilstrekkelig samstemt og ikke så fragmentert. Her kan Fylkesmannen bidra.

Fylkesmannen i Vestfold arbeider systematisk med dialog, både med faglig-administrativt og politisk nivå i kommunene. Utstrakt kunnskapsformidling om fag-, saksbehandlings- og myndighetskrav til administrasjon og virksomhetsnivå, går parallelt med formidling og drøfting av lovforståelse med politisk nivå, for eksempel om areal-, plan- og byggesaksbehandling og oppfølging av tilsyn på velferdsområdene.

Et konstruktivt samspill mellom staten og kommunene er avgjørende for at nasjonale velferdsordninger skal gi likeverdige tjenester i hele landet, slik Stortinget forutsetter. Systemet tilføres merverdi ved at velferdsstaten får lokal tilpasning og forankring. Samtidig påvirkes den nasjonale politikken av de erfaringene som gjøres lokalt, og som formidles til nasjonalt nivå, blant annet vi fylkesmennene.

Fylkesmannen i Vestfold gjorde i 2011 flere henvendelser til sentrale myndigheter sammen med respektive kommuner om aktuelle lokale problemstillinger. To eksempler er finansiering av voksnes rett til grunnopplæring knyttet til stiftelsens Signos virksomhet i Andebu kommune, (som endte positivt), og finansiering av plo-tjenester til feriegjester i en typisk sommerturistkommune som Tjøme, (her er utfordringene fortsatt uløst).

Kontakt med kommuner og fylkeskommunen

Ett viktig kontakt- og samhandlingspunkt med kommunene er det såkalte "torsdagsmøtet" for ordførere og rådmenn. Det arrangeres fast siste torsdag hver måned, i samarbeid med KS-Vestfold. Sentrale tema i 2011 var samhandlingsreformen, statsbudsjettet og kommuneproposisjonen, Vestfold-skolene – status, og utfordringer, situasjonen for lærlinger, likestilling og mangfold, barnehagedekning og barnehagenes innhold og kvalitet, arealplan, naturmangfoldloven, eierskap og styrevalg, sosialt arbeid i kommunene etter NAV-reformen og boligsosialt arbeid, og erfaring fra tilsyn.

Dagsorden settes opp på grunnlag av innspill både fra kommunene og fylkesmannen. Det kan være både faglige og politiske innlegg, fra nasjonale og lokale kapasiteter. Det legges også til rette for dialog. Fylkeskommunen deltar regelmessig.

Fylkesmannen har egen utviklingskontakt med fylkeskommunen og samarbeidet tett, ikke minst på areal og folkehelse. Fylkesmannen deltar i Verdiskaping Vestfold, som er fylkeskommunens partnerskapskonstruksjon, og møter et par ganger i året i styret for KS-Vestfold. Fylkesmannen deltar som observatør i styrket i 12K (kommunesamarbeidet som omfatter 12 av Vestfolds 14 kommuner), sammen med fylkesordfører og regiondirektør KS-BTV.

Lokalvalget i 2011 ga Fylkesmannen i Vestfold en anledning til å tematisere sammenhengene mellom stat og kommune gjennom et tilbud til kommunenes opplæringsprogram for folkevalgte, etter at dette var klarert med styret i KS-Vestfold. De fleste kommunene takket ja til å få en gjennomgang av fylkesmannsrollen for de nyvalgte kommunestyrene. Et viktig mål er å unngå senere misforståelser om klagebehandling, tilsyn og innsigelser der kommuner kan bli overprøvd av Fylkesmannen, men også å snakke om de betydelige felles interessene mellom stat og kommune som krever felles grep og aktiv samhandling. Tilbakemeldingene har vært positive.

Tilsyn og læring

På tilsynsfeltet har 2011 vært preget av fortsatt utvikling av mer hensiktsmessige arbeids- og kontaktformer med kommunene. Embetets fagavdelinger har bygget videre på anbefalingene i vår egen prosjektrapporten «*Slik kommunene ser det*». Fylkeslegen har gjennom et eget oppfølgingsprosjekt, ”*Bedre tilsyn*”, informert samtlige kommuner i fylket om sine tilsynsplaner for 2011. I etterkant av tilsynene er det gjennomført evalueringskonferanser og en erfaringsspredningskonferanse. Dette gir kommunene mulighet til å forberede seg bedre før tilsyn, og for kollektiv læring i etterkant. Oppfølgingen overfor enkeltkommuner der tilsyn har avdekket betydelige utfordringer, for eksempel på barnevern, er også styrket.

Erfaringene fra tilsyn med de kommunale tjenestene i NAV førte til en større konferanse for alle Vestfold-kommunene, også med sentral deltakelse, og bidrag fra Vestfold på en nasjonal konferanse om samme tema. Den førstnevnte avdekket uheldig mangel på samstemthet mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsetilsynet.

Det forventes nå at fylkesmennene skal arbeide mot bedre samordning mellom våre tilsyn og den kommunale egenkontrollen. Det kan illustreres ved at vi har framskaffet en systematisk oversikt over planlagte forvaltningsrevisjoner for vestfoldkommunene de nærmeste årene, og over gjennomførte revisjoner de tre foregående årene. Vi legger også ut en felles tilsynskalender på vår nettside, og gjør kommunene og kontrollutvalgene og KU sekretariatene oppmerksom på den. Ved oversendelse av tilsynsrapporter til rådmannen, ber vi om at den også sendes til kontrollutvalget. Når embetets tilsynsplan er ferdig, sender vi et brev til kommunene for å informere om at planen nå finnes på vår nettside. Samtidig redegjør vi samtidig for vår samordningsrolle og for kommuneloven kap. 10 A. Et hovedpoeng i brevet er også en kort gjennomgang av de tilsynsoppdrag embetet får fra Helsetilsynet og Utdanningsdirektoratet, Klima- og forurensningsdirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, om Arbeidstilsynets tilsynsprogrammer for kommunene og eventuelt aktuell informasjon fra Mattilsynet. På denne måten synliggjør vi Fylkesmannens plass i styringssystemet, og får en felles presentasjon av det samlede statlige tilsynsopplegget for Vestfoldkommunene. Følgende ytring fra KS-Vestfold sin uttalelse på strategikonferansen i januar 2011 antyder at FM-V har truffet brukbart på retningen i tilsynsarbeidet: "*Tilsyn: Tilsynet må ha fokus på veiledning og læring, ikke kun kontroll og avvik. Fylkesmannens tilsyn i Vestfold praktiserer dette på en god måte, og kan være et eksempel til etterfølgelse.*"

Det arbeides godt med forbedring av tilsynsoppgavene, men det kan fortsatt være krevende å koordinere så godt som kommunene ønsker det. Følgende eksempel er ferskt og illustrerer de faktiske forhold på en presis måte. Før jul 2011 sendte vår Oppvekst og opplæringsavdeling en epost til tidligere oppgitt kontaktperson i Arbeidstilsynet på skolebygg, der vi redegjør for våre utvalgte tema og objekter så langt. Og vi legger til: *Hvis det er mulig å få til utveksling av informasjon mellom dere og oss er det flott med tanke på å unngå opphoping av tilsyn i enkelte kommuner og skoler.* Til slutt orienterte vi om gjennomførte tilsyn, objekter og tema i 2011. 25. januar 2012 mottar vi fra Arbeidstilsynet et informasjonsbrev om tilsyn med "Inneklima i offentlige bygg - tilsyn med skoleeier og skoler i 2012". Av brevet går det fram at Arbeidstilsynet ikke har valgt tilsynsobjekter ennå – det vil avklares i løpet av første kvartal 2012. Informasjonsflyten og kontaktrutinen er altså god, men mangel på sentral harmonisering av planprosesser hindrer for samordning. Mangel på sentral samordning av språkbruk og lignende på tvers av tilsynsområder, jf. "lovbrudd" brukt på skolesiden og "avvik" brukt på helsesiden, samt litt ulike maler for oppsett av rapporter osv., er fortsatt en kilde til irritasjon og usikkerhet i kommunene. Det burde være mulig å gjøre noe med dette.

Vi lager fortsatt et årlig forventningsbrev. Kommunene et slikt brev, det ble igjen bekreftet på møte med rådmannsutvalget i KS-Vestfold høsten 2011.

Det er fortsatt god oppslutning om Fylkesmannens statsetatsjefsmøter. I 2011 arrangerte vi to møter. Det første handlet om Riksrevisjonens rolle og synspunkter på forvaltningen, der deltok Jørgen Kosmo. Det andre møtet handlet på forholdet statsetatene har til de lokale mediene. En redaksjonssjef og en redaktør innledet til debatt. På møtet ble også prosjektet Klart språk i staten presentert av en seniorrådgiver fra Difi. De regionale statsetatssjefene inviteres også til torsdagsmøter der temaene er relevante.

Stat-næringsliv

Prosjektet Stat-næringsliv ble etablert i år 2000 og har som mål at "statlige etater skal yte raske, nære og åpne tjenester, og være et konkurransefortrinn for næringslivet i Vestfold". Regionale statsetater som er med i samarbeidet er Fylkesmannen, NAV, Politiet, Statens vegvesen, Arbeidstilsynet, Høgskolen, Mattilsynet, Skatteetaten, Innovasjon Norge og Kriminalomsorgen Region Sør. Kommuner og fylkeskommunen har vært med i aktiviteter og prosjekter der det har vært naturlig.

Samarbeidet gir stadig nyttige resultater for Vestfoldsamfunnet. En viktig arbeidsmetode er å involvere brukerne direkte i fornyingsarbeidet. Kunnskapsdeling står sentralt. Stat - næringsliv har i dag etablert et stort nettverk av deltagere fra både næringsliv og øvrig offentlig sektor.

Eksempler på aktiviteter i 2011 er:

- Interne lederkonferanser, 150 ledere fra statsetatene på ledersamling ”Staten som attraktiv arbeidsplass” inkl. oppfølgingsaktiviteter
- Brukerfora med representanter fra næringslivet og seks statsetater. To til fire møter i løpet av året med innspill og resultater i til fornyingsarbeidet
- Konferanser i samarbeid med næringslivet. Formål: kunnskapsdeling og fornying og forbedring av saksbehandlingsrutinene
 - Skattetaten og 35 av de største bedriftene i Vestfold
 - Serveringsbransjen, kommuner og statlige etater
 - Utbyggere, arkitekter, statlige etater, fylkeskommune, kommuner
- Prosjekter
 - Oppstart og gjennomføring av prosjekt tolketjenester. Måltrettet opplæring i bruk av tolk for ansatte i den offentlige sektor, måltrettet opplæring av nye tolker, kompetanseheving for dem som allerede utøver tolkeyrket. Sysselsette flere personer med fremmedspråklig bakgrunn
 - GRØNT LYS – deltager og coacher i prosjektgruppe/styringsgruppe – (Startet opp av Stat-næringsliv i 2009) - regjeringens handlingsplan for miljø- og samfunns-ansvar i offentlige anskaffelser. Driftes i dag av kommunesamarbeidet VOIS
- Deltakelse på næringslivets egne arenaer for nettverksarbeid og utvikling av samarbeid.

2.2 Velferd, helse og personlig tjenesteyting

Fylkesmannens oppdrag på dette området omfatter informasjon, veiledning og tilsyn. I 2011 førte vi tilsyn på disse områdene: rutiner knyttet til utbetaling av sosial stønad ved NAV-kontorene, utredning av hjelpebehov for personer med rusproblem og psykisk sykdom, tjenester til voksne med psykisk utviklingshemming i botiltak, helsemessig beredskap og smittevern, tilbakeholdelse av pasienter etter pasientrettighetsloven og slagbehandling. Rapportene er offentliggjort på Fylkesmannens og Statens helsetilsyns hjemmeside.

Vi utvidet arbeidet med det landsomfattende tilsynet med hjerneslag og gjennomførte et tilsyn med pasientforløpet for personer med mistanke om eller sikre tegn på hjerneslag. Det skjedde ved at vi førte tilsyn med hvordan instansene langs hele behandlingsskjeden sikret forsvarlig drift. Vi så på legevakt, prehospital klinikk (AMK-sentralen og ambulansetjenesten), akuttmottaket på sykehuset, nevrologisk avdeling og spesialisert rehabilitering. Ingen av instansene fikk avvik, men vi fikk likevel verdifull erfaring fra utfordringene med å føre tilsyn med aktøren i en samhandlingskjede. De landsomfattende tilsynene med spesialisthelsetjenesten skjer i samarbeid med nabofylkene, for Vestfold sin del Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder.

Vi mottok nye midler til utvikling av læringsprosessen rundt tilsyn i 2011. Midlene ble benyttet til systematisering av informasjon før tilsyn og erfaringsamling etter tilsyn. Vi benyttet vår nye metode både til oppfølging av tilsynet med forløpet i behandling av hjerneslag og i forbindelse med at vi hadde tilsyn med etterlevelse av pasientrettighetslovens kapittel 4A i alle 14 kommuner i løpet av en ettermiddag/kveld. Tilsynet var uanmeldt og vi så om sykehjemmene holdt beboerne tilbake uten gyldig vedtak. 6 av 14 kommuner fikk ikke avvik. Etter tilsynet møtte alle kommunene til utveksling av erfaring, inkludert om hvordan noen kommuner har løst utfordringene og nesten avvirket låsing av dører for demente.

Samarbeidet med NAV-fylkesledd skjer i et eget utvalg der Fylkesmannen har sekretær oppgaven. Det har ikke vært konflikter som har krevd tvisteløsning og samarbeidet utvikles. I forbindelse med tilsyn med sosial stønad i NAV kom det innvendinger mot Fylkesmannens avviksvurdering fra NAV-kontorene i et par av kommunene. En av innvendingene pekte på at staten var inkonsekvent når staten ved Arbeids- og Velferdsdirektoratet en på den ene siden sendte ut tegning for innredning av NAV-kontorene og Fylkesmannen på den annen side påpekte brudd på taushetsplikten på grunn av en uhensiktsmessig innretning av publikumsskrankene. Saken ble tatt opp og løst i et oppsummerende møte der alle parter deltok.

Arbeidet med Omsorgsplan 2015 skjer for en vesentlig del i samarbeid med det såkalte 12-kommunesamarbeidet i Vestfold og med Utviklingssenteret ved Nygård sykehjem i Sandefjord. Vi har satt ut deloppdrag til hver av dem.

Dette er også viktige aktører i arbeidet med Samhandlingsreformen. Ved utgangen av 2011 har vi melding om at kommunene og helseforetaket ikke ønsker at Fylkesmannen ikke deltar i deres felles organ for utvikling av samhandlingen, såkalt Strategisk forum og Samhandlingsutvalget. Vi må finne andre kilder til informasjon om hvordan samarbeidet utvikler seg. Fylkesmannen deltar fremdeles i kommunenes felles fagnettverk på helse- og omsorgsområdet.

Det er lagt stor vekt på å utvikle systemer for å følge opp Fylkesmannens ansvar på folkehelseområdet. Vår lokale folkehelsekoordinator har deltatt i nasjonalt arbeid for å utvikle rutiner i form av momentliste til bruk i planarbeid. Denne distribueres også til kommunehelsepersonell. Samarbeidet med fylkeskommunen er regulert i egen avtale som revideres årlig. Folkehelsearbeidet er en del av avtalen. Folkehelsearbeidet har en særlig oppgave i Vestfold fordi vi stadig viser svake tall for sosial utjevning og høye tall for endel uønskede sosiale forhold, fra 2012 vil dette vises i den nye folkehelseprofilen. Sett i et 10-15 års perspektiv er det likevel positivt at disse tallene nå omtales og tildels benyttes i plansammenheng i Vestfold.

Arbeidet med oppvekstvilkår for barn og unge holder fram i prosjektet God oppvekst som er omtalt tidligere. Oppvekst- og opplæringsavdelingen og Helse- og sosialavdelingen samarbeider om de faglige innspillene fra Fylkesmannen til styringsgruppen.

Ressursituasjonen er krevende for helse- og sosialavdelingen på de områdene som skal dekkes av Fylkesmannens faste tildeling, kapittel 1510. Utviklingen er kjent for departementet. Vi registrerer at vi har en stadig økende andel av Fylkesmannens journalposter (brev inn + ut); 6 672 journalposter (20.9%) i 2008 mot 13 300 journalposter (35.5%) i 2011, økende antall førerkortsaker; 1 050 saker i 2008 mot 1 968 saker i 2012. Det er også et økende antall saker som gjelder innsynsbegjæringer; 100 saker i 2009 mot 507 saker i 2011. Innsynsbegjæringene er ofte arbeidskrevende fordi sakene inneholder personsensitive opplysninger. Vi tar til etterretning at økt arbeid på 1510-området skal løses ved å ta midlene fra andre programområder. Vi benytter også midler fra AV-dirs tildeling og internoverføring hos Fylkesmannen.

2.3 Oppvekst, barnehager, utdanning og likestilling

Innledning

Fylkesmannen har i 2011 gjennomført egeninitierte tilsyn og tilsyn som blir pålagt gjennom oppdrag innen barnevern, barnehage og skole. Avvik som blir avdekket, følges opp.

Fylkesmannen i Vestfold har i 2011 hatt nært og godt samarbeid med kommunene på områdene barnevern, barnehage og skole. Disse møtene er preget av dialog og gjensidig informasjon. Tilsynserfaringer er et gjennomgående tema.

Barnevern

I Vestfold fylke er det fire statlige og tre private barneverninstitusjoner, inkludert en mor og barn-institusjon. Den ene private institusjonen har fire avdelinger. Fylkesmannen har gjennomført systemrevisjoner ved alle institusjonene. Temaet i 2011 var institusjonenes internkontrollsystem og institusjonenes vern av beboernes integritet.

På bakgrunn av erfaringer gjennom tilsyn vet vi at barneverntjenestene trenger å bli bedre i arbeidet med undersøkelser. I 2011 har Fylkesmannen i Vestfold, i samarbeid med FM i Telemark og Bufetats fagteam i Vestfold og Telemark arrangert en kursrekke i "Kunnskapsbaserte undersøkelser i barnvernet - alles ansvar" med Øyvind Kvello som faglig ansvarlig.

Barnehage

Det skjer mye spennende utviklingsarbeid i barnhagene i fylket. I forbindelse med prosjektmidler knyttet til likestillingsarbeidet i barnehagene, utga Fylkesmannen i Vestfold, sammen med tre fyrtårnskommuner, et arbeidshefte kalt "Jenter og gutter med like muligheter - om likestilling, likeverd og mangfold". Samtidig pågår det et pilotprosjekt der Fylkesmannen, Høgskolen i Vestfold og ti kommuner representert med elleve barnehager, jobber med å utvikle barnehagen som dannelses- og læringsarena.

I 2011 hadde Fylkesmannen fire møter med Barnehageforum, som består av representanter fra kommunenes barnhagemyndighet, i tillegg til Fylkesmannen. Kommunene har hatt stort behov for gjennomgang av forskriften om likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Det meldes trolig for få barn til barnvernet fra barnehagene. For å bidra til at sårbare barn blir fanget opp og sett, arrangerte Fylkesmannen i Vestfold en stor konferanse med over 200 deltakere fra barnehager i fylket, en konferanse kalt "Små barns rett til beskyttelse".

Det ble gjennomført fem kommunetilsyn med fokus på kommunen som barnehagemyndighet, jfr. embetsoppdraget. Se forøvrig flere detaljer om disse tilsynene i rapporten.

Det var ved utgangen av 2011 full barnehagedekning i samtlige av fylkets kommuner.

Skole

Fylkesmannen i Vestfold har mye kontakt og samarbeid med kommunene og fylkeskommunen på utdanningsområdet, blant annet gjennom 6 møter i Lederforum, der både skoleansvarlige i kommunene, Fylkeskommunen, KS, Høgskolen i Vestfold og Utdanningsforbundet er representert, i tillegg til Fylkesmannen. Blant temaene på møtene kan nevnes: elevvurdering, oppfølging av standpunktklager, bruk av alternative opplæringsarenaer, gjennomgang av stortingsmelding 18 og 22, erfaringer fra 9a-tilsynet, voksenopplæring (erfaringer fra tilsyn), meldeplikt til barnevernet, Ny Giv m.m. I tillegg gjennomførte Lederforum en studietur til Brussel der hovedtemaet var tidlig innsats og arbeid mot frafall.

Når det gjelder elevenes arbeidsmiljø, har Fylkesmannen i tillegg til arbeidet med det nasjonale tilsynet, i samarbeid med vår helse- og sosialavdeling arrangert to konferanser. Begge konferansene omhandlet elevenes skolemiljø, både det fysiske og det psykososiale. Formålet med den siste av de to konferansene, med tittelen "Elevenes skolemiljø - Rektors og skoleeiers ansvar og oppgaver, fra lovforståelse til gjennomføring", var å bidra til forståelse for helheten i elevenes skolemiljø, og hvor det praktiske arbeidet med miljøet var temaet for siste halvdel av dagen.

I avdeling oppvekst og opplæring jobbes det mye innenfor samarbeidsprosjektet God oppvekst 2008-2018 som var utførlig beskrevet i fjorårets årsrapportering. I 2011 har tidlig innsats vært et høyt prioritert område, og det har blitt utarbeidet en egen handlingsplan på dette området. Temaet tidlig innsats ble også løftet fram på den årlige erfaringskonferansen i God oppveksts regi. I tillegg til å vektlegge tidlig innsats, har sosial utjevning og folkehelse blitt tatt inn som viktige begreper, og arbeidet med folkehelse i et oppvekstperspektiv vil være en av hovedsatsingene framover.

Gjennom året får Fylkesmannen en del henvendelser skoler, kommuner og fylkeskommunen knyttet til bruk av tvang i skolen. Selv om det ikke er hjemmel for bruk av tvang i opplæringsloven, ser vi defor at det er behov for en avklaring rundt virkemiddelbruk, inkludert bruk av tvang. Fylkesmannen i Vestfold har derfor sendt brev til Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet der vi redegjør for en del erfaringer, gjennom eksempler, og ber i brevet om noen avklaringer. Avklaringer knyttet til bruk av tvang er i første rekke relatert til elever som fra før har tvangsvedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9.

2.4 Arealdisponering og byggesaker

Fylkeskommunen arbeider med en Regional plan for bærekraftig arealpolitikk for hele Vestfold fylket. Fylkesmannen er deltager i dette arbeidet, gjennom blant annet etablering av temakart for regional grønnstruktur og et verdiklassekart for landbruksarealene i Vestfold, som viktige beslutningsgrunnlag.

Planforum er godt etablert i fylket, og bidrar til god dialog i planprosessene, sammen med bruk av www.planportal.no.

Det har vært et normalt aktivitetsnivå i planleggingen i 2011, både hva gjelder kommuneplaner (8 stk) og reguleringsplaner (65 planforslag og 86 varsler). Totalt har fylkesmannen hatt 11 innsigelser til planforslag gjennom året. Ingen av disse gikk videre til departementet.

Arbeidet med strandsoneforvaltning pågår for fullt. Det var en økning i antall dispensasjonssaker fra tidligere, totalt fikk vi 348 saker til behandling. 18 dispensasjoner i strandsonen ble påklaget av oss.

Forståelsen for å redusere forbruket av areal, spesielt dyrka mark, er økende i kommunene. Utfordringen er at byene, sammen med flyplass og samferdselsårer er omkranset av den beste jorda. Jenbaneverket arbeider med ny trase Holmestrand - Larvik som kan komme til å ta mye areal. Bygging og fullføring av E18 til fire felt gjennom fylket pågår.

Avgangen av dyrka og dyrkbar mark i 2011 var samla 245 daa, hvorav 146 var dyrka og 95 daa var dyrkbart areal. Omdisponeringen er innenfor halveringsmålet som skulle nås innen 2010.

2.5 Landbruksforvaltning, næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Fylkeskommunen (FK) har i 2011 arbeidet mye med Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA). Som en del av dette arbeidet har FMLA utarbeidet en verdiklassifisering av arealene i Vestfold basert på Skog og Landskap sin verdiklassifisering. Den viser, på kart, potensiale for matproduksjon, avvirkning, karbonbinding og biologiske energiproduksjon. 70% av jordbruksarealet i Vestfold er svært godt og godt egnet til matkorn (nedbørbasert) og potetproduksjon (nedbørbasert eller med vanning). Det underbygger at landbruket her har blant landets beste grunnlag for matproduksjon til en økende befolkning.

IN Buskerud Vestfold, fylkeskommunen og fylkesmannens landbruksavdeling er viktige aktører i oppfølgingen av regional næringsstrategi for landbruket. Vi fokuserer også på næringsutvikling gjennom tilbud til kommunene i kompetanseplanen og i kommunesamtaler. Oppfølgingen fra kommunene varierer, særlig avhengig av bemanningen på landbrukssektoren. Også næringsorganisasjonene forholder seg til de regionale strategiene i sitt arbeid.

I 2011 er det igangsatt et arbeid med å revidere vår regionale næringsstrategi for bygdeutvikling. Samhandlingen med fylkeskommunen som regional utviklingsaktør på landbruks- og matområdet er styrket i dette arbeidet. Status og utviklingstrekk i Vestfold-landbruket blir beskrevet i et faktagrunnlag som vil være en del av grunnlagsmateriale for videre arbeid med satsingsområder, mål og strategier. Vi forventer at ny regional strategi vil foreligge sommeren 2012.

Administrasjonene i IN og FM konkluderer med at BU-midlene er disponert i tråd med RS. Det er en god fordeling av saker på de ulike satsingsområdene. Naturlig for Vestfold er det volumproduksjoner, som leverer råstoff til videreføring og bearbeiding, som har hovedtyngden av saker. Økologiske saker må sees i sammenheng med midlene over handlingsplan for økologisk landbruk.

Vestfold deltok på Grüne Woche sammen med Østfold og Oslo/Akershus og fikk mye publisitet og omtale både nasjonalt og internasjonalt. Et resultatet av deltagelsen og samarbeidet rundt Oslofjorden, er et tettere samarbeid fylkene mellom innenfor mat og reiseliv, samt tydeligere profilering av Oslofjordregionen som reisemål.

Det arbeides med å heve kompetansen og interessen i skolene om lokal mat. Fylkeskommunen, Vestfoldkokkenes Mesterlaug, opplæringskontoret for reiseliv, restaurant og matfag og fylkesmannen har samarbeidet med de videregående skolene om Østlandsmesterskapet for VG2 elever. Profilering av Vestfoldmat står sentralt, kortreist og lokal.

I samarbeid med Vestfold Bondelag er det etablert et prosjekt for å heve kompetansen og bygge relasjoner mellom tilbydere av landbruksbaserte opplevelser og tjenester. I 2011 ble det blant annet gjennomført en studietur for Inn på tunet tilbydere hvor erfaringsutveksling og etablering av nettverk var sentrale tema.

I forbindelse med Inn på tunet Løftet har det vært et samarbeid med helse og sosialavdelingen og utdanningsavdelingen hos fylkesmannen for å profilere Inn på tunet. I 2011 fikk en søknad fra Horten kommune innvilget Inn på tunet Løft midler.

Foregangsfylkearbeidet med økologisk grønnsaksproduksjon går etter planen. Det er gjennomført markdag for produsenter, godt besøkt av bønder både med økologisk og konvensjonell produksjon. Det er også utbedet et kompetansprogram som er gjennomført hos utvalgt Choice-hotell i Vestfold, samt et samarbeid med Sykehuset i Vestfold.

Landbruksavdelingen deltar aktivt i prosessene i vår vann-region for å ivareta landbrukets interesser. Et arbeid for å gjøre opp status for tiltaksgjennomføringen for Goksjø, som er med i først planperiode, er i gang.

Etter avsluttet tredriverprosjekt sammen med Buskerud og Telemark videreføres det for de samme geografiske område, nå med fylkeskommunen i Vestfold som eier med FM som faglig bidragsyter. Fokus er produkt- og leverandørutvikling i industrien som kan føre til økt trebruk. Prosjektleder er engasjert.

Etterspørselen etter skogsflis forventes å stige kraftig når fjernvarmeselskapene som er under etablering kommer i drift. Økonomien for skogeier ved uttak av flisvirke er imidlertid dårlig. Med reduserte tilskuddssatser til

skogeier i 2011, har utttaket av flis vært basert på jordkant- eller veikantrydding.

Skogbilveinettet i Vestfold er relativt godt utbygget, men med et stort behov for opprusting fordi vogntogene, tømmerbilene, blir større. Flere kommuner i Vestfold gjennomført skogsbilveiregistreringer som dokumenterer behovet .

2.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har i 2011 fortsatt samarbeidet med kommunene på samfunnssikkerhetsområdet. Faggruppe samfunnssikkerhet har deltatt i møter i beredskapsnettverket til kommunene, med faglige innspill og kompetansetiltak på beredskapsområdet. Det er gjennomført opplæring i krisestøtteverktøyet CIM og veiledning knyttet til ny lov om kommunal beredskapsplikt. Videre har fylkesmannen gjennomført studietur til Institutt for energiteknikk i Halden(Haldenreaktoren) med tema atomberedskap.

Fylkesmannen fikk utfordringer under hendelsene 22. juli 2011. Arbeidet med å gjennomføre oppdrag fra Helse- og sosialdepartementet og Justisdepartementet i forbindelse med hendelsen ble håndtert i nært samarbeid med kommunene. Fylkeslegen og fylkesberedskapssjefen organiserte arbeidet hos fylkesmannen, og sto for den fortløpende kontakt med aktørene under hendelsen. Det er gjennomført en intern evaluering av arbeidet og konklusjonen er at fylkesmannen håndterte hendelsene greit. Det er loggført i overkant av 150 tiltak under hendelsene.

2.7 Vergemål

Fylkesmannen i Vestfold har deltatt på ulike møter om vergemålsreformen, og også avholdt informasjonsmøter med kommunene i fylket. Forøvrig har vi foretatt ulike interne avklaringer knyttet til reformen og arbeidet generelt med å forberede gjennomføringen av reformen i fylket.

Vi startet også opp arbeidet med å øke kontorantallet. Vi slipper å skaffe nye lokaler da vi klarer utvidelsen ved hjelp av relativt enkle tiltak i eksisterende bygning.

Kapittel 3 - Resultatområder

Kongehuset

00.1 Kongelige besøk

Det var ett besøk i Vestfold i 2011. Prinsesse Märtha Louise var tilstede på Jarlsberg flyplass i forbindelse med prosjektet "Rekruttering Norge på langs" den 4. mai

00.2 Tildeling av ordener og medaljer

Kongens fortjenstmedalje i sølv til 16 personer

St. Olavs Orden til 1 person

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Naturens mangfold og friluftsliv

Ressurssituasjonen har vært vanskelig i 2011, dels grunnet liten bemanning og dels grunnet permisjoner. Situasjonen bedres vesentlig i 2012. Naturforvaltningsoppgavene legges da til egen faggruppe med økt bemanning.

Oppfølging av verneområdene, Holmen natursenter og handlingsplanene for hule eiker, eremitt, flaggermus og slåttemarkar prioritert. Vi har ikke hatt tilfredsstillende fremdrift med forvaltningsplanene for verneområdene i 2011. I alt 16 forvaltningsplaner er under arbeid i ulike faser.

Helhetlig vannforvaltning

FMVE har i 2011 satt større ressurser inn i å koordinere og kvalitetssikre karakterisering av vannforekomster i fylkets vannområder, med sikte på å fullføre dette innen 01.07.2012 (kfr. vannforskriftens § 15). Dette arbeidet har spes. i løpet av annet halvår kommet godt i gjenge i alle vannområder (VO) som omfatter Vestfold. Videre er alle VO inkl. prosjektområdet Ytre Oslofjord, med unntak av VO Horten - Larvik, organisert med prosjektleder og prosjektorganisasjon. Dette styrker forankringen av arbeidet med karakterisering, klassifisering samt arbeidet med lokal tiltaksanalyse som vil starte i 2012.

01.1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Utkast til forvaltningsplan for Ilene og Presterødkilen NR oversendt DN til faglig godkjenning des. 2010.

Deltagelse i Gea Norvegica Geopark ikke prioritert

Det har ikke vært mulig å prioritere utvidet skogvern i 2011

Kommunene Nøtterøy og Tjøme er forvaltningsmyndighet for Ormø - Færder LVO. Kommunene og FM ønsker å få vurdert om verneområdet kan få nasjonalparkstatus, og vil ta initiativ i 2012

God forvaltningsmessig oppfølging av verneområdene, men SNO har generelt for liten kapasitet

Vi har ikke oppnådd forventet fremdrift med forvaltningsplanene. Planene for Moutmarka NR, Karljohansvern PDFO, Ula NM og 8 områder med truede plantearter forventes ferdigstilt feb. 2012. Forvaltningsplanene prioriteres sterkt i 2012, med sikte på å komme lengst mulig med 11 påbegynte planer. Behov for avklaringer med DN før ferdigstilling av planene for Mølen FFO og Grunnane NR

Kartlegging av prioriterte arter og utvalgte naturtyper har primært skjedd gjennom naturtypekartlegging. Gjenværende karleggingsbehov er betydelig. FM har fordelt handlingsplanmidler til kartlegging av naturtypen hule eiker til en rekke eikefylker.

Motorferdsel i utmark i Vestfold har lite omfang, og er derfor ikke prioritert

Handlingsplanen for slåttemark iverksatt med 5 lokaliteter. Godt samarbeid med landbruksavdelingen om utvalgte kulturlandskap.

01.2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurser

Samarbeider med NINA om overvåking av grågåsb Bestandene i regionen. Det er behov for kompetanseheving mtp en raskt voksende grågåsebestand og de problemer dette fører med seg (bla beiteproblematikk på innmark). Avholdt kompetansesamling for kommuner, interesseorganisasjoner og private.

I gang med arbeidet med revidering av forskrift for fiske etter anadrome laksefisk for 2012 (lokale og regionale prosesser).

Stort fokus på sjørretførende vassdrag, bla gjennom ”sjørretprosjektet i Vestfold”.

Har arrangert fagsamlinger for kommunene med ”vassdrags- og fisketema”.

Behov for å få klare tilbakemeldinger fra DN om hva vi skal gjøre for å bevare den stedegne laksebestanden i Sandevassdraget (gyro-infisert). Viser til tidligere henvendelser om temaet.

Rovviltforvaltning og arbeidet med truede arter er i rute

01.3 Fremmede arter og GMOer

Videreført avtale om overvåking av sandkryper (fremmed fiskeart) i Numedalslågen.

Samarbeid med SNO og NJFF om bekjemping av mink i skjærgården.

Samarbeid med SNO for å følge opp meldinger om spredning av fremmede fiskearter i innlandsvann sør i fylket (bla speilkarpe).

Behov for å få tilbakemeldinger fra DN om hva vi skal gjøre med gyro-situasjonen i Sandevassdraget. (jfr tidligere henvendelser)

Ut over dette har arbeidsfeltet vært lavt prioritert, jf. tilbakemelding på foreløpig embetsoppdrag

01.4 Friluftsliv

Oppgavene er ivaretatt

Resultatområde 03 Vannforurensning, miljøgifter og avfall

03.1 Overgjødning og nedslamming

Fylkesmannen følger opp arbeidet med avløpsanleggene; disse fungerer i hovedsak bra, og enkelte utreder

biologisk rensetrinn. Vi gjennomførte en heldagsseminar for kommunene om klimatilpassning i bl.a. avløpsplanleggingen.

03.2 Oljeforurensning

I perioden fra 19 februar til august deltok vi i arbeidet med aksjon Godafoss, ved å gi faglige råd knyttet til natur og friluftsliv.

03.3 Miljøgifter

Tiltaksplanen for opprydding i de forurensede sedimentene i Sandefjordsfjorden ble ferdig i 2011. Vi avventer signaler fra Klif når det gjelder videre arbeide med gjennomføring av planen. På lokalt initiativ er det igangsatt arbeid med tiltaksplan for opprydding i forurensede sediment i Horten Indre havn. Fylkesmannen deltar i dette arbeidet.

Vi har fulgt opp arbeidet med prioriterte skipsverft gjennom pålegg om videre undersøkelser/ tiltaksplaner. Innenfor mudring/dumping er det mange saker, og alle tillatelsene blir lagt inn i databasen Forurensning.

Med god drahjelp fra prosjektstilling finansiert av Klif har vi fulgt opp arbeidet med de prioriterte grunnforurensningslokalitetene i Vestfold. Vi har også prioritert oppdatering og kvalitetssikring av grunnforurensningsdatabasen. Friske mider fra Klif har vært viktig for dette arbeidet.

03.4 Avfall og gjenvinning

Fylkesmannen har deltatt i landsomfattende tilsynsaksjon rettet mot anlegg for kasserte kjøretøy. De fleste avvik som ble påvist er nå lukket. Avfallsplaner for offentlige havner, samt noen - men ikke alle - private havner, er innhentet. For øvrig har vi endret en del utslippstillatelser for avfallsanlegg, fulgt opp eksisterende tillatelser og besvart forespørsler og henvendelser.

Resultatområde 04 Luftforurensninger og klima

04.1 Klimaendringer

Resultatområde 04 Et stabilt klima og ren luft.

Nye planretningslinjer for klima –og energiplanlegging som trådte i kraft i 2010 blir fulgt aktivt opp overfor kommunene ved innspill og kommentarer til kommunale arealplaner. Ved vesentlig avvik fra disse retningslinjene blir det fremmet innsigelse til planene.

Mye av informasjon og veiledning innenfor klima –og energispørsmål skjer i samråd og/eller i regi av Vestfold klima – og energiforum.

Fylkesmannen er blitt miljøfyrtårnsertifisert, og i den forbindelse er det fokusert på energibruken i bygget. Vi har fått energimerke klasse C (133 kwh/m³), men vil utrede mulighetene for å oppnå klasse B.

04.1 Klimaendringer

Fylkesmannen har sekretariatsansvaret for Vestfold klima og energiforum. Forumet har i dag 26 medlemmer. 13 av fylkets 13 kommuner er med. Regional stat, fylkeskommunen og private firmaer er også med i forumet. Forumet har i 2011 arrangert en rekke kur og seminar blant annet seminar om klimatilpassing og kurs om bergvarme.

Fylkesmannen har sammen med forumet bidratt til at 4 kommunale rådhus er blitt miljøfyrtårnsertifisert. Forumet vil også etablere opplæringskurs for intern konsulenter innen miljøfyrtårn arbeidet

Alle kommuner i fylket har klima –og energiplaner. Fokuset er nå på gjennomføring av tiltakene. Fylkesmannen vil i samarbeidet med forumet fokusere på dette.

Kommunene i Vestfold har nå utarbeidet planer for etablering av et biogass i fylket. Det vil bli tatt endelig stilling til etablering av anlegget i løpet av 2011.

04.3 Luftforurensning

04.4 Støy

Fylkesmannen påser at støykravene blir fulgt opp i kommunale arealplaner og i saker etter F- loven. Støy er også et fokusområde i miljøstatus for Vestfold

Resultatområde 05 Internasjonalt miljøsamarbeid og miljø i nord- og polarområdene

05.1 Miljøsamarbeid i internasjonale miljøfora, herunder EUs miljøsamarbeid og UNEP

05.2 Geografisk rettet miljøsamarbeid, herunder miljøbistand

05.3 Miljøsamarbeid i nord- og polarområdene

Resultatområde 06 Planlegging for en bærekraftig utvikling

Arbeidsområdet har hatt prioritet i 2011, med særlig vekt på aktiv deltagelse i regional plan for bærekraftig arealpolitikk. Vi har bidratt vesentlig til styrking av kunnskapsgrunnlaget knyttet til regional grønnstruktur.

Har i samarbeid med øvrige regionale myndigheter og KS ferdistilt www.planportal.no i 2011. Nettstedet forventes å bidra aktivt til gode planprosesser og å ivareta regionale og nasjonale hensyn i planleggingen etter plan- og bygningsloven.

06.1 Arealpolitikk og samfunnsutvikling

Oppgavene vurderes godt ivaretatt i planprosessene og i dispensasjoner. Totalt antall reguleringsplaner- og varsler var 151, mens vi hadde 8 kommuneplansaker. Totalt ble det fremmet 11 innsigelser. Dispensasjoner i strandsonen har økt, og i år har vi behandlet 348 saker. 18 saker om dispensasjoner ble påklaget.

Fokus på jordvern, strandsoner, atp, naturmangfold, støy, folkehelse og samfunnsikkerhet i våre uttalelser. Klima- og energihensynet vektlegges, og vil få sterkere forankring i plangruppas arbeid i 2012.

06.2 Fylkesmannen som styringsmessig bindeledd og rettssikkerhetsgarantist

Oppgavene vurderes ivaretatt i h.h.t. oppdraget.

Antall planer vi har gitt uttalelse til:

Kommuneplaner: 3

Kommunedelplaner: 5

Reguleringsforslag: 65

Reguleringsvarsler: 86

Antall dispensasjoner vi har gitt uttalelse til: 350

Antall planer med innsigelse: 11

Antall dispensasjoner påklaget: 18

06.3 Samordning av statlige interesser

Vi har ikke på en systematisk måte bidratt til samordning av uttalelser fra statlige regionale myndigheter utover drøfting i regionalt planforum. Vårt viktigste bidrag her har vært gjennom www.planportalVestfold.no, hvor kjøreregler for samhandling og viktige nasjonale hensyn er tilgjengeliggjort for kommunene.

Vi har heller ikke involvert oss i diskusjoner om lokalisering av statlige virksomheter i Vestfold.

06.4 Kart og geodata

Resultatområde 07 Tverrgående virkemidler og oppgaver

07.1 Sektorovergripende arbeid

Forurensning - faste oppgaver

I hovedsak er de fleste oppgavene fulgt opp. Følgende oppgaver er noe mangelfulle:

- Rutine for innlegging i Forurensning av anlegg etter melding (kap. 24 og 26-30) er ikke tilstrekkelig etablert. Vi følger denne opp.
- Oppdatering i Forurensning - anleggsfelt: om avløpsvann føres til kommunalt avløpsanlegg, renseprinsipp og områdeinndeling er ikke fullstendig gjennomført. Vi følger denne opp.
- Lokalitetsfelt og tettbebyggelsestabellen er mangelfull. Vi følger dette opp.

Miljøstatus

Fylkesmannen har i 2011 sendt Klif plan for aktiviteter innenfor oppdaring og innsalg. Deler av stoffet er oppdatert med de siste statistiske data fra SSB. Imidlertid gjenstår noen grafer til 1. tertial 2012. Generelt har FMVEs miljøstatus sider høy kvalitet mhp tekst og grafikk.

07.3 Virkemidler og prosesser

Tillatelser - landbasert industri

Faste oppgaver: Vi har fastsatt 16 nye tillatelser, 1 endret tillatelse samt gitt 2 avslag på tillatelser.

Oppdrag spesielt for 2011 - 07SO7P, 07SO8P, 07SO9P: Ikke tilstrekkelig gjennomført, jf. kommentarer om bemanningssituasjonen /sykefravær. Vil følges opp.

Kontrollplanlegging i Forurensning

Faste oppgaver

Etablert kontrollplan. Har / er i gang med gjennomføring av tilsyn ved enkelte bedrifter som det er lengre tid siden er fulgt opp for å disse inn under "riktig" tilsynsfrekvens.

Tilsyn

Faste oppgaver

Gjennomført

2011

07SO10P Gjennomført

07SO11P Gjennomført

07SO12 P Delvis gjennomført, jf. kommentarer til ressursrapportering

Rapportering

07RA5 Gjennomført

07RA6 Elisabet: Denne vet jeg intet om

Kommunen som forvalter av miljøvernlovgivningen

Forvaltningstilsyn

Intet oppdrag i 2011

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
01 Naturens mangfold og friluftsliv	kr 1 534 150,17	kr 1 451 246,11
03 Vannforurensning, miljøgifter og avfall	kr 2 657 272,39	kr 134 236,93
04 Luftforurensninger og klima	kr 435 970,57	kr 0,00
05 Int. miljøsamarbeid i nord- og polarområdene	kr 0,00	kr 0,00
06 Planlegging for en bærekraftig utvikling	kr 1 624 042,21	kr 0,00
07 Andre virkemidler	kr 335 221,29	kr 1 814 140,57
Andre oppgaver under MD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 6 586 656,00	kr 3 399 623,00

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

21.1 Jordbruk

Sentrale utviklingstrekk og drivkrefter i utviklingen av jordbruket

Rekordstore nedbørsmengder, særlig på ettersommeren og høsten, resulterte i dårlige avlinger og innhøstingsproblemer. Drukning og innhøstingsproblemer avdekket store grøftebehov. Grøfting er blitt et sentralt tema for faglag, rådgiving og landbruksforvaltning.

Mange bønder sliter med dårlig likviditet pga de dårlige avlingene. Det viser sårbarhet og til dels dårlig økonomi i planteproduksjon. Naturlig nok er heltidsbrukerne mest utsatt. Strukturutviklingen fortsetter; omfanget av produksjonene blir større på heltidsbrukene. Gjeldsbelastningen øker tilsvarende og gjør mange av heltidsbrukene sårbare for årsvariasjonene i inntekter.

Kjennskap til sesonger, og landbruksproduktenes sesongtilknytning er manglende, også blant våre kokker. Restauranter og spisesteder i Vestfold bruker mye lokale grønnsaker i sesong, men de er ikke bevisst på at dette er tilfelle. Grønnsaker, frukt og bær bestilles gjennom et elektronisk system som ikke viser om produktene er lokale/regionale og det blir derfor ikke enkelt for en innkjøper å velge et lokalt produkt, selv om det var ønskelig.

Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS) og ukentlige Økernmøter regulerer oppgjørpris etter tilførsel i markedet. For grøntsektoren er det svært viktig at det gis anledning til prissamarbeid gjennom GPS.

Kjedene emballerer EMV alt for nær originalproduktet og skiller lite på norsk eller import. Denne typen plagiering hemmer etter vår oppfatning utvikling og mangfold i grøntsektoren. Produsenter av grønt som opplever å bli fratatt retten til å bruke egen merkevare, kvier seg for å melde fra om dette av frykt for utestengelse fra kjeden. Trussel om utestengelse og et stort prispress, er effektive verktøy for å ”temme” grøntprodusenten.

I landbruket for øvrig er samvirkeorganisasjonene viktige talerør for sine produsenter. Grøntsektoren er etter vår vurdering den gruppen som er mest markedsrettet og som raskest merker markedsendringer. Dette er og en produksjon som vi også av helsehelsemessig årsaker, bør ha et spesielt fokus på.

Hovedutfordringer knyttet til bruken av økonomiske og juridiske virkemidler og regelverksforvaltning m.v.

I et år med dårlige avlinger får vi også erfaringer med erstatningsordningen for avlingssvikt. Mange bønder uttrykker bekymring over at den framforhandlede erstatningsordningen er for dårlig og har svakheter. Det reageres på at svært dårlig betalt energikorn, vrakpotet til fôr og sprit og f.eks. gulrot til fôr skal tas fullt med i erstatningsberegningen (volum). Dette kunne ha vært unngått ved å bruke salgsverdiene i stedet for volum (kronemetoden).

Driveplikten ved erverv av eiendom kan oppfylles ved avtale om bortleie av jordbruksarealene. Det bidrar trolig til at færre deler fra dyrka areal og beholder boligen ved omsetning av landbrukseiendom. Hvis det var krav om personlig driveplikt ville det trolig gitt mer areal i omsetning som kunne styrke de som har yrket sitt i landbruket, og redusert leiearealene.

Husdyr

Gris. Det har vært en liten økning i antall gris i Vestfold siste år. Innovasjon Norge er positive til å støtte griseproduksjon i Vestfold, noe som har ført til at vi har fått et par nye slaktegrishus. Dette gir positiv virkning både for produsentmiljøet og for slakteriet. Det har også ført til at det nå er bedre balanse mellom smågris- og slaktegrisproduksjon i fylket. I tillegg er det positivt med tanke på at det er her vi kan produsere korn til kraftfôret. Vi har også et svært moderne slakteri for gris i fylket.

4% nedgang i semin i Vestfold er negativt. Tidligere har nedgang i Vestfold vært det samme som oppgang i Telemark. I Telemark ligger Nøffen purkering, som forsyner besetninger i Vestfold slik at gris derfra som fores fram i Vestfold registreres i Telemark. Men nå er det ingen oppgang i Telemark, det indikerer en reell reduksjonen i Vestfold. Dette er bekymringsfullt.

Vestfold har et av landets beste produsentmiljøer, med svært godt oppmøte på arrangementer. Dette skyldes

antakelig også at styret over flere år har satset mye på positivt miljø og viktigheten av å ta vare på hverandre både som produsenter og mennesker.

Storfe

Vi har et lite, men stabilt melkeprodusentmiljø, 81 produsenter og 100 eiendommer med melkevotet. Antallet ammekyr er for øyeblikket likt ant melkekyr, 2500. Ingen stor økning eller reduksjon i forhold til året før. Grovfor spisende dyr er viktig i fylket da vi har arealer som er mindre egnet til lønnsom kornproduksjon.

Tapstall for dyr på beite

Vestfold er et lite fylke og vi har få beitelag (4-5). Det var en liten del av dyra som var i organiserte lag. Hovedsaklig beites det på gamle rettigheter, enkeltavtaler og egen mark. Det ble derfor besluttet i 2008 å ikke gi driftstilskudd til organisert beitebruk. Vi får derfor ikke inn tall for tap av dyr, og har ingen mulighet til å sette inn tall for dette.

Oversikt over bruken av midler over kapittel 1144 post 77 til rovviltkompensasjon og beskriv kort utfordringene på området.

Gaupe er det eneste rovviltet av betydning vi Vestfold. Det kom inn 5 søknader om konfliktdempende tiltak. Det ble gitt tilskudd til radiobjeller for Vestskogen samarbeidslag (Sande), forsinket slipp og tidlig sankning til en enkeltbruker og flytting av sau til annet beite for en annen enkeltbruker. I tillegg ble det bevilget midler til annonsering av gaupejakt. Det ble ikke gitt omstillingsmidler til å gå over til annet husdyrhold (enkeltdruker) eller til elektrisk gjerde og beiting på innmark (enkeltdruker).

Det var 5 søknader om erstatning for sau/lam tatt av rovvilt. Totalt ble det søkt om erstatning for 93 lam og ei søye. Det ble erstattet 76 lam og ei søye. Samlet utbetalingsbeløp var kr. 131.987,-

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2010	2009
FMVE	0	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0	0	

21.2 Skogbruk

Skogbruksaktiviteten i fylket var i 2011 gjennomgående svært bra. Avvirkningen var nok en gang på rekordnivå. Dette som følge av god avsetning for alle typer sortementer av rundtømmer. Til og med løsvedsortementene av lauv lot seg enkelt omsette i et opphetet vedmarked.

Fjernvarmeselskapene som er under etablering har ennå ikke etterspurt flisvirke i Vestfold. Etterspørselen etter skogsflis forventes å stige kraftig når disse kommer i drift. Først ute er Tønsberg fjernvarme som vil være i drift fra høsten 2012. Økonomien for skogeier ved uttak av flisvirke er imidlertid dårlig. Med reduserte tilskuddssatser (25% lavere enn i 2010) til skogeier ved uttak av flisvirke i 2011, har uttaket av flis vært basert på en investering i jordkantrydding eller veikantrydding hvor tilskuddet ikke dekker driftskostnadene. Uttaket av flisvirke økte i 2011 med vel 1200 løskubikkmeter til 10.200, tilsvarende en energimengde på vel 1 mill. liter olje.

De langsiktige investeringene som skogplanting og ungskogpleie har et høyt fokus i Vestfold. Planteaktivitetene er tilnærmet optimal mens det er et forbedringspotentiale i utførelsen av arbeidet på foryngelsesfeltene. Det samarbeides også med skogforskningen om å tilpasse skogbehandlingen til de mulige endringene som forventes i klima. Et av de kompetansehevede tiltakene som ble gjennomført i 2011 var å arrangere en studietur til Danmark for alt skogfaglig personell i fylket.

Skogbilveinettet i Vestfold er relativt godt utbygget. Det er imidlertid et stort behov for opprusting av dette veinettet slik at vogntogene, tømmerbilene, kan komme frem. Det er i flere kommuner i Vestfold gjennomført skogsbilveiregistreringer som tydelig dokumenterer dette enorme behovet for ombygging til gjeldende veinormaler.

Skogbruksplaleggingen har startet på sitt 3. omdrev med områdetaksering. Det etableres større taksprosjekter ved at flere kommuner slår seg sammen. I forbindelse med disse revisjonstakstene vil det også gis svar på hvordan

skogeiersiden har forholdt seg til nøkkelbiotopregistreringene. Foreløpig er det ikke grunnlag for å hevde at de utfigurerte nøkkelbiotopene ikke blir respektert av skogeierne.

Fylkesmannen har i 2011 prioritert både foryngelseskontroll og kontroll av kommunenes forvaltning av skogfondsordningen. Kontrollen av skogfondsordningen gjennomføres av innleid statsautorisert revisor sammen med skogfaglig personell fra Fylkesmannen. Gjennomgående viser kontrollen en korrekt føring av skogfondsregnskapet, men med et noe forbedringspotentiale i å være nøye med underskrift fra skogeier.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Samarbeidet med regionale aktører innen næringsutvikling er nedfelt i ”Regionale strategier for landbruksrelatert næringsutvikling i Vestfold” (RS). I påvente av ny landbruksmelding ble en videreføring av gjeldende strategier i 2011 forankret i det regionale partnerskapet. Det er således ingen endringer fra foregående år når det gjelder regionale føringer for næringsutvikling i fylket, og alle regionale aktører forholder seg til strategiene ved forvaltning av virkemidlene. IN Buskerud Vestfold, fylkeskommunen og fylkesmannens landbruksavdeling er viktige aktører i oppfølgingen av strategiene, og det er avholdt jevnlig samhandlingsmøter i løpet av året. Det fokuseres også på næringsutvikling gjennom tilbud til kommunene i kompetanseplanen og i kommunesamtaler. Oppfølgingen fra kommunene varierer, særlig avhengig av bemanningen på landbrukssektoren. Også næringsorganisasjonene forholder seg til de regionale strategiene i sitt arbeid.

I 2011 er det igangsatt et arbeid med å revidere den regionale næringsstrategien. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som representerer et bredt partnerskap, og samhandlingen med fylkeskommunen som regional utviklingsaktør på landbruks- og matområdet er styrket i dette arbeidet. Status og utviklingstrekk i Vestfold-landbruket er beskrevet i et faktagrunnlag som vil være en del av grunnlagsmateriale for videre arbeid med satsingsområder, mål og strategier. Det forventes at ny regional strategi vil foreligge sommeren 2012.

Administrasjonene i IN og FM konkluderer med at BU-midlene er disponert i tråd med RS. Det er ingen saker som har fått tilskudd som ikke faller inn under tiltaksområdene. Vi har også sett på saker som er finansiert over programmidlene. Til sammen viser det at det er en god fordeling av saker på de ulike satsingsområdene. Det er ikke en jevn fordeling på saker på de ulike tiltaksområdene. Det er heller ikke noe mål i strategien. Naturlig for Vestfold er det volumproduksjoner, som leverer råstoff til videreforedling og bearbeiding, som har hovedtyngden av saker. For økologiske saker må de og sees i sammenheng med midlene over handlingsplan for økologisk landbruk.

Vestfold deltok på Grüne Woche og fikk mye publisitet og omtale både nasjonalt og internasjonalt. Det arbeides med å heve kompetansen og interessen i skolene om lokal mat. Fylkeskommunen, Vestfoldkokkenes Mesterlaug, opplæringskontoret for reiseliv, restaurant og matfag og fylkesmannen har samarbeidet med de videregående skolene om Østlandsmesterskapet. Profilering av Vestfoldmat står fortsatt på agendaen.

I samarbeid med Vestfold Bondelag er det etablert et prosjekt for å heve kompetansen og bygge relasjoner mellom tilbydere av landbruksbaserte opplevelser og tjenester. I 2011 ble det blant annet gjennomført en studietur for Inn på tunet tilbydere hvor erfaringsutveksling og etablering av nettverk også var sentrale tema.

I Vestfold er START (www.startivestfold.no) etablert som kommunenes førstelinjetjeneste, i tillegg til og i samarbeid med landbruksforvaltningen. På dette grunnlaget kan en si at førstelinjetjenesten er styrket spesielt innenfor området landbruksbasert tilleggsnæringer. Vi bruker også kompetansemidler på tema for å styrke kommunene på næringsutviklingsområdet. I Kola-viken samarbeider fylkene rundt Oslofjorden om kompetansesamlinger, en hvert år, med aktualitet og kvalitet for å styrke de kommunale landbruksforvaltningene.

I forbindelse med Inn på tunet Løftet har det vært et samarbeid med helse og sosialavdelingen og utdanningsavdelingen hos fylkesmannen for å profilere Inn på tunet. I 2011 var det en søknad fra Horten kommune som fikk innvilget Inn på tunet Løft midler.

Resultatområde 22 Klima- og miljøtiltak i landbruket

22.3 Miljøprogram og miljøplan

Vurdering av måloppnåelse for virkemidlene i regionalt miljøprogram.

Biforsk modellverktøy "GIS avrenning" viser at avrenningen fra jordbruket er halvert i forhold til om hele kornarealet hadde vært høstpløyd. Kulturlandskapstiltakene, særlig beiting, har en positiv effekt på et åpent og pent kulturlandskap med stort biologisk mangfold - ikke minst i det utvalgte kulturlandskapet på øyer i skjærgården.

Hovedprioriteringer for bruken av SMIL-midler og hvordan fylkesmannen har arbeidet med koplingen mellom SMIL og RMP.

Forurensningsregnskapet og analyser i arbeidet med Vannforskriften viser at det er store hydrotekniske utfordringer i fylket. Vi bruker 2/3 av SMIL-midlene på forurensningstiltak og resten på kulturlandskapstiltak (mest på å få tilbake gamle beitearealer). Disse verdifulle kulturlandskapsarealene får også RMP-tilskudd. Likevel utgjør kulturlandskapstiltakene bare 13 % av det totale RMP-tilskuddet. Forurensningsutfordringene er så store i fylket at en slik fordeling er nok riktig med den tildelingen vi har i dag.

Tilstanden og utviklingen av biologisk mangfold og kulturminner i jordbruket og bruken av virkemidler i forhold til målsetningene.

Vi har egne RMP-tiltak til disse formålene. Det har vært noe økende interesse og tilslag på disse ordningene de siste årene.

Status og behov for oppfølgingstiltak fra forvaltningens side i miljøplanarbeidet.

Vi har støttet Landbruksrådgivingen i kurs for miljøplan. Vi krever miljøplan trinn 1 for alle RMP tiltak og miljøplan trinn 2 for alle kulturlandskapstiltakene i tillegg til for fangdammer og ugrasharving. Nytt i år er at vi har utarbeidet maler for miljøplan trinn 2 for alle RMP-tiltakene som krever det. Søkerne måtte legge miljøplan trinn 2 ved søknaden i år og vi planlegger å gå gjennom et utvalg av disse i løpet av vinteren.

Arbeid med klimatiltak innenfor landbrukssektoren.

Landbruksavdelingen har vært involvert faglig i to biogassprosjekt det siste året. Vestfold Bondelag har avsluttet et prosjekt der klimanytten ved å involvere landbruket i levering av husdyrgjødsel og ta tilbake all biorest i en stort industriell biogassfabrikk. Vi var også med i et biogassprosjekt sammen med Østfoldforskning, Bioforsk og UMB som gikk på å utvikle en klima- og økonomimodell for biogassproduksjon.

Tilstand og utvikling for forurensning fra landbruket i vannområder som er valgt ut i første planperiode. Oppfølging av vannforskriften

Fra første planperiode har Vestfold Lågen inkl. Goksjø: Tiltak innen jordarbeiding og anlegging av vegetasjonssoner og fangdammer har for 2011 lagt på omtrent samme nivå som tidligere. Tiltakene innenfor hydroteknikk har økt, særlig i nedslagsfeltene til Goksjø, hvor en områdetiltaksplan er et godt grunnlag å arbeide etter. En slik plan har manglet for Vestfold's del av Lågen, og dette året har feltarbeid vært utført i Larviks del av Lågen, og en detaljert tiltaksplan vil snart foreligge. SMIL-midler har vært prioritert til Lågen/Goksjø i 2011. De store nedbørmengdene tidlig på høsten medførte stor elveerosjon og endel flom på jordbruksarealer. Hovedmengden av de hydrotekniske tiltakene har vært rydding/sikring av elve- og bekkekanter. Det er behov for å gjøre opp staus mtp tiltaksgjennomføringen, og dette arbeidet er igang for Goksjø i første omgang. Dette for å kartlegge hvor støtet skal settes inn videre, og for å få til enda flere tiltak.

Medvirkning fra aktørene i landbruket: Fylkesmannen har tatt et særlig ansvar for at landbrukskontorene, næringsorganisasjonene og landbruksrådgivningen informeres og inkluderes i arbeidet i vannområdene.

Fylkesmannens rolle som sektormydighet landbruk: Fylkesmannen har deltatt aktivt i prosessene i vår vannregion Vest-Viken. Dette har skjedd gjennom deltagelse i vannregionutvalget og arbeidsutvalget for dette. Fylkesmannen har også deltatt i alle oppstartsmøter i vannområder Vestfold er delaktig i, i faggruppe for landbruk, og i prosjektgruppe i vannområde der landbruket er vesentlig.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2011 etter søknadsomgang 2010 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Kulturlandskap	Avrenning til vassdrag	Kulturmiljøer og kulturminner	Tilgjengelighet - friluftsliv	Biologisk mangfold	Plantevernmiddel	Avfall	Andre miljøtiltak
FMVE	794400	14006400	248850	286900	885485	444800		
Sum	794400	14006400	248850	286900	885485	444800		

22.4 Økologisk landbruk

Status og utfordringer for arbeidet med handlingsplan for økologisk landbruk og gi en oversikt over gjennomførte tiltak.

Totalt var det 23 310 dekar økologisk i 2011. Det økologiske arealet er økt med 2500 dekar fra året før, noe som tilsvarer en økning i økologisk areal fra 2010 til 2011 på 12,45 %. Det økologiske arealet er nå på ca. 5,7 % av det totale jordbruksarealet i Vestfold.

Det er fortsatt viktig å arbeide for å få flere til å legge om til økologisk. I tillegg mener vi at det er viktig å ta vare på de nye arealene og de nye produsentene slik at de lykkes og fortsetter å produsere økologisk.

Vi har også fått tilbakemelding fra brukere om at regelverket er lite forutsigbart. Dette har ført til at i alle fall en bruker med husdyr har gått tilbake til konvensjonell dyrking. Dette er noe en bør være oppmerksom på. Om regelverket stadig endres slik at forutsetningene endres blir det svært krevende å holde seg oppdatert på gjeldene regelverk, og i tillegg svært uforutsigbart. Det som var tillatt i fjor er ikke tillatt i år, men kanskje neste år om det er litt dårlige avlinger osv.

Bruk av handlingsplanmidler

For å øke produksjon og bruk av økologiske varer mener vi det er størst effekt ved å satse på storhusholdning. Dette kan gi sikrere avsetning for produsenten, og ha stor betydning for forbruket av økologiske varer. Vi har derfor valgt å støtte motivasjonskurs for ansatte på sykehuset i Vestfold. I tillegg var det med to fra kantina på Statens Park. Dette er også tenkt fulgt opp med helkjedeavtaler i ettertid. Om dette lykkes vil det ha stor betydning for både produksjon og forbruk av varer. I tillegg vil produksjon og forbruk følges. Vi har også støttet dyrkingsforsøk av poteter, der det er fulgt opp med tester av egnethet i industrien. Vi ser dette som viktig for muligheten til å øke forbruket i storhusholdningen.

I tillegg har vi på forbrukssida støttet kurs for hotellansatte hos en økologisk tomatprodusent. Vi har også gitt midler til prosjektet Økologisk framtid – Drammensregionen og demonstrasjon i butikk.

Vi har på dyrkingssiden støttet testing av grovfor mtp. høstetidspunkt og kvalitet på føret og åkerbønneproduksjon.

Økologisk framtid – Drammensregionen har erstattet økoløft i kommuner. Det er fortsatt samme prosjektleder og regionen er også som den var. Vi har benyttet handlingsplanmidler for å støttet arbeidet her. Vi mener det er viktig at de kan fortsette arbeidet, slik at tiltakene som ble satt i gang kan følges opp videre og få mulighet til å feste seg som gjeldene rutiner. Prosjektlederen er den samme og har hatt stor betydning for de gode resultatene som er oppnådd.

Gi en kort beskrivelse av prioriteringer og måloppnåelse i satsingene på økologiske foregangsfylker.

Fylkesmannen i Vestfold er tildelt midler for å være Foregangsfylke for økologisk grønnsakproduksjon. Vi jobber fra jord til bord og har fokus på at produsentene i Viken-regionen skal få omsatt sine produkter gjennom dagligvare og storkjøkken. Agronomiske utfordringer hos grønnsakprodusentene løses i samarbeid med grønnsakveilederen ansatt i Foregangsfylkeprosjektet. I 2011 ble det gjennomført en vellykket markdag med ugrasroboter, og en av økoprodusentene i Foregangsfylkeprosjektet ble kåret til årets leverandør av Bama. Det er ikke fokusert på økt omlegging av grønnsakarealer i 2011 på grunn av usikkerhet i markedet.

Levering til dagligvaremarkedet har tatt seg opp for potet og gulrot. For storhusholdning har Foregangsfylkeprosjektet fått til et godt samarbeid med både Choice – hotellene i Vestfold og Sykehuset i Vestfold. For produsentene er levering til storkjøkken både mer sikkert og stabilt.

22.5 Tre og miljø

* Beskriv kort aktiviteten knyttet til økt bruk av trevirke og satsing på bioenergi, samt gjøre rede for status og utfordringer på området.

Fylkesmannens arbeid med verdiskapende miljøvennlig energibruk kanaliseres gjennom Vestfold Energiforum. Dette er et partnerskap der både offentlige og private aktører kan bli med. Energiforumet skal være en møteplass for aktører som er opptatt av å finne fleksible bærekraftige energiløsninger. Sekretariatet for forumet er tillagt fylkesmannen.

Tilskuddsordningen for produksjon av skogsflisråstoff viser en produksjon på 10 200 løskubikkmeter skogsflis, en liten økning fra året før, og det forventes fortsatt økning i etterspørselen flis når det første av fjernvarmeanleggene kommer i full drift i 2012. Foreløpig er imidlertid lønnsomheten helt avhengig av at det ytes tilskudd fra det offentlige i produksjon av skogsflisråstoff.

I 2011 ble det etablert et nytt 3-årig driverprosjekt knyttet opp til Treprogrammet som fortsetter virksomheten etter at et vellykket driverprosjekt ble avsluttet i 2010. Prosjektet har som formål å fremme bruken av tre i bygg gjennom bruk av virkemidlene i Treprogrammet. Prosjektene dekke 3 fylker i et samarbeid mellom Innovasjon Norge, fylkeskommunene og fylkesmennene. I det nye prosjektet deltar også skognæringen og treindustrien. Eierskapet ligger hos Vestfold fylkeskommune; og ledes av fylkeskommunen og fylkesmannen i Vestfold. Prosjektet bidrar til produkt- og leverandørutvikling i industrien, og er samtidig rettet mot byggeprosjekter.

For prosjektleder (tredriver) er det viktig å komme tidlig inn i byggeprosesser sammen med lokale aktører, og være en aktiv samarbeidspartner i planprosesser. I Vestfold har prosjektet i 2011 utløst 350 000 kr i støtte til bygg- og industriforetak. Fire prosjekter er i gang med plan og søknadsprosessen.

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

Resultatområde 23 Eiendoms og bosettingspolitikk

- Det er i samarbeid med Telemark, Østfold, Oslo, Akershus og Buskerud vært avholdt enda en kompetansesamling for kommunene ved ”KOLA VIKEN- programmet”, nr. sju i rekken. Tema i 2011 var blant annet omfattet foredrag om jordvern, driveplikt, folkeregistrering og boplikt, samt konsesjonsloven.
- I 2011 har Fylkesmannen ikke hatt særskilte dialogsamtaler med alle kommuner hva gjelder praktiseringen av konsesjonsloven og jordloven generelt. Fylkesmannen har i en rekke enkeltsaker etter jord- og konsesjonslovene gitt generell veiledning til kommunene.
- For å få kunnskap om praktiseringen av jordloven §§ 9 og 12, samt konsesjonsloven § 9 har vi bedt tre kommuner om utskrift av avgjørelser etter jordloven og konsesjonsloven i perioden 01.02.2009 – 01.06.2011. Konsesjons sakene var stort sett tilfredsstillende behandlet hva gjelder fremstilling, bruk av prisrundskriv, vektlegging av hensyn og vilkårsetting. I jordlovs sakene var det ofte felles saksfremstilling og vedtak etter jordloven og plan- og bygningsloven. Dette er uheldig og vi vil gi kommunene saksbehandlingsveiledning. En av kommunene merket seg ut med en praktisering som ikke var samsvar med regelverket. Vi har drøftet kompetansetiltak med den kommunen.
- I 2011 har Fylkesmannen ikke brukt myndigheten til å pålegge kommuner å sende inn fortløpende utskrift av alle avgjørelser i en eller flere sakstyper etter jordloven eller konsesjonsloven.
- Fylkesmannen har i 2011 som første instans avgjort 2 saker etter jordloven. Det er avgitt ca 50 uttalelser til dispensasjon fra LNF-formålet etter plan- og bygningsloven. Fylkesmannen har behandlet 8 klager over kommunale vedtak etter konsesjonsloven og jordloven, hvorav 5 ble omgjort til fordel for søker. Etter initiativ fra landbruksdirektøren er 2 kommunale vedtak etter jordloven § 12 omgjort etter forvaltningsloven § 35. Et av fylkesmannens omgjøringsvedtak er påklaget til SLF.
- Fylkesmannen har foretatt en lovlighetskontroll av et konsesjonsvedtak. Konsesjonsvedtaket ble opphevet pga for høy pris.
- Jordfondet for Vestfold ble avvirket 2005.

Resultatområde 24 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

1) Kontrollvirksomheten 2011

Produksjonstilskudd SMIL og RMP er i samsvar med vår kontrollplan gjennomført i de to restreende kommunene som var Sandefjord og Horten.

Begge er små i landbrukssammenheng med Horten som den minste.

Men begge er folkerike, med velfungerende administrasjon, noe som er en fordel i forhold til støttefunksjoner og ajourhold av gårdskart etc.

Horten har ny saksbehandler, med noe bergenset saksmengde og erfaring i forhold til deler av forvaltningsområdet.

Sandefjord har en erfaren saksbehandler, med god faglig innsikt i de tilskuddsordningene som ble kontrollert.

I en av kommunene ble ikke elektroniske søknader arkivert i kommunen, kun i Wespa. Datering var tilfredsstillende i begge kontrollerte kommuner.

Det hadde vært ønskelig med større kapasitet omkring søknadsstidspunktet for RMP og produksjonstilskudd, men begge kommuner klarte feilrettingen sist høst innen fristen.

I begge kommuner deltok sektorleder på åpnings og sluttmøtet.

Nøtterøy kommune var plukket ut for besøk nr 2 på grunn av at vi ville gå gjennom rutiner og praksis i forhold til godkjenning av nye driftsenheter. Dett skyldes at det ble oppdaget et par uheldige saker da Tønsberg overtok forvaltningen av Tjøme.

Dette besøket ble utsatt til 2012 på grunn av sykdom hos saksbehandler på avtalt tidspunkt.

Kontroll av skogfond og tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket

Til å utføre kontrollen med skogfondshåndteringen i kommunene kjøpes tjenesten av revisjonsfirmaet Ernst & Young. Revisor gjennomgår både skogfundsutbetalinger og tilskuddsutbetalinger med dertilhørende dokumentasjon. I 2011 ble 3 kommuner besøkt spesielt, Lardal, Sande og Svelvik. Fagpersonene i disse kommunene har lang erfaring og kontrollen viste ingen avvik fra gjeldende regelverk.

Kontrollene innenfor skogbruksordningene har hittil ikke vært samordnet til samme dag og kommune. Dette skyldes at skogbruket allerede var igang med et omfattende opplegg.

Kommunenes håndtering av Skogfonde- og statstilskuddsutbetalinger er kontrollert i 4 kommuner i 2010. Dette har vært et samarbeid med revisor fra Ernst & Young og skogansvarlige fra Fylkesmannen.

Gjennomgående er praksis i samsvar med regelverket. Men i en av kommunene ble det imidlertid avdekket feilaktig håndtering av utbetalinger fra skogfondet. I tillegg medførte dette at skogeier heller ikke mottok tilskudd til tiltaket. Kommunen dette gjelder hadde på dette tidspunktet ikke kvalifisert personell til å handtere skogfundsregskapet.

Samtlige tilskuddsutbetalinger til opprusting og nybygging av skogsbilveier kontrolleres av fylkesmannen. Regelverket blir her fulgt. På skogkultursektoren viser kontrollen at det i enkelte kommuner har blitt en tvilsom praksis der forhåndsrydding (ikke skogfundsberettiget) i enkelt tilfeller er godkjent som flaterydding til alt for høye kostnader (500 - 600 kr/daa). Forhåndsrydding før avvirking for å lette avvirkingen er å betrakte som en driftskostnad.

Samlet ressursforbruk på kontroll Jord/ skog ca 3 månedsverk.

2) Foretaks kontroll

Vi har vært på befaring på 3 store økologiske bruk med stor tilskuddsutbetaling. Besøket var i perioden 15-20 juni, med sikte på å avdekke kvaliteten på vårarbeidet.

Dette var nyttelig og en kunne konstantere at svakt avlingsnivå verken skyldes manglende våronn eller våronn på feil tidspunkt. Både oppspiring og ugrassitusasjon var tilfredsstillende. Likevel tyder tilbakemeldinger utover sommeren på at avlingene til slutt ikke ble spesielt bra.

Mye kan derfor tyde på at arealene kan være nokså nedsmittet med ugras som kommer opp etter vårt besøk, men slik veksten sto i startfasen 2011 så dette helt greit ut i forhold til å kvalifisere inn til tilskudd.

For sammenligningens skyld kjørte vi innom et par økologiske bruk, som vi vet drives av de dyktigste økologiske bønderne i fylket. Disse arealene ligger i bedre jordbruksområder og var kommet lenger i utviklingen. Det kan virke som om faren for gjengroing av ugrass her var over fordi kulturvekstene dekket bedre. Dette kan både skyldes mindre smitte i jorda, men det kan også ligge i kortere tid mellom siste mulige mekaniske ugrasstyning til kulturvekstene dekker helt.

Vi har gjennom tilgjengelig statistikk undersøkt alle eggprodusentene med over 2000 verpehøns, med hensyn til omsetning og innbetaling av omsetningsavgift.

Dette skyldes mistanke om produksjon av egg hos en ikke- søker av produksjonstilskudd utover konsesjonsnivå. Alle produsentet i Vestfold hadde rimelig samsvar mellom omsatt kvantum og oppgitt dyretall. Dette utelukker likevel ikke at det kan produseres utover konsesjonsgrensen i bygninger hvor det ikke søkes produksjonstilskudd.

2) Klage og dispensasjonssøknader

Vi viser til rapportering i tabell, men har noen kommentarer til tallmaterialet:

For produksjonstilskudd mangler vi en kategori for feillistebehandling, som utgjør en meget stor del av totalen. I praksis har vi meget få reelle klagesaker. De store utbetalingene går til bruk som er stoppet og kommet på feilliste. Dernest har vi mange opprettinger på oppstart grovforsalg og feil i avløserdokumentasjon.

3) Landbruksvikartjenester

I Vestfold er det kun ett avløserlag som dekker hele fylket. Kvoten på 5 er ikke utnyttet. 2-3 stillinger synes å dekke behovet.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2011 - antall

Klagebehandling

Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
36	0	0	1	0	0

Dispensasjonssøknader

Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
2	0	0	0	0	0	0	0	0

Fylkesmannens kontroll av landbruksvirksomheten i 2011

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Årsverk: 0,5

Antall personer: 5

2. Gjennomførte kontroller av kommunenes landbruksforvaltning(forvaltningskontroller)

Kommune:	Horten kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd SMIL RMP
Registrerte avvik:	Ikke avvik, men endel forbedringspunkter
Oppfølging av avvik:	
Kommune:	Sandefjord kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstillegg SMIL RMP

Registrerte avvik:	Meget god forvaltning, men likevel noen mindre forbedringspunkter
Oppfølging av avvik:	

3. Gjennomførte foretakskontroller. Foretakene kan anonymiseres ved A, B, C etc.

Foretak:	A
Orninger/omfang:	Kontroll av vårarbeid driftsstyrke
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	
Registrerte avvik:	Ok med hensyn til vårarbeid og tilskudd
Oppfølging av avvik:	

Foretak:	B
Orninger/omfang:	Kontroll av vårarbeid med hensyn til driftsstyrke
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	
Registrerte avvik:	Ok i forhold til tilskudd
Oppfølging av avvik:	

Foretak:	c
Orninger/omfang:	Kontroll av vårarbeid og driftsstyrke
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	
Registrerte avvik:	OK med hensyn til tilskudd
Oppfølging av avvik:	

Foretak:	Alle eggprodusenter
Orninger/omfang:	Sjekk av omsetningsavgift i forhold til omfang
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	
Registrerte avvik:	Alle hadde omsetning noenlunde i samsvar med oppgitt omfang i søknad
Oppfølging av avvik:	

4. Andre kommentarer/ innspill:

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

- **Beskriv hvilke tiltak som er gjennomført for å styrke kommunenes kompetanse og kvalitet på landbruks- og matområdet og ev. utfordringer på området.**

Vi har oppdatert vår oversikt over kommunens arbeidsoppgaver på landbruksområdet og sendt det til kommunene, adm og politisk ledelse, samt "landbrukskontorene". Videre har vi arrangert ti dagsamlinger forkommeuen med ulike tema, en tre dager fagtur til Rogaland og KOLA-Viken kompetansesamling i oktober. Vi samarbeider godt med kommunene, både faglig og på ledelsesnivå.

- **Beskriv omfanget av den landbrukspolitiske dialogen med kommunene og det landbrukspolitiske engasjementet i kommunene.**

Fylkeskommunen (FK) har i 2011 arbeidet mye med Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA). Landbruksdirektøren har deltatt jevnlig i dette, bla i med møter med kommunene sammen med FK, for å holde tydelig fokus på landbruksinteressene. KS ved en rådmann er med i revideringsarbeidet av fylkets næringsstrategi for bygdeutvikling. Flere ordførere deltok på et seminar om økt trebruk, med særlig vekt på det offentliges byggeaktivitet. Gjennomførte to samlinger i samarbeid med IN, med hovedvekt på næringsutvikling og lokalmatprogrammet.

- **Beskriv samarbeidet og resultater i arbeidet med styrking av førstelinjetjenesten på landbruksområdet i kommunene.**

Utfordringen er at det er færre med tildels svakere landbrukskompetanse i kommunene. Dette påpekes i møte med adm og politisk ledelse i kommunene. Vår rolle som kompetansesenter er viktig. To kommuner har etablert felles landbruksforvaltning for å styrke miljøet og tre andre vurderer samarbeid fra 2013. Vi synes dette er en fornuftig vei å gå og anbefaler andre kommuner med svak bemanning å gjøre det samme.

- **Rapporter på utviklingen i antall årsverk i landbruksforvaltningen i Fylkesmannens landbruksavdeling i 2010 innen 1.6.2011.**

Er utført

- **Rapporter på antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 1.1.2011.**

Er utført

- **Beskriv samarbeidet med KS regionalt.**

KS er med i revidringsarbeid av næringsstrategien for bygdeutvikling, refarnse gruppe for RMP og ved behov for felles Vestfold-kommue-representant skjer henvendelsen dit. Eller ikke noe særskilt samarbeid på landbruksområdet, men KS-leder treffes ofte i andre sammenhenger.

- **Beskriv konkret bruk av ev. midler over kap. 1144 post 77 Regionale og lokale tiltak i landbruket til kommunerettet arbeid.**

Vår tildelte sum kr. 85 000 er benyttet på samlinger med kommunal landbruksforvaltning, Blant temaene har vært miljøarbeid, vannforskriften, arealforvaltning og næringsutvikling. Flere av temaene ble belyst på en studietur til Rogaland i juni for landbrukskontorene.

Resultatområde 26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Beskriv sentrale utviklingstrekk for jordvernet i fylket og hovedutfordringer i virkemiddelbruk og tiltak:

Vårt inntrykk er at kommunene er mer restriktive i forhold til omdisponering av dyrka jord enn tidligere. Forståelsen for å redusere forbruket av areal er økende, mens noen sier at "det må knuses noen egg" for å få til utvikling i og rundt Vestfoldbyene. Utfordringen er at disse sammen med flyplass og samferdselsårer er omkranset av den beste jorda. Jenbaneverket arbeider med ny trase Holmestrand - Larvik. Den kan komme til å ta mye areal. E18 er ferdig regulert til fire felt, bygging pågår. Da er de store samferdselsprosjektene ferdig, for en stund. Vi tror på sterkere bruk av de virkemidlene som finnes framfor f. eks innføring av vernebestemmelse for dyrka mark.

Aktivitet og utfordringer i dialog med kommunene for å nå de nasjonale målene om å ivareta jord- og lanskapsressursene:

Fylkesamnnen arbeider jevnt og trutt med dette, er tidlig med i planprosesser ved møter med kommune (saksbehandlere/ rådmenn). Fylkeskommunen (FK) har i 2011 arbeidet mye med Regional plan for bærekraftig

arealpolitikk (RPBA). Planen omfatter hele fylket og arealdelen er sentral. Målet er å redusere forbruket av nye areal gjennom mer fortetting og transformasjon av arealer som er omdisponert allerede. Målet er redusert avgang av dyrka/dyrkbar jord. Landbruksdirektøren har deltatt jevnlig i dette, bla i med møter med kommunene sammen med FK, for å holde tydelig fokus på landbruksinteressene.

Erfaringer og resultater med iverksetting av tiltak for de områdene som inngår i utvalgt kulturlandskap for jordbruket:

Vi opplever økt engasjement i vårt område "Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme". Det er iversatt tiltak i 2011 som har utløst bevilgninger omtrent på størrelse med den potten vi fikk for det året. Det er svært viktig at de to bebodde øyene med gårdsdrift og husdyrhold er aktive og engasjerte. Det er disse som har stått for de fleste tiltakene. Bevilgninger er gitt til beitetiltak, til å fremme naturverdier og til kulturminnetiltak (steingjerder og gårdsmuseum). Tillegsnæring i tilknytning til det ene gårdsbruket (overnatting og kulturtilbud) er stimulert i form av støtte til infrastruktur. Samarbeidet med grunneiere, kommunal og regional forvaltning er styrket.

Status for avgang på dyrka jord i fylket:

Arealavgangen i 2011 var samla 245 daa, hvorav 146 var dyrka og 95 daa var dyrkbart areal. Omdisponeringen er innenfor halveringsmålet som skulle nås innen 2010.

26.2 Samfunnsplanlegging

- **Beskriv hovedtrekk i arealbruksutviklingen og aktivitetene som er iverksatt for å sikre at landbrukets arealinteresser og utviklingsmuligheter blir ivaretatt i samfunnsplanleggingen.**

Fylkeskommunen utarbeider regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA). Fylkesmannen har utarbeidet en verdiklassifisering av landbruksarealene som viser potensialet for matproduksjon, avvirkning, karbonbinding og biologisk energiproduksjon på bakgrunn av data fra Skog og Landskap. Arealbruksutviklingen viser at kornarealene minker mens gras arealene øker. Dette er betenkelig med bakgrunn i ønsket om øket matproduksjon. På den annen side er vekstskifte med gras positivt. Økologisk areal øker, også her mest som gras. Men med større samla areal, gir det mulighet for tilgang til omlagte arealer for grøntprodusenter som har behov for vekstskifte.

***Beskriv status og erfaringer i arbeidet med verneplaner og konsekvensutredninger.**

Ingen verneplaner på gang, kun frivillig vern som aktuelt tema i skogplansammenheng der det er aktuelt å utfigurere store arealer.

- **Rapportere på antall innsigelser knyttet til landbruk i saker etter Plan- og bygningsloven.**

Ni (9) innsigelser knyttet til landbruk, i tre kommuneplaner og en reguleringsplan

- **Beskriv kort bruk og nytte av data fra Geovekst og Norge digitalt hos alle avdelingene ved embetet.**

Data fra Geovekst og Norge digitalt er av stor nytteverdi når det gjelder embetets uttalelser i saker som gjelder arealbruk. Embetet kan i enda større grad enn i dag utnytte mulighetene som ligger i å benytte stedbunden informasjon. Det er igangsatt en prosess med tanke på å gjøre kartdata lettere tilgjengelig via en ny innsynsløsning.

- **Gi en kort beskrivelse av hvordan den regionale samordningen for beredskap på landbruks- og matområdet er ivaretatt**

Landbruksdirektøren er medlem av fylkesberedskapsrådet. Fagområdet samfunnssikkerhet og beredskap er hos oss fra 1.1.2012 lagt til Miljø og samfunnssikkerhetsavdelingen, dvs knyttet tettere opp i mot planarbeidet. Det bør og styrke fokuset mot landbruk. Beredskap i forhold til utfordringer i landbruket ved hendelser er vurdert i fylkets risiko og sårbarhetsanalyse.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
21 Landbruksbasert næringsutvikling	kr 2 767 976,87	kr 2 606 015,96
22 Klima- og miljøpolitikk i landbruket	kr 1 645 471,65	kr 1 550 195,01
23 Eiendoms- og bosettingspolitikk	kr 311 513,87	kr 279 498,37
24 Forvaltning av inntekts- og velferdspol. tiltak	kr 747 638,55	kr 715 888,19
25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør	kr 454 437,36	kr 453 487,26
26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging	kr 362 910,07	kr 338 604,57
Andre oppgaver under LMD	kr 223 703,03	kr 205 902,53
Sum:	kr 6 513 651,00	kr 6 149 591,00

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområdet

Oppgaver i embetsoppdragene er besvart i de følgende avsnittene.

Fylkesmannen ønsker å peke på en forvaltningsoppgave som er ressurskrevende. Avdeling for oppvekst og opplæring bistår avdeling for miljø og samfunnsikkerhet i deres arbeid med kommunale planer. Vår oppgave er å komme med synspunkter i forhold til barn og unges interesser. I 2011 avga Fylkesmannen 194 uttalelser i slike saker. Vi har ikke uttalt oss til alle, men til relativt mange. Våre innspill kommer muntlig eller skriftlig pr epost til saksbehandler. Vi deltar også i interne møter om konkrete planer. Vi inviteres også til å delta i møter med kommunene, ofte heldagsmøter, noe vi ikke har kunnet prioritere i 2011. Denne oppgaven bør synliggjøres i embetsoppdraget.

31.1 Tilsyn

Fylkesmannen har fokus på samordning av tilsyn; internt i embetet og i forhold til andre regionale aktører som for eksempel Arbeidstilsynet. Koordineringen har til hensikt å ikke overbelaste enkelte kommuner og skoler med tilsyn, samt at vi ikke kommer på tilsyn til samme tid.

Fylkesmannen har også fokus på å videreutvikle tilsyn gjennom interne seminarer og møter med kommunene. Mye av dette arbeidet er felles i embetet, men avdeling for oppvekst og opplæring har i tillegg hatt et eget opplegg i 2011. Gjennom fire avdelingsmøter er det satt lys på mange sider ved tilsyn på avdelingens tre ansvarsområder: Barnehage, skole og barnevern. Hensikten har vært å dele kunnskap og å utveksle erfaringer med tanke på mer enhetlig tilsynspraksis.

Metode

Metode er bevisst vurdert i hvert enkelt tilsyn ut fra en vurdering av blant annet ressursbruk og hva som er tjenlig for å skaffe seg et godt bilde av situasjonen. Det har vært gjennomført stedlige tilsyn, men også skriftlige tilsyn. Skriftlige tilsyn har ofte vært kombinert med møter for å utfylle den skriftlige dokumentasjonen.

Systemrevisjon har ikke vært brukt i rendyrket form, men mange elementer derfra er benyttet i tilsynsoppleggene.

Måloppnåelse

Tilsynene er gjennomført i samsvar med tilsynsinstruks, embetsoppdrag og embetets egen tilsynsplan. Tilsynene var koordinert internt og med andre regionale instanser, særlig Arbeidstilsynet som i 2011 hadde fokus på skoler. I tillegg til de tilsynene som var satt opp i planen ved begynnelsen av året, ble det gjennomført hendelsesbaserte tilsyn.

Vestfold har bare 14 kommuner, slik at de relativt ofte vil få tilsyn fra Fylkesmannen - også på skoleområdet. Sammen med annen type kontakt og samarbeid med kommunene, mener Fylkesmannen å ha god oversikt over skolesituasjonen i fylket.

Det er brukt noe i overkant av to årsverk til tilsyn på skoleområdet. Særlig tilsynet knyttet til kap 9a har vært tidkrevende - og det bør ved utarbeidelse av opplegg for framtidige nasjonale tilsyn gjøres en vurdering av den arbeidsmengden som genereres.

I 2011 har ni personer vært involvert i tilsynene, men noen i mer omfattende grad enn andre. Flere har fått

opplæring i systemrevisjon; både grunnkurs og kurs for tilsynsledere, men det er ønskelig at flere får mulighet til slik opplæring. Fylkesmannen vil i 2012 internt i avdelingen ha en ny gjennomgang av metodehåndboka fra Utdanningsdirektoratet med tanke på å styrke enhetlig forståelse og praksis.

I 2011 hadde vi tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre tilsynene etter oppsatt plan, men dersom vi ikke hadde fått redusert tilsynskravet i det nasjonale 9a-tilsynet, ville situasjonen vært vanskelig. Det ville da antagelig vært lite rom for egeninitierte og hendelsesbaserte tilsyn.

Fylkesmannen mener ut fra disse vurderingen at måloppnåelsen i 2011 er god.

Endelige tilsynsrapporter er i samsvar med embetsoppdraget sendt til Utdanningsdirektoratet i egen sending, og rapporter der det ikke er personsensitive opplysninger blir publisert på Fylkesmannens nettside.

Gjennomførte tilsyn

- Nasjonale tilsyn er gjennomført i samsvar med oppdrag og instruks. Det er ført tilsyn med i alt 8 skoler i 4 kommuner og 2 skoler i fylkeskommunen.
- I samsvar med embetsoppdraget er det gjennomført tilsyn med 2 kommuner og fylkeskommunen om voksnes rett til grunnopplæring.
- Saksbehandlingstid i PPT: Fullføring av tilsyn med 2 kommuner, som ble startet opp i 2010.
- Saksbehandlingstid i PPT. Tilsyn med 3 kommuner startet opp i 2011, og vil bli fullført tidlig i 2012.
- Oppfølging av tidligere nasjonale tilsyn med kapittel 5 i 2 kommuner, som på tilsynstidspunktet ikke hadde godkjent PPT. Informasjon er innhentet fra kommunene i 2011. Fylkesmannen avsluttet tilsynene i januar 2012.
- Tilsyn med en grunnskole om gruppedeling og ressurstildeling til skolen. Utgangspunktet var henvendelse fra en gruppe foreldre.
- Tilsyn med opplæringsmiljøet for tre enkeltelever ved grunnskoler etter henvendelser fra foresatte.
- Gjennomføring av spesialundervisning ved en videregående skole. Bakgrunnen var en klage.
- Godkjenning av lokaler i private skoler. Se eget punkt.
- Lokalt gitt eksamen i videregående opplæring.
- Oppfølging av tidligere tilsyn kap 5 i en kommune. Avventer svar.

Det nasjonale tilsynet knyttet til opplæringsloven kapittel 9a har vært svært ressurskrevende. Det er en omfattende instruks med mange kontrollspørsmål som skal sjekkes ut, og siden fokus ikke har vært på kommunens system, men på enkeltskolers praksis, har hvert enkelt tilsyn vært mer omfattende enn tidligere tilsyn.

Utvelgelse av tilsynsobjekter

I det nasjonale tilsynet har vi tilstrebet en spredning i kommunestørrelse og kommunens organisering.

Fylkesmannen har eget system for områdeovervåking, slik at henvendelser fra foresatte, oppslag i medier mv blir notert og drøftet med tanke på eventuell oppfølging. I noen tilfeller er det åpnet tilsyn.

Risikovurdering på grunnlag av for eksempel tilgjengelig statistikk og kunnskap om kommunene har også vært et kriterium. Til intern bruk har Fylkesmannen utarbeidet en kommuneprofil der det legges inn forhold man bør følge med på.

Oppsummering av tilsynene

Noen hovedtrekk er blitt synlige gjennom tilsynene:

- Ift kapittel 9a griper skolene inn i forhold til krenkende og uakseptabel atferd, men det er mangler på det formelle planet. Noen av disse manglene innebærer en potensiell fare for at elevers rettigheter ikke blir ivaretatt.
- Tilsynet med voksnes rett til grunnskoleopplæring viste at skoleeiers forsvarlige system var mangelfullt når det gjelder voksenopplæringssettene. Voksenopplæringen finner det vanskelig å skille mellom opplæring og aktivitet.
- Alle de fem undersøkte kommunene har i mange saker alt for lang saksbehandlingstid i PPT når de gjelder sakkyndig vurdering.

Godkjenning av lokaler i private skoler

I 2011 har Fylkesmannen gitt midlertidig godkjenning av lokaler ved to private grunnskoler og til en skole som driver både grunnskole og videregående opplæring. Dette er gjort i samsvar med Utdanningsdirektoratets veileder. Årsaken til at Fylkesmannen har gitt skolene midlertidig godkjenning er praksis hos Miljørettet helsevern om at man ikke gir godkjenning før etter noen måneders drift.

Skolene blir fulgt opp i 2012 med tanke på å gi endelig godkjenning.

Regelverkskonferanser

Konferanser med relevans til etterlevelse av regelverket:

- Elevvurdering med fokus på undervisningsvurdering har vært tema på samling for skolene i fylket. Se 31.4.
- Det er avholdt to dagskonferanser med kapittel 9a og miljørettet helsevern som hovedtema. Se 31.4.
- Alternative opplæringsarenaer. Se 31.4.
- I møter med kommunene er det fokusert på erfaringer fra Fylkesmannens klagebehandling på standpunkt karakterer i grunnskolen og erfaringer fra 9a-tilsynet og tilsynet med grunnopplæring for voksne. Se 31.4.

31.2 Klagesaksbehandling

Alle klager ift § 8-1 om å gå på annen skole enn nærskolen har fått avslag med bakgrunn i Utdanningsdirektoratets påpekning i brev fra 2009 der det understrekes at Fylkesmannens adgang til å overprøve kommunens frie skjønn er avgrenset. Kommunene gir bare sjelden tillatelse til å gå i nabokommune grunnet kostnadene.

Nær 50 % av sakene om spesialundervisning er ikke gitt medhold da saksbehandlingen og dokumentasjonen finnes tilfredsstillende og tilbudet forsvarlig.

De fleste skyssakene gjelder særlig farlig eller vanskelig skolevei - de vi foretar befaringer og trafikktegninger.

§ 2-11: Flere kommune har strammet inn praksis rundt permisjoner. Fylkesmannen går ikke inn i de skjønsmessige vurderingene, men påser at det er gjort forsvarlighetsvurderinger knyttet til den enkelte elev for omsøkte tidsrom.

Kapittel 4A: Det er i alt 11 saker knyttet til rettighetene etter 4A.

Klagesaker sett mot tilsyn: I tilknytning til spesialundervisning og skolemiljø var det et økende antall saker som ikke falt inn under forvaltningslovens bestemmelser, men som i steden ble tatt opp etter tilsynsbestemmelsen, § 14-1.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Skoleplassering, § 8-1	29	0	28	1	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	8	6	1	1	
Bortvisning, § 2-10	3	0	3	0	
Skyss, § 7-1	22	9	13	0	
Spesialundervisning, § 5-1	23	7	10	6	
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	1	0	1	0	
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	4	1	3	0	
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	7	4	1	2	
Annet	20	7	8	5	
Standpunkt (fag og orden og oppførsel)	43	30	9	4	Annet: Klager der skolen har omgjort eget vedtak.
Sum	160	64	77	19	

Klage i videregående opplæring (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	6	4	2	0	
Særskilt inntak, § 3-1 sjette ledd	6	0	2	4	Opphevet
Annet	2	2	0	0	Klager på avslag om særskilt tilrettelegging av eksamen
Sum	14	6	4	4	

Klage i private grunnskoler (privatskoleloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Inntak, § 3-1	2	0	1	1	
Annet	1	0	1	0	
Sum	3	0	2	1	

Klage i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	3	1	0	2	
Sum	3	1	0	2	

31.3 Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Fylkesmannen gjennomførte en samling for skoleeiere og skoleledere, både kommunale og private skoler, på to alternative datoer i 2011. Samlingene varte en halv dag, og hadde totalt rundt 100 deltakere. Det gikk også ut invitasjon til skoler og skoleeiere i Telemark på grunn av at fylket høsten 2011 ikke hadde anledning til å arrangere en tilsvarende samling. Målet med disse årlige samlingene i forkant av innrapporteringen er å presentere nyheter i GSI, få en enhetlig forståelse av rapporteringen samt å diskutere ulike problemstillinger. Fylkesmannen mottar og besvarer også mange henvendelser både i rapporteringsperioden og gjennom året for øvrig.

I årets innsamling hadde Fylkesmannen når det gjelder grunnskolen spesielt fokus på rapportering av timer og ressurser til spesialpedagogisk hjelp, tall knyttet til assistentbruk og gruppestørrelse. Vi har også sett på utvalgte tall i voksenopplæringen. Innrapporterte tall og kontakt med kommunene har avdekket problemstillinger vedrørende hvorvidt PPT er eneste instans som kan regnes som sakkyndig i tilrådinger av spesialundervisning. Når det gjelder kulturskolen, viste kvalitetssikring av tallene behov for gjennomgang av skjemaet av flere grunner, og dette er meldt til direktoratet slik at det kan tas med i planleggingen av neste års innsamling.

Fylkesmannen har gått gjennom innrapporterte data nøye, og ved usikkerhet kontaktet Fylkesmannen den ansvarlige for utfylling. Alt arbeid var ferdig innen fristen. Fylkesmannen har innen oppgitt frist sendt inn forslag til endringer og forbedringer fra kommunene og de private skolene, samt vår egen evaluering av årets innsamling, til Utdanningsdirektoratet.

Måloppnåelse

Totalt har embetet brukt omlag 11 ukeverk på arbeid knyttet til GSI. Fylkesmannen har tre ansatte med god kjennskap til GSI, hvorav to deltok på direktoratets samling i september. Det meste av tidsforbruket til GSI fordeler seg på to personer som har gjennomgått skjemaene fra skolene høsten 2011. I tillegg har en del tid gått med til veiledning av brukere fordi GSI i høst endret innloggingsrutiner grunnet sikkerhetsmessige forhold. Vi opplever å ha god kompetanse på området, og vi jobber systematisk med gjennomgang av skjemaene. Vi mener å ha god måloppnåelse på området.

31.4 Informasjon og veiledning

Kontakt og samarbeid med kommunene og fylkeskommunen

Kontakt og dialog med kommunene og fylkeskommunen ivaretas på mange måter; muntlig, skriftlig og gjennom Fylkesmannens nettsted. I tillegg er Lederforum for oppvekst og opplæring en viktig arena for informasjon og drøfting. Forumet drives av Fylkesmannen og KS i samarbeid og hadde 6 møter i 2011; 5 dagsmøter og et møte med overnatting.

I tillegg har Fylkesmannen jevnlig kontaktmøter med ledelsen i Utdanningsavdelingen i fylkeskommunen.

Sammen med KS arrangerer Fylkesmannen månedlige møter (torsdagsmøter) med kommunene v/ ordførere og rådmenn. Her var spesialundervisning, tilpasset opplæring og saksbehandlingstid i PPT tema i 2011.

Det er også løpende kontakt med Høgskolen i Vestfold, som bidrar med faglig kompetanse i flere sammenhenger.

Lederforum for oppvekst og opplæring behandlet blant annet disse temaene:

1. Oppfølging av kursdag for skolene om elevvurdering (Se omtale annet sted i dette kapittelet). Hva gjør kommunene og hva er planlagt. V/ Kommunene
2. Oppsummering av klagebehandling på standpunkt karakterer i grunnskolen og Utdanningsdirektoratets arbeid med ny klageforskrift. V/ Fylkesmannen
3. Bruk av alternative opplæringsarenaer. V/ Kjersti Botnan Larsen, Utdanningsdirektoratet
4. Erfaringer fra 9a-tilsynet. V/ Fylkesmannen og kommuner som hadde hatt tilsyn
5. Voksenopplæring – Erfaringer fra tilsyn samt forståelse av regelverk. V/ Fylkesmannen
6. Referater fra elev- og foreldresamtaler, elevmapper og krav til arkivering. V/ Fylkesmannen
7. Ny Giv. V/ Vestfold fylkeskommune
8. Den kulturelle skolesekken. V/ Vestfold fylkeskommune
9. Veiledning av nytilsatte lærere – Erfaringsutveksling mellom kommunene når det gjelder praksis
10. Sårbare og utsatte barn og samarbeid med barneverntjenesten. V/ Fylkesmannen
11. Oppfølging av handlingsprogrammet for God oppvekst. V/ Fylkesmannen
12. Stortingsmelding om ungdomstrinnet – Gjennomgang. V/ Bjørn Gjefsen, Kunnskapsdepartementet
13. Læring og felleskap, St.mld 18 (2010-2011). V/ Hallvard Hølleland, Kunnskapsdepartementet

Faste deltakere i Lederforum er de skoleansvarlige i kommunene og fylkeskommunen, Høgskolen i Vestfold, Utdanningsforbundet, KS og Fylkesmannen. Noen tema åpnes for en bredere deltakelse. Det gjelder disse temaene i 2011 (se nummereringen over): Til tema 3 var rektorer og PPT invitert i tillegg til de faste deltakerne. Til tema 10: Rektorer på ungdomstrinnet og videregående skoler. Til tema 11: Kommunenes barnehagemyndighet, PPT i kommunene og fylkeskommunen, oppfølgingstjenesten, rektorer i grunn- og videregående skoler og rektorer i voksenopplæringen.

Resultater fra tilsyn

Resultater fra tilsyn formidles ved å legge ut rapporter på Fylkesmannens nettside og ved å ta det opp i møter med kommunene, for eksempel Lederforum og torsdagsmøter. Dette er også tema i Fylkesmannens ledergruppe.

Tilstandsrapport og Skoleporten

Fylkesmannen i Vestfold mottar få henvendelser vedrørende utarbeidelse av tilstandsrapporten og funksjonalitetene i Skoleporten. De fleste skoleeiere melder om god funksjonalitet og er fornøyde med at resultater nå kommer mye tidligere i Skoleporten, slik at de kan hente informasjonen her og ikke i andre databaser. Skoleeiere i Vestfold bruker Skoleporten til utarbeidelse av egen tilstandsrapport, og meddeler at de er fornøyd med denne løsningen. Vi mottar noen henvendelser hvert år om tilgang til Skoleporten.

I tillegg brukes Skoleporten til Fylkesmannens egne analyser og som en del av forarbeidet ved gjennomføring av tilsyn.

Se 32.3.

Veilederkorps

Etablering av veilederkorps, se punkt 32.4.

Ny Giv

Når det gjelder Ny Giv, har Fylkesmannen holdt seg løpende orientert om det arbeidet som fylkeskommunen har gjort for å organisere arbeidet i Vestfold. Ny Giv har også vært tema på samlinger med kommunene.

Forum for PPT-ledere

Fylkesmannen inviteres til møter i regi av PPT-lederne og bidrar med veiledning i den sammenheng.

Konferanser

Etter Lederforums studietur til Edinburgh i 2010 der elevvurdering var tema, arrangerte Fylkesmannen og kommunene i samarbeid konferanse i mars 2011 for rektorene med temaet elevvurdering med fokus på undervisningsvurdering. Vi engasjerte da ressursperson fra Skottland, samt at Fylkesmannen tok for seg kravene i forskrift til opplæringsloven. En kommune og fylkeskommunen engasjerte i tillegg den skotske ressurspersonen til egne opplegg for sine skoler.

Fylkesmannen gjennomførte, i samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Østfold, Buskerud og Telemark, en regelverksamling på § 4A-2 for PP-tjenesten. Samtlige PP-tjenester i fylket deltok på denne dagens samlingen.

Fylkesmannen i Vestfold deltok sammen med private skoler i fylket på seminar for private skoler 9. februar. Tema for seminaret var opplæringsloven § 9A, PISA og videre- og etterutdanning.

Når det gjelder arbeidslivsfag og forsøk med fremmedspråk på barnetrinnet, se punkt 32.4.

Avdeling for oppvekst og opplæring og helse- og sosialavdelingen hos Fylkesmannen har samarbeidet om kurs og møter om miljørettet helsevern i skoler og barnehager og kapittel 9a i opplæringsloven. Et møte med miljørettet helsevern i 2010 ble fulgt opp med to konferanser i 2011:

Konferanse 1: Fysisk og psykisk skolemiljø

Innhold:

- Opplæringslovens kap 9a
- Elevenes fysiske og psykiske miljø i forskrift om miljørettet helsevern
- Hvem har ansvaret for bygg og inneklima
- Status på godkjenning av skoler og barnehager i Vestfold

Målgruppe:

Skole- og barnehageledere, miljørettet helsevern, kommuneoverleger.

Konferanse 2: Elevenes skolemiljø - Rektors og skoleeiers ansvar og oppgaver

Innhold:

- Opplæringsloven kap 9a
- Kommunehelsetjenesteloven kap 4A og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler
- Praktiske erfaringer fra kommunehelsetjenesten
- Arbeidstilsynets erfaringer og vurderinger
- Systematisk arbeid med læringsmiljøet - De praktiske grepene

Målgruppe:

Rektorene i offentlige og private grunn- og videregående skoler og skoleansvarlig i kommunene og fylkeskommunen.

Manifest mot mobbing

Fylkesmannen har ikke hatt egne tiltak ift mobbing i 2011, men mobbing, skolenes handlingsplaner mot mobbing og manifestet har vært tema i tilsynet med elevenes psykososiale miljø. Mange skoler i tilsynet er opptatt av digital mobbing.

SKUP - Kommuner med svake elevresultater

Embetsoppdraget er å gi bistand til Utdanningsdirektoratet i prioritering av tilbud til kommunene som deltar i statlige støttetiltak for kommuner med svake elevresultater. Fylkesmannen kan ikke se å ha fått oppdrag på dette området i 2011, og regner dermed med at kommunikasjon har foregått direkte mellom den ene kommunen som deltar fra Vestfold og Utdanningsdirektoratet.

Studietur

Kommunene, fylkeskommunen, KS og Fylkesmannen arrangerer i samarbeid en årlig studietur for deltakerne i Lederforum. I 2011 var reisemålet Brussel, og hovedtemaet var tidlig innsats og arbeid mot frafall. Programmet hadde to hoveddeler: "EUs utdanningspolitikk og initiativer", og "Skolesystem og initiativer i Flandern".

Måloppnåelse

Avdeling for oppvekst og opplæring har en elektronisk tidsregistrering som er til hjelp for å anslå samlet ressursbruk. En utfordring er at innsats kan ha blitt registrert på andre områder med beslektet oppdrag. Samlet

ressursbruk estimeres til ca 1,5 årsverk.

Vi har god og bred kompetanse på utdanningsområdet, juridisk og på både grunnskole- og videregående nivå, og vi søker å være serviceinnstilt i forhold til raskt å besvare henvendelser pr telefon, e-post og brev. Gjennom konferanser og de faste møtene med skoleeierne har vi en aktiv rolle i forhold til å sette dagsorden for informasjon og drøfting.

Vestfold er ikke stort i geografisk utstrekning, og det er derfor lett å arrangere møter med kommunene.

Fylkesmannen mener å ha god måloppnåelse.

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

PAS og PGS

En del av ressursbruken på eksamen og nasjonale prøver går til brukerstøtte og administrasjon. Embetet får mange henvendelser som gjelder PAS/PGS som ideelt sett burde gått tjenestevei via skolen, eller i det minste via skoleeier. Dette er til tider ressurskrevende, men utfordrer vår kunnskap og kompetanse og setter oss bedre i stand til i neste omgang å drive brukerstøtte.

Registrering av fagpersoner i PAS forløp problemfritt i 2011, og vi fikk tilstrekkelig antall fagpersoner til gjennomføring av sentralt gitt eksamen i engelsk. Det var imidlertid mange henvendelser knyttet til påmelding av kandidater i PAS og gjennomføring av eksamen i PGS. Mange av spørsmålene løste vi selv ved hjelp av brukerveiledninger, mens øvrige spørsmål ble meldt via PAS-hjelp til Utdanningsdirektoratet. Vi har i all hovedsak positive opplevelser fra PAS-hjelp med rask og god service.

Nasjonale prøver

Nasjonale prøver er gjennomført i henhold til sentrale retningslinjer. Fritaksprosenten varierer fra skole til skole og kommune til kommune. Regler for fritak er kommunisert på våre samlinger med skolefaglig ansvarlig i kommunene og som veiledning både på telefon og e-post.

Skoleeiernivået mener selv de sliter med å følge opp egne skoler, da de mangler de rette rapportene i PAS. Vi har meldt ett av behovene videre til Utdanningsdirektoratet via PAS-hjelp, men direktoratet har (januar 2012) gitt tilbakemelding om at eksisterende rapporter skal være dekkende for skoleeiers behov. Vi er fortsatt ikke av samme oppfatning som direktoratet.

Vi har besvart oppdragsbrev nr. 33-11 og dermed bidratt til å skaffe et kunnskapsgrunnlag om erfaringer fra gjennomføringen av nasjonale prøver høsten 2011.

Kartleggingsprøver

Kartleggingsprøver er gjennomført i henhold til sentrale retningslinjer. Vi har mottatt innspill fra videregående skoler på hvordan PAS kan forbedres for å løse tekniske utfordringer. Innspillene er meldt videre til Utdanningsdirektoratet. Noen ble besvart umiddelbart, mens andre innspill skal tas til vurdering.

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen

Fylkesmannen hadde, som allerede nevnt, god tilgang på sensorer til sentralt gitt eksamen i engelsk. Oppmannen var den samme som i 2010. Vi var veldig fornøyd med hans gjennomføring av oppdraget. Sensorskoleringen ble gjennomført etter eksamen og før Utdanningsdirektoratets samling for oppmennene (forhåndssensur). Vi opplever hvert år at det er ulike ønsker knyttet til om sensorskoleringen skal være så raskt som mulig etter eksamen, eller før eksamen. Gjennomføringen av fellessensuren fungerte tilfredsstillende.

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen er gjennomført etter sentrale retningslinjer. Fylkesmannen har hatt løpende kontakt med skoleeierne angående eksamensavvikling i form av informasjon og veiledning. Veiledning har i hovedsak dreid seg om forståelsen av retningslinjer spesielt i forhold til bruk av hjelpemidler, tilrettelegging og fritaksbestemmelser. Når det gjelder hjelpemidler, er det i hovedsak bruk av minnepinne som har vært uklart.

Lokalt gitt eksamen

Kommunene i Vestfold er inndelt i tre regioner som har ansvaret for den praktiske gjennomføringen av lokalt gitt eksamen.

Fylkesmannen i Vestfold har i løpet av de siste årene mottatt en del henvendelser om lokalt gitt eksamen som tyder på at det er en viss usikkerhet hos både skoleeiere og skoleledere hva gjelder gjennomføringen.

Sentralt gitt eksamen i videregående opplæring

Fylkesmannen i Vestfold bistår Fylkesmannen i Buskerud hvert år på fellessensur i videregående skole i januar og juni, samt at vi bistår Fylkesmannen i Østfold på hurtigklagebehandlingen i juli. I tillegg viderefremidler vi behov for sensorer, og spesielt sensorer i norsk.

Sentralt gitt eksamen i videregående skole er gjennomført etter sentrale retningslinjer. Fylkesmannen har hatt løpende kontakt med fylkeskommunen angående eksamensavvikling i form av informasjon og veiledning. Veiledning har i hovedsak dreid seg om forståelsen av retningslinjer spesielt i forhold til bruk av hjelpemidler, tilrettelegging og fritaksbestemmelser. Når det gjelder hjelpemidler, er det i hovedsak bruk av minnepinne som har vært uklart.

Tilsyn fylkeskommunen

Vi åpnet i 2010 et skriftlig tilsyn mot Vestfold fylkeskommune på gjennomføringen av lokalt gitt eksamen i videregående skole. Tilsynet ble fullført i 2011. Fylkeskommunen fikk pålegg med hjemmel i opplæringsloven § 13-10, og pålegget ble rettet i løpet av kort tid.

Måloppnåelse

Fylkesmannen har tre personer som jobbet med eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver i 2011, men slik at to personer til enhver tid hadde hovedansvaret for fagområdet. Til sammen har vi brukt 20 ukeverk. Dette er noen færre ukeverk enn i 2010. Slik vi vurderer det, skyldes dette delvis at PAS og PGS er bedre innarbeidet som verktøy hos skoleeierne, noe som resulterer i færre henvendelser til Fylkesmannen. Videre opplever vi rask og god hjelp via PAS-hjelp. Vi vurderer måloppnåelsen som god.

Fylkesmannen i Vestfold

Særskild Rapportering	JA	NEI	Øvrige kommentarer
1. Benytter embetet informasjonen som fremkommer ved avvikling av prøver og eksamener i tilsynsarbeidet?	X		I den grad det er relevant for tilsynet benyttes resultater fra nasjonale prøver og eksamen. Det har ikke vært noen forhold rundt selve gjennomføringen av eksamen som har ført til tilsyn.

	Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
2. Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	Det er ikke store avvik mellom Vestfold og landsgjennomsnittet når det gjelder fritaksprosent. Det største avviket er engelsk på 5. trinn der Vestfold har 3,9 og landsgjennomsnittet 3,4, og regning 5. trinn der Vestfold har 2,3 og landsgjennomsnittet 2,7.	Det er store variasjoner mellom skoleeiere, spesielt når det gjelder engelsk og lesing, fra 0,7 prosent til 7,7 prosent.	Vi har ikke grunnlag for å si noe om årsaken til avvikene.	Vi har ikke hatt spesielle tiltak overfor enkeltkommuner, men vi har som en del av kontrollen med påmeldinger til nasjonale prøver, fremhevet retningslinjene for fritak.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen i Vestfold har rapportert om forvaltningen av tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere i mottak (kap. 225 post 64) og tilskudd til leirskoleopplæring (kap. 225 post 66) i tertialrapportering til Utdanningsdirektoratet.

Måloppnåelse

Vi har forvaltet statlige tilskudd etter retningslinjene som gjelder for de to tilskuddsordningene, herunder utbetaling, kontroll og rapportering. Vi har påsett at forutsetningene og kriteriene for ordningene er til stede. Vi har beskrevet saksbehandlingsrutinene og kontrollhandlingene i tertialrapporteringen til Utdanningsdirektoratet.

Vi er totalt tre personer som har kompetanse på området, men slik at det til enhver tid er to personer som faktisk saksbehandler søknadene. Vi har alle jobbet med tilskuddsordningene i flere år og har god kompetanse på området. Til sammen har vi brukt tre ukeverk. Vi vurderer måloppnåelsen som god.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i grunnopplæringen

Embetsoppdraget er besvart på de neste sidene i årarapporten. Her løfter vi fram forhold vi synes det er vanskelig å knytte til embetsoppdrag.

Fylkesmannens avdeling for oppvekst og opplæring har et fast samarbeidsforum med avdeling for helse og sosial da man har mange felles interesser og beslektede oppdrag. Det holdes jevnlig møter. Som eksempel på et tema løfter vi fram et brev som er sendt til departementet om bruk av tvang i forhold til barn med diagnoser. Tjenestene de mottar fra kommunen er ofte underlagt flere lovverk med ulike bestemmelser om tvang.

Fylkesmannen mottar søknad fra folk med utenlandsk fagutdanning med tanke på om utdanningen kan godkjennes som likeverdig med norsk fagutdanning. Før Fylkesmannen konkluderer innhentes et faglig råd fra fylkeskommunen. Fylkesmannen har i 2011 ferdigbehandlet 10 saker, og i 2 saker er søkeren bedt om å sende inn tilleggsdokumentasjon, slik at disse ennå ikke er ferdig behandlet.

Handlingsprogram for verdiskapning i Vestfold for 2011 er blitt til gjennom en partnerskapskonferanse i mars 2011. Tema for konferansen var kompetansebygging i Vestfold. Det ble satt fokus på samspill mellom utdanningssektoren og nærings- og arbeidsliv. Fylkesmannen deltok i dette arbeidet.

32.2 Kompetanseutvikling

Kompetanse for kvalitet

I 2011 fikk vi en endret rutine for tildeling av studieplasser og vikarmidler til videreutdanning for lærere. Utdanningsdirektoratet utviklet et elektronisk søknadssystem, slik at både lærere og skoleeiere kun søkte elektronisk om studieplasser til Utdanningsdirektoratet. Parallelt måtte skoleeierne melde behov for vikarmidler til Fylkesmennene.

Utdanningsdirektoratet tildelte studieplasser. Fylkesmennene fordelte midler til videreutdanning etter liste fra Utdanningsdirektoratet og meldt vikarmiddelbehov fra skoleeierne. Etersom vi ikke hadde tilgang til søknadssystemet, hadde vi ingen mulighet til å vite hvilke skoleeiere som eventuelt skulle ha meldt behov for vikarmidler. Listen fra Utdanningsdirektoratet var derfor helt nødvendig for å følge opp skoleeiere som ikke hadde meldt vikarmiddelbehovet, og for at vi kunne melde samlet behov til Utdanningsdirektoratet.

Etter vår vurdering vil søknadsprosessen bli bedre dersom skoleeier kan søke om vikarmidler og eventuell studieavgift, samtidig som skoleeier prioriterer søkere til videreutdanningsplassene i det elektroniske søknadssystemet.

Deltakelsen i "Kompetanse for kvalitet" er noe redusert fra skoleåret 2010/2011 til 2011/2012, men ligger likevel mye høyere enn strategiens første år. Vi har ikke mottatt noen spesiell forklaring på hvorfor det i år er færre deltakere. Vi har i inneværende studieår deltakere fra syv skoleeiere; fem kommuner, fylkeskommunen og en privat skole. Totalt er 19 statlig finansierte plasser benyttet, med tillegg av 13 plasser til annen videreutdanning.

Fylkesmannen oppfatter at det i utgangspunktet er vilje og ønske om å gjennomføre kompetanseheving hos alle skoleeiere i fylket. Fortsatt er det imidlertid slik at noen skoleeierne av opplever at de ikke har tilstrekkelig med midler til å prioritere videreutdanningstiltak for enkeltlærere, men i stedet ønsker å benytte midler til etterutdanningstiltak som inkluderer flere.

Fylkesmannen har bidratt til lokal forankring av strategien ved informasjon:

- i møter i Lederforum for skoleansvarlige i kommunene.
- i møter i Arbeidsutvalget for oppvekst og opplæring - representanter for kommunene, KS og Fylkesmannen.
- til alle skoleeiere i fylket per e-post.

Etterutdanning

Vi fordelte midler til etterutdanning på prioriterte områder, inkludert fag- og yrkesopplæringen etter søknad fra

den enkelte skoleeier. Søknadene ble vurdert og prioritert i tråd med gitte kriterier fra Utdanningsdirektoratet. Ca. 70 prosent av omfanget på søknadene var relatert til de prioriterte fagområdene.

Oppfølging av rapportering fra skoleeierne

Skoleeierne rapporterte på kompetanseutviklingsarbeidet i 2010 i elektronisk rapporteringssystem (REV), og Fylkesmannen kom i mål med sin kontroll og kvalitetssikring av rapportene før vår frist overfor Utdanningsdirektoratet.

På bakgrunn av rapporteringen fra skoleeierne for 2010, ble Fylkesmannen bedt om å gi en kort skriftlig kvalitativ vurdering av arbeidet med kompetanseutvikling i fylket, jf. embetsoppdraget. Fylkesmannen i Vestfold oversendte sin rapport før fristen 10. juni 2011.

Kommunene i Vestfold har som mål at leseferdigheten på 5. trinn skal være innenfor de fem beste fylkene i landet innen 2018. Videre er særskilt satsing på regning en del av handlingsprogrammet. Fylkets satsing på lesing og regning kan være en medvirkende årsak til at kommunale skoleeiere i år satser på videreutdanning i grunnleggende ferdigheter. Skoleeierne har benyttet resultater fra nasjonale prøver i sin begrunnelse av søkander til etter- og videreutdanningsmidler.

GNIST

Fylkesmannen deltar i nettverket som ledes av KS. Andre deltakere er representanter for kommunene og fylkeskommunen, Høgskolen i Vestfold, Utdanningsforbundet og Lektorlaget.

Måloppnåelse

Fylkesmannen har i 2011 hatt en samlet ressursbruk i arbeidet med kompetanseutvikling med totalt åtte ukeverk, fordelt på to personer. Dette er en nedgang fra 2010 da vi brukte ti ukeverk. Bakgrunnen for reduksjonen i ressursbruk, har sammenheng med at søknadsbehandlingen av studieplasser ble håndtert av Utdanningsdirektoratet. Videre er saksbehandlingen ivaretatt av de samme personene som i 2009 og 2010, slik at kompetansen må regnes som god.

32.3 Skoleporten

Måloppnåelse

Fylkesmannen i Vestfold har brukt om lag 2 ukeverk på oppgaver knyttet til Skoleporten. I dette tallet ligger ikke ressursbruk til forarbeid i forbindelse med tilsyn, ros-analyser eller egen analyse av data tilgjengelig i Skoleporten. Det anslås at til dette arbeidet har embetet brukt ytterligere 2 ukeverk. Fylkesmannen anser å ha god måloppnåelse.

Fylkesmannen i Vestfold

1. Har embetet oppdatert brukerstøtte- og veiledningsfunksjon?

Ja

Øvrige kommentarer

Hos Fylkesmannen i Vestfold har fire personer god kjennskap til Skoleporten. Vi mottar noen få henvendelser hvert år, om tilgang til Skoleporten. Ved nyansettelser i skoleadministrasjonen i kommunene tilbyr vi opplæring dersom dette er ønskelig. Stort sett så er det de mindre kommunene som har behov for dette, de større har selv flere personer som kan gi denne opplæringen.

2. Hvordan har embetet lagt til rette for at Skoleporten brukes i lokal kvalitetsvurdering?

Fylkesmannen i Vestfold mottar få henvendelser vedrørende utarbeidelse av tilstandsrapporten og funksjonalitetene i Skoleporten. De fleste skoleiere melder om grei funksjonalitet og er fornøyde med at resultater nå kommer mye tidligere i Skoleporten, slik at de kan hente informasjonen her og ikke i andre databaser.

3. I hvilken grad brukes Skoleportens elementer i lokal kvalitetsvurdering?

Skoleeiere i Vestfold bruker Skoleporten til utarbeidelse av egen tilstandsrapport, og meddeler at de er fornøyd med denne løsningen. Fylkesmannen oppfordrer også skoleeiere gjennom andre møter, f.eks. om GSI og på Lederforum, til å benytte Skoleporten i eget analysearbeid. I tillegg brukes Skoleporten til analyser og som en del av forarbeidet ved gjennomføring av tilsyn i embetet.

4. Benytter embetet Skoleporten i tilsynsarbeidet?

Ja

5. Innspill fra embetet til forbedringer av Skoleporten:

Fylkesmannen har også i år meldt videre til Utdanningsdirektoratet om ulike resultater i PAS og Skoleporten grunnet aggregering, og ber om at dette rettes opp eller at det kommer tydelig fram av brukerveiledningene for de to løsningene.

32.4 Erfarings- og kunnskapsinnhenting

Samarbeids- og samhandlingsfora

Vestfold har et fast forum for samarbeid og informasjon mellom offentlige skoleeiere, KS, Utdanningsforbundet og Fylkesmannen (Lederforum for oppvekst og opplæring). Det ble avholdt seks møter i 2011. Fylkesmannen bruker møtene aktivt til å orientere, veilede og motivere skoleeiere i forhold til nasjonal politikk på grunnopplæringsområdet. Nasjonale strategiplaner og programmer inngår som en naturlig del i denne virksomheten. Veiledning i regelverk inngår også.

God oppvekst

Fylkesmannen har videreført handlingsprogrammet "God oppvekst 2008 – 2018" i samarbeid med kommunene, fylkeskommunen, statlige etater og partene i arbeidslivet. Handlingsprogrammet skal:

- sikre et felles løft for god oppvekst i Vestfold
- sikre at barn og unge mestrer livet
- sikre at alle barn og unge i fylket får tidlig hjelp og et tilpasset tilbud
- forhindre frafall i skole
- sikre at barn og unge blir rustet til å gå ut i arbeidslivet
- sikre langsiktig innsats og samarbeid på tvers av nivåer og etater

Fylkesmannen er sekretariat for styringsgruppa, koordinerer arbeidet med God oppvekst og har ansvar for årlige erfaringskonferanser. Tema for erfaringskonferansen i 2011 var Samarbeid i teori og praksis.

I 2011 er det arbeidet med en kunnskapsbasert tilnærming til prioritering av tiltak, og tatt initiativ til evaluering av programmet. Det er satt større fokus på betydningen av tidlig innsats og intervensjon og gode levekår som grunnlag for å forebygge senere problemer i skole og arbeidsliv.

En arbeidsgruppe har vurdert status i forhold til tidlig innsats i Vestfold, og utarbeidet forslag til metoder og tiltak rettet mot barn/foreldre og familier, og mot de virksomheter som jobber med barn og unge.

Gjennom God oppvekst har Fylkesmannen i 2011 startet et samarbeid med to andre fylker (Nordland og Telemark) der Fylkesmannen har satt utsatt ungdom på dagsorden. God oppvekst har imidlertid et bredere perspektiv gjennom universelle tiltak for alle barn og et bredt tverrfaglig samarbeid. Fylkesmannen drifter en egen nettside om God oppvekst. Gå til www.fylkesmannen.no/vestfold Klikk på "GO! God oppvekst" i venstre meny.

Arbeidslivsfag

I Vestfold er det 13 skoler med i Forsøk med Arbeidslivsfag. Alle fem ungdomsskoler i Tønsberg kommune var med fra forsøket start skoleåret 2009/10, og året etter ble ytterligere åtte skoler fra fem kommuner, inkludert en privatskole, med.

Fylkesmannen har i forbindelse med forsøket bistått direktoratet med informasjon, utvelgelse av skoler og innhenting av nødvendig informasjon for tildeling av midler.

Fylkesmannen deltok også på fellessamlingen i Oslo som ble arrangert 31. mars.

Som et ledd i erfaringsutveksling og informasjonsinnhenting mellom deltakerskoler/kommuner og Fylkesmannen

i Vestfold ble det gjennomført et arbeidsmøte for lærerne i faget og en netteverkssamling for alle skoler/kommuner i 2011. I tillegg ble en samlerapport med beskrivelser fra de ulike skolene i forsøket utarbeidet og delt som et ledd i erfaringsutvekslingen. På arbeidsmøtet for lærerne 26. august 2011 ble deltakerskolene bedt om å orientere om status på den enkelte skole. På den måten ble det delt både gode og dårlige erfaringer, og lærerne fikk mulighet til å knytte kontakter på andre skoler. Vivil Hunding Strømme, Prosjektansvarlig i Tønsberg og deltaker i læreplangruppen som utarbeidet forsøkslæreplanen i faget, orienterte blant annet om sluttvurdering i faget. I tillegg var det satt av tid til planlegging på egen skole. På nettverkssamlingen 20. oktober var deltakerskolene/kommunene, regionale samarbeidspartnere og Utdanningsdirektoratet med. Vi åpnet i år også for at representanter for skoler/kommuner som ikke er med i forsøket kunne delta for å spre kjennskap til faget. På samlingen ble det presentert eksempler på utforming av faget fra flere skoler/kommuner i Vestfold. Og i tillegg til innslag fra Utdanningsdirektoratet om fagets status og fremtid fikk vi høre om helhetstenkningen i skolen fra en rektors perspektiv, hva Vestfold trenger sett fra næringslivets ståsted, samt elevens mestringsopplevelser og motivasjon ved bruk av prosessmodellen AI.

Alle skolene i forsøket i Vestfold har startet med arbeidslivsfag på 8. trinn skoleåret 2011/12, men vi er ikke kjent med at andre skoler/kommuner i Vestfold har søkt om å bli med i forsøk med arbeidslivsfag slik direktoratet åpnet for i 2011.

Forsøk med fremmedspråk på barnetrinnet

I Vestfold er det med fem skoler fra to kommuner, inkludert en privatskole.

Fylkesmannen har bistått direktoratet i Forsøk med fremmedspråk på barnetrinnet. Vi har i hovedsak bistått med å innhente informasjon om kommunenes bruk av midler og tildelt midler til skoleeiere basert på denne rapporteringen og innmeldte behov fra skolenes side. I tillegg til å videreformidle spørreundersøkelser som en del av følgeevalueringen til skolene/kommunene, har Fylkesmannen også utarbeidet en rapport på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet på om forsøket gjennomføres etter retningslinjene/rammene for forsøket. Denne ble overlevert i juni.

Fylkesmannen deltok også på evalueringskonferansen 13. mai arrangert av Fremmedspråksenteret.

For mer detaljerte opplysninger viser vi til egen rapportering til Utdanningsdirektoratet i juni.

Veilederkorps

Fylkesmannen har deltatt på orienteringsmøter om nasjonalt veilederkorps i regi av Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen har videre informert kommuner og fylkeskommunen om nasjonalt veilederkorps 2012, blant annet om rekruttering av veiledere. I veilederkorps 2012 er det med tre veiledere fra Vestfold for grunnskolen og to for videregående skoler

Vurdering for læring

Fylkesmannen har i samsvar med oppdraget innhentet planer og undervisningsvurderinger, godkjent dem og videresendt til Utdanningsdirektoratet. Ellers går kontakten direkte mellom direktoratet og fylkeskommunen. De fem vestfoldskolene deltar i samlinger i direktoratets regi.

Dronning Sonjas skolepris

Fylkesmannen har informert om Dronning Sonjas skolepris for inkludering og likeverd. Vi har motivert skoleeiere og skoler til å melde sitt kandidatur, men har ikke mottatt søknader.

Rutiner for trekk til eksamen

Fylkesmannen har kartlagt rutiner for og fordeling av trekk til eksamen, og ved hjelp av tilbakemeldinger fra to grunnskoler og to videregående skoler, fylt ut spørreskjema og oversendt til Utdanningsdirektoratet.

Den kulturelle skolesekken

Utdanningsdirektøren sitter i styringsgruppen til Den Kulturelle Skolesekken (DKS), og det har vært fem møter i 2011.

Måloppnåelse

Måloppnåelse totalt for oppdraget vurderes som god ut fra embetets kompetanse, ressurser, strategi og metodevalg.

32.5 Tiltak innenfor tilpasset opplæring, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Tilsyn

Det ble i 2010 ført tilsyn med en kommune ift kapittel 5. Det ble satt fokus på om spesialundervisning ble gjennomført i samsvar med enkeltvedtak og om kommunen har et forsvarlig system for å fange opp eventuelle avvik. Det er skrevet egen rapport fra tilsynet, og den ligger på nettsiden til Fylkesmannen i Vestfold. I 2011 fulgte Fylkesmannen opp kommunens dokumentasjon med tanke på å lukke tilsynet, som pr januar 2012 ikke er avsluttet.

Det ble åpnet skriftlig tilsyn med to kommuner i 2010 med fokus på saksbehandlingstid i PPT. Tilsynene ble avsluttet i 2011 med pålegg om å sørge for at saksbehandlingstiden blir forsvarlig slik at elevenes behov og rettigheter etter opplæringsloven § 5-1 blir ivarettatt. I 2011 åpnet Fylkesmannen tilsvarende tilsyn i tre andre kommuner. Disse tilsynene blir fullført første del av 2012.

Fylkesmannen har gjennomført to tilsyn med voksnes rett til grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne, jf. §§ 4A-1 og 4A-2. I begge kommunene som var gjenstand for tilsyn ble det oppdaget brudd på regelverket. Tilsynsrapportene vil bli publisert på Fylkesmannens hjemmesider i løpet av februar.

Konferanser og møter

Høsten 2010 tok en PPT-leder kontakt med ønske om at Fylkesmannen skulle arrangere en kursdag for fylkets PPT-ansatte om sakkyndighetsarbeidet. Med støtte fra kommunenes skoleansvarlige gjennomførte Fylkesmannen en dagsamling i januar 2011 med god deltakelse. Det ble fokusert både på spesialpedagogisk hjelp til barn i førskolealder og spesialundervisning.

Fylkeskommunens og kommunenes skoleansvarlige har jevnlig møter med Fylkesmannen og KS. Her har temaer som har relevans for 32.5 vært tema. Det gjelder blant annet prosjektet God Oppvekst, der det har vært fokus på tidlig intervensjon og hjelp til utsatte barn. I mai var det et eget tema med tittelen "Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen" der Kjersti Botnan Larsen fra Utdanningsdirektoratet var ressursperson.

Fylkesmannen gjennomførte, i samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Østfold, Buskerud og Telemark, en regelverksamling på § 4A-2 for PP-tjenesten. Samtlige PP-tjenester i fylket deltok på denne todagers samlingen.

PPT-lederne i fylket har et eget forum som møtes jevnlig. Fylkesmannen er invitert til møter og bedriver i den sammenhengen veiledning.

Fylkesmannen deltar på møter i Vestfolds interkommunale voksenopplæringsforum ved behov.

Fylkesmannen har hatt møter med representanter fra PPT og BUPA med tanke på å belyse forbedringspunkter i kontakten mellom første- og andrelinjetjenesten.

Veiledning

Det er mange henvendelser når det gjelder tilpasset opplæring og spesialundervisning. De kommer både fra ansatte i skolesystemet og foresatte. Fylkesmannen gir i den forbindelse veiledning om gjeldende rett og mulig framgangsmåte.

Fylkesmannen mener at man gjennom klagebehandlingen gir berørte parter veiledning.

Barnehagesektoren ble rammefinansiert fra og med 1. januar 2011. Dette innebar blant annet at det tidligere øremerkede statstilskuddet til barn med nedsatt funksjonsevne ble en del av kommunenes rammeoverføring. Vi har opplevd en økning i antall henvendelser knyttet til skillet mellom enkeltvedtak etter opplæringsloven § 5-7 og tilskudd til barnehagen med hjemmel i barnehageloven. Spesielt har dette vært fokus for barn som går i barnehage i annen kommune enn hjemkommunen. Kunnskapsdepartementet ga en klargjørende uttalelse vedrørende sistnevnte i brev av 30. mars 2011.

Fylkesmannen har gjennom hele 2011 gitt veiledning til kommunene vedrørende spesialundervisning for voksne. Henvendelsene vi har mottatt gjelder for det meste spørsmål om sakkyndig vurdering og tilråding, samt spørsmål om avgrensningen mellom aktivitetstilbud og spesialundervisning.

Måloppnåelse

Fylkesmannen i Vestfold har i 2011 brukt mye tid på gjennomgang av regelverket for å få en riktig forståelse og praksis ute i kommunene. Fylkesmannen har som beskrevet over, brukt mange kanaler for veiledning innenfor tilpasset opplæring og spesialundervisning. Mange saksbehandlere har vært involvert i arbeidet, både jurister og pedagoger. Vi mener at vi har god kompetanse på området og at vi har god måloppnåelse.

Resultatområde 33 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på barnehageområdet

Måloppnåelsen på resultatområdet forutsetter kompetanse innenfor barnehagepedagogikk, økonomi og juss, samt informasjonsformidling. I 2011 hadde Fylkesmannen i Vestfold flere ansatte som var involvert i arbeidet på barnehageområdet, men primært tre personer arbeidet med resultatområde 33.

Fylkesmannen har fulgt opp embetsoppdragets krav om tilsyn med kommunene som barnehagemyndighet. Tilsynene ble gjennomført etter systemrevisjonsmetoden. Utover dette har de øvrige forvaltningsoppgavene blitt utført i samsvar med oppdraget, og det vises til nedenstående kommentarer under de respektive punkter. Saksbehandlingstiden anses å være akseptabel.

Ca. 75 prosent av ressursinnsatsen på barnehageområdet er innenfor resultatområde 33.

33.1 Tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen har behandlet søknader om tilskudd og klagesaker i henhold til gjeldende regelverk og uten ugrunnet opphold. Vi vurderer resultatoppnåelsen som god.

Kontroller

Vi påbegynte stikkprøvekontroller i to kommuner, Andebu og Holmestrand, med kontroll av flere tilskuddsordninger. Tilskuddskontrollene blir gjennomført som dokumentkontroller, i motsetning til tidligere år der vi har gjennomført stedlige kontroller. Det vil bli produsert rapporter for stikkprøvekontrollene.

Klager på vedtak om tilskudd

Vi mottok ingen klager på statlig driftstilskudd i 2011. Vi mottok imidlertid Kunnskapsdepartementets avgjørelse i en klagesak som ble oversendt departementet i 2010. Departementet stadfestet Fylkesmannens vedtak.

Tilskuddsrapportering

Tilskuddsrapportering gjennomføres separat på gitt mal fra Kunnskapsdepartementet.

Resultatoppnåelse

Vi er to personer som har saksbehandlet tilskuddssøknader i 2011. Søknader om statlige tilskudd og klagesaker i henhold til oppdraget er behandlet i samsvar med gjeldende regelverk. Vi har behandlet få saker om tilskudd til drift av barnehager i 2011, mens søknader om investeringstilskudd har vært uendret fra 2010. Det har kun vært én søknad om tilskudd til faste plasser i midlertidige lokaler i 2011, mens to barnehager har søkt om forlengelse av driften i midlertidige lokaler. Saksbehandlingstiden vurderes som akseptabel.

33.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen i Vestfold mottok seks klager etter til forskrift om likeverdig behandling hvorav to omhandlet kommunalt tilskudd for 2010 og fire omhandlet kommunalt tilskudd for 2011. Én av klagen for 2011 er ikke ferdigbehandlet ettersom vi venter på en avklaring fra Kunnskapsdepartementet. To av vedtakene ble stadfestet, tre ble opphevet, og én avventer en avklaring fra Kunnskapsdepartementet før saken kan ferdigstilles.

Vi har mottatt én klagesak der foresatte ønsket barnehageplass i annen kommune. Klagen ble avvist ettersom Fylkesmannen ikke har klagekompetanse i slike saker, jf. barnehageloven § 9.

Til tross for få klagesaker etter barnehageloven, har arbeidet med den enkelte sak vært relativt tidkrevende. Vi har vært totalt tre saksbehandlere på feltet, og til sammen har vi brukt fire ukeverk. Vi vurderer at vi har god kompetanse og måloppnåelse på området. I 2011 har vi også bidratt i klagesaksbehandling etter forespørsel fra Fylkesmannen i Telemark og Fylkesmannen i Østfold.

Type Klage	Klager gis medhold/delvis medhold	Klager gis ikke medhold	Opphevet/returnert	Sum	Sum innkommet 2010
Barnehageloven § 10	0	0	0	0	0
Forskrift om familiebarnehager § 7	0	0	0	0	0
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd § 6	2	0	3	5	4

Forskrift om foreldrebetaling § 5	0	0	0	0	0
Barnehageloven § 16	0	0	0	0	0
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak frå utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0	0	0	0	0
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0	0	0	0	0

Merknad

Antall klagesaker har vært omtrent uendret de siste årene.

33.3 Informasjon og veiledning

Fylkesmannen i Vestfold har etablert en formell dialog med barnehagemyndighetene i kommunene; Barnehageforum. Denne dialogen består i hovedsak av kvartalsvise dagsamlinger med barnehagemyndighetene i kommunene, representanter fra Høgskolen i Vestfold, Utdanningsforbundet og Fagforbundet. I 2011 opprettet vi, etter ønske fra kommunene, AU-Barnehageforum, et arbeidsutvalg som har representanter fra barnehagemyndigheten i én liten, én mellomstor og én stor kommune. Arbeidsutvalget møtes tre uker før hvert Barnehageforum og har som mål å komme med innspill til struktur og innhold på kommende Barnehageforum.

I første kvartal i 2011 ble det arrangert et barnehageforum i januar hvor tema var gjennomgang av forskrift om likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager, samt utfordringer og spørsmål fra kommuner på dette området.

I mai inviterte vi til todagerssamling på Havna Hotel, Tjøme, hvor KS og PBL sammen med Fylkesmannen tok opp kommunenes arbeid med forskrift om likeverdig behandling for kommunale og ikke-kommunale barnehager. FUB ved leder Lou Noreen informerte om FUBs arbeid, og to masterstudenter tok opp temaet årsplanarbeid. Andre temaer på denne samlingen var kommunens tilsyn med den enkelte barnehagen og Fylkesmannens satsningsområder i 2011.

I Barnehageforum i september ble det lagt vekt på gjennomgang av ny formålsparagraf med ekstraordinært fokus på tema danning hvor blant annet filosof Einar Øverenget delte med kommunene sine tanker om begrepet danning og filosofi i barnehagen. Barnehagemyndighetene ga også sitt innspill til utvelgelse av barnehager som skulle være med i pilotprosjektet «Barnehagen som dannelses- og læringsarena».

Barnehageforum i desember var viet årsmeldingsskjema per 15. desember og presisering av pedagognormen, informasjon om særavtalen SFS 2201 for Barnehager, skoler og SFO, status pågående prosjekter og Fylkesmannens erfaringer med tilsyn av kommunene som barnehagemyndighet. I samme møte ble også meldeplikten til barnevernet belyst.

Fylkesmannen etablerte i 2009 et Fyrtårnsprosjektet med tre kommuner innenfor Handlingsplan for likestilling. Dette arbeidet har i løpet av 2011 resultert i arbeidsbrosjyre «Jenter og gutter med like muligheter – om likestilling, likeverd og mangfold». Brosjyren ble trykket i 5000 eksemplarer og ble delt ut til alle ansatte i Vestfold-barnehagene, barnehagens samarbeidspartnere og foreldrerepresentantene i samarbeidsorgan. Brosjyren er også å finne på Fylkesmannens nettsider.

Vi har en del veiledning ved henvendelser per telefon og e-post fra barnehagemyndighet, barnehager, barnehageeiere og foreldre. Når det gjelder henvendelsene fra foreldre, handler disse om at de gjerne ønsker støtte og/eller veiledning før de går i dialog med kommunen eller barnehagen.

Fylkesmannens nettside blir tatt i bruk for å legge ut generell informasjon og informasjon om kurs (interne og eksterne) o.l.

Måloppnåelse

Vi har brukt 25 ukeverk på dette embetsoppdraget. Totalt har mange i avdelingen bidratt i dette arbeidet. Fylkesmannen har løpende og tett dialog med barnehageansvarlige i kommunene. Det er mye uformell kontakt begge veier, og Fylkesmannen vurderer samarbeidet som svært godt. Vi har også hatt en del henvendelser som gjelder forskrift om likeverdig behandling, både fra kommuner og enkelte barnehageeiere, og vi har gitt god veiledning i forhold til disse problemstillingene.

Fylkesmannen mener å ha god måloppnåelse på området.

33.4 Tilsyn

Fylkesmannen i Vestfold gjennomførte fem tilsyn i 2011 og har dermed oppfylt embetsoppdragets krav. Vi har valgt å benytte systemrevisjonsmetoden under alle tilsynene ettersom vår erfaring er at metoden gir et godt resultat på en effektiv måte.

Vi har gjennomført tilsyn med alle fem kommunene innenfor samme tema: Tilsyn med kommunen som godkjenningsmyndighet, kommunen som tilsynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser, samt kommunens håndtering av regelverket om rett til barnehageplass. I år har vi gitt avvik i fire av fem kommuner når det gjelder godkjenning av barnehager. Avviket handler om at barnehagedriften er igangsatt før barnehagen er godkjent etter barnehageloven.

Måloppnåelse

I 2011 har totalt fire personer ved embetet deltatt i tilsyn på barnehageområdet. Tre personer har vært tilsynsledere. Til sammen har vi brukt 14 ukeverk. Dette er en økning fra 2010 og har naturlig sammenheng med økt tilsynskrav og økte midler til tilsynsarbeid. Vi vurderer måloppnåelsen som god. Vi er videre fornøyd med at flere personer ved embetet har kompetanse på tilsyn på barnehageområdet.

FMVE

Tilsynsobjekt:	Tjøme kommune
Tema/myndighetskrav:	Tilsyn med kommunen som godkjenningsmyndighet, kommunen som tilsynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser, samt kommunens håndtering av regelverket om rett til barnehageplass
Avvik/funn:	Ingen
Frist for lukking av avvik:	
Pålegg:	Nei
Merknad:	Ingen
Ressursbruk:	Tre ukeverk
Kommentar:	Systemrevisjon

FMVE

Tilsynsobjekt:	Larvik kommune
Tema/myndighetskrav:	Tilsyn med kommunen som godkjenningsmyndighet, kommunen som tilsynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser, samt kommunens håndtering av regelverket om rett til barnehageplass
Avvik/funn:	To avvik: 1) Larvik kommune sikrer ikke at godkjenning av barnehager skjer i samsvar med barnehageloven § 10. 2) Larvik kommune sikrer ikke at regelverket om pedagogisk bemanning i henhold til barnehageloven §§ 17 og 18 følges.

Frist for lukking av avvik:	15.12.2011
Pålegg:	Nei
Merknad:	Én merknad
Ressursbruk:	Tre ukeverk
Kommentar:	Systemrevisjon

FMVE

Tilsynsobjekt:	Tønsberg kommune
Tema/myndighetskrav:	Tilsyn med kommunen som godkjenningsmyndighet, kommunen som tilsynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser, samt kommunens håndtering av regelverket om rett til barnehageplass
Avvik/funn:	To avvik som begge var knyttet til at Tønsberg kommune ikke sikrer at godkjenning av barnehager skjer i samsvar med barnehageloven § 10.
Frist for lukking av avvik:	21.11.2011
Pålegg:	Nei
Merknad:	Ingen
Ressursbruk:	To ukeverk
Kommentar:	Systemrevisjon

FMVE

Tilsynsobjekt:	Nøtterøy kommune
Tema/myndighetskrav:	Tilsyn med kommunen som godkjenningsmyndighet, kommunen som tilsynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser, samt kommunens håndtering av regelverket om rett til barnehageplass
Avvik/funn:	To avvik: 1) Nøtterøy kommune sikrer ikke at godkjenning av barnehager skjer i samsvar med barnehageloven § 10. 2) Nøtterøy kommune sikrer ikke at godkjenning av familiebarnehager skjer i samsvar med barnehageloven § 11, jf. forskrift om familiebarnehager.
Frist for lukking av avvik:	01.02.2012
Pålegg:	Nei
Merknad:	Ingen
Ressursbruk:	Tre ukeverk
Kommentar:	Systemrevisjon

FMVE

Tilsynsobjekt:	Horten kommune
	Tilsyn med kommunen som

Tema/myndighetskrav:	godkjenningsmyndighet, kommunen som tilsynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser, samt kommunens håndtering av regelverket om rett til barnehageplass
Avvik/funn:	Ett avvik: Horten kommune sikrer ikke at godkjenning av barnehager skjer i samsvar med barnehageloven § 10.
Frist for lukking av avvik:	10.02.2012
Pålegg:	Nei
Merknad:	Ingen
Ressursbruk:	Tre ukeverk
Kommentar:	Systemrevisjon

33.5 Kontroll av årsmeldinger og årsregnskap

Årsmeldinger

Fylkesmannen har kvalitetssikret og godkjent data som fremkommer i årsmeldinger i henhold til føringer gitt av departementet. I forbindelse med kontrollen av årsmeldingene per 15. desember 2010, returnerte vi ca. halvparten av skjemaene for korreksjon eller kommentar fra barnehage eller kommune. I all hovedsak var feilene knyttet til skjemaets punkt 3 (nærmere om private organisasjoner, barnehagens eierform, manglende arealnorm), punkt 7 (manglende utfylling av kostpenger, feil avkrysning på spørsmålet om inntektsgradering), og punkt 8 (ikke samsvar mellom rapportering i ramme A, B og C, samt manglende forklaring på for lite pedagogisk bemanning).

Årsmeldingene har vært tema på Barnehageforum i mai 2011 der hovedfunnene fra 2010 ble presentert, og i desember 2011 der vi gjennomgikk årsmeldingsskjemaet per 15. desember 2011 med fokus på punktene med flest feil og mangler i 2010.

Årsregnskap

Vi har fulgt opp at kommunene overholder fristen for innlevering av årsregnskapsskjema for ikke-kommunale barnehager. Dette har vært en lite krevende oppgave. Vi opplevde at én kommune hadde store problemer med å få på plass årsregnskapsskjema for én ikke-kommunal barnehage. Kommunen savnet passende sanksjonsmulighet i arbeidet med å innhente årsregnskapet.

Måloppnåelse

Vi var to personer som foresto kontrollen av årsmeldingene og fulgte opp innlevering av årsregnskapsskjema. Til sammen brukte vi tre ukeverk på oppdraget. Vi mener at kvaliteten på årsmeldingsrapporteringen ble god etter vår svært grundige kontroll, og vurderer derfor måloppnåelsen som god på området.

Resultatområde 34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen

Kompetansemidler er svært viktig for å øke kvaliteten i barnehagene. De statlige midler har kommet godt med i kvalitetsarbeidet. Kommunene bruker i tillegg egne ressurser til formålet. Fylkesmannen vil, blant annet som en konsekvens av ressursinnsatsen på kvalitetsområdet, hevde at kvaliteten på fylkets barnehager er gode.

34.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Fylkesmannen har fordelt de statlige midlene på forskjellige kompetanseområder ut fra søknader fra kommuner eller fra den enkelte kommunale eller ikke-kommunale barnehage.

En del av midlene gikk til alle kommunene i Vestfold. De fikk midler på bakgrunn av søknader og egne utarbeidede kommunale handlingsplaner for kompetanseheving for kommunale og ikke-kommunale barnehager. Midlene ble fordelt ut fra en fordelingsnøkkel utarbeidet sammen med kommunene. For eksempel er det fire kommuner ("de fire indre": Lardal, Andebu, Re og Hof) som har felles kompetansehevingsplan og samarbeider om midlene for å utnytte disse best mulig. Samtlige kommuner rapporterte våren 2011 inn bruken av midlene for

2010 og planene for 2011.

Midlene til språktiltak overfor minoritetsspråklige ble knyttet til et prosjekt som heter «Alle barn har rett til å delta i et inkluderende barnehagetilbud» hvor Høgskolen i Vestfold har hatt det faglige ansvaret. Fylkesmannen utlyste midler for deltakelse til nettverkssamlinger, veiledning og annet arbeid innenfor området. Ni barnehager fra tre kommuner meldte sin interesse, og arbeidet har pågått i hele 2011.

Ved siden av dette prosjektet utlyste Fylkesmannen midler til generelle tiltak som legger til rette for språktiltak i kommunale og ikke-kommunale barnehager. Midlene ble tildelt utviklingsprosjekter som er i igangsatt eller kommer til å settes i gang i 2011 og har som mål å forbedre barnehagepersonalets kompetanse i flerkulturell pedagogikk og språkstimulering. Ni kommuner søkte om midler til både etterutdanning av barnehagepersonale, kjøp av veiledningstimer fra Høgskolen i Vestfold, innkjøp av utstyr og oversettelse av viktige barnehagedokumenter til foreldregruppen. Alle ni kommuner fikk midler til sine utviklingsprosjekter.

Høgskolen i Vestfold har ved flere anledninger vært representert på Barnehageforum hvor de har ønsket å sette lyset på videreutdanning for førskolelærere som veiledere for nyutdannede førskolelærere. For å støtte opp om dette arbeidet har Fylkesmannen deltatt på en del av møtene med Høgskolen.

Høsten 2011 ble det lyst ut midler til kurs/kompetanseheving for assistenter i kommunale og ikke-kommunale barnehager i fylket. Til 30 studieplasser var det 56 søkere. Alle studentene som får plass, kommer til å ta eksamen som vil resultere i 15 studiepoeng. Studiet vil være ferdig høsten 2012. I de nærliggende fylker har dette kurset ofte ført til rekruttering av assistenter til førskolelærerutdanningen. Vi håper på samme ringvirkning i Vestfold.

Vestfold fylke er ett av seks fylker som er med i pilotprosjektet «Barnehagen som dannings- og læringsarena». Fylkesmannen, i samarbeid med Høgskolen i Vestfold, inviterte barnehagene til å delta i pilotprosjektet. Til sammen ti kommuner og elleve barnehager meldte sin interesse. Barnehagemyndighetene er med i prosjektet og har ansvar til å spre kunnskapen til de andre kommunale og ikke-kommunale barnehagene i kommunen. Pilotprosjektet vil høsten 2012 resultere i et kompendium med tolv artikler.

Måloppnåelse:

Fylkesmann har i 2011 hatt en samlet ressursbruk i arbeidet med kompetanseutvikling og rekruttering med totalt 10 ukeverk. Det er flere i avdelingen som har bidratt på dette området. Alle 14 kommuner har ut fra egen søknad fått tildelt midler til lokale utviklingsprosjekter, tiltak og deltagelse i disse for kommunale og ikke-kommunale barnehager. Fylkesmannen har hatt som mål å fordele midlene for å opprettholde innsatsen barnehagene har på området, eller ønsket å styrke arbeidet med for eksempel språkforståelsen eller likestilling i barnehagene. Det er lagt stor vekt ved tildeling av midler på blanding av små og store kommuner, små og store barnehager, kommunale og ikke-kommunale barnehager, barnehager med og uten prosjekterfaring, jevn representasjon fra hver kommune og den pedagogiske profilen. Dette for at midlene skulle komme de fleste barnehagene til gode. Samarbeid med Høgskolen i Vestfold i disse prosjektene har vært god, og vi har hatt jevn og god prosess gjennom hele året.

Fylkesmannen mener å ha god måloppnåelse på området.

34.3 Andre satsingsområder

Fylkesmannen følger opp Handlingsplan for likestilling i grunnskole og barnehage (se for øvrig kommentarer under 34.2). Fylkesmannen har i tillegg til midlene fra departementet også brukt midler fra den generelle posten for utviklingsmidler. Kommunene Horten, Tønsberg og Larvik har, etter utlysning av midler og søknad, fått tildelt midler til ulike tiltak knyttet til planen. Disse tre kommunene omtales etter denne tildelingen som "Fyrtårnskommuner", altså kommuner med særskilt fokus på likestilling. Målet for denne satsningen vil være å komme frem til tiltak som kan spres ut til fylkets andre kommuner og virke både inspirerende og motiverende.

Likestilling er et prioritert område hos Fylkesmannen i Vestfold. I samarbeid med Tønsberg kommune inviterte Fylkesmannen i Vestfold i august 2011 alle barnehageansatte og andre interesserte til inspirasjonssamling om Mangfold i Vestfold på Brunstad konferansesenter. Temaet var begrepet "Mangfold i Vestfold". Ivar Frønes snakket om den moderne barndom i Kunnskapssamfunnet og Claes Schmidt/Sara Lund, også kjent fra TV-programmet "Jentene på Toten", foreleste om de normer og vurderinger som styrer våre liv og hindrer oss fra å tenke logisk. Det var 1300 påmeldte til denne konferansen.

I november 2011 inviterte Fylkesmannen alle ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager, barnehageeiere, barnehagemyndighet og ansatte i barneverntjenester i Vestfold til konferansen «Barns rett til

beskyttelse». Temaet for konferansen var barnehage som forebyggende arena, og samarbeid mellom barnehagen og barnevernet.

Måloppnåelse:

Fylkesmann har i 2011 hatt en samlet ressursbruk i arbeidet med andre satsningsområder med totalt 5 ukeverk. Fylkesmannen har hatt god dialog med kommunene om likestillingsarbeid i barnehagene. Utgivelse av brosjyren "Jenter og gutter med like muligheter" ga ny giv i arbeidet med dette tema. Samarbeid mellom barnehage og barnevern er et ubegrenset tema som vi i samarbeid med kommuner vil jobbe videre i 2012, da vi ser stort behov for veiledning og ønske om tettere samarbeid. Konferansen om "Barns rett til beskyttelse" var et ledd i dette arbeidet.

Fylkesmannen mener å ha god måloppnåelse på området.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
31.1 Tilsyn	kr 1 456 158,58	kr 0,00
31.4 Informasjon og veiledning	kr 563 967,34	kr 16 000,00
31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartl. prøver	kr 241 301,99	kr 723 991,88
31.9 Annet tilsyn og forv. på utd.omr. (rest 31)	kr 877 601,62	kr 0,00
32.2 Kompetanseutvikling	kr -88 492,83	kr 354 912,00
32.3 Skoleporten	kr 71 819,37	kr 0,00
32.9 Andre oppg. for økt kval. i gr.oppl.(rest 32)	kr 499 249,99	kr 71 000,00
33.1 Tilskuddsforvaltning	kr 96 803,70	kr 0,00
33.2 Klagesaksbehandling	kr 99 234,23	kr 0,00
33.3 Informasjon og veil. bh	kr 0,00	kr 0,00
33.4 Tilsyn	kr 440 183,48	kr 0,00
33.5 Kontroll av årsmelding og årsregnskap	kr 0,00	kr 0,00
33.9 Andre tilsyn og forv. på b.hageomr. (rest 33)	kr -283 952,09	kr 539 000,00
34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen	kr 320 877,39	kr 26 000,00
36 Landsdekkende oppgaver KD	kr 77 189,53	kr 0,00
Andre oppgaver under KD	kr 301 872,33	kr 0,00
Sum:	kr 4 673 814,00	kr 1 730 903,00

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 41 Tilsyn og klagebehandling etter barnevernloven

41.1 Hendelsesbasert tilsyn

Ingen rapportering i denne årsrapporteringsmalen. Det fremgår av embetsoppdraget at saksantall og utfall av saksbehandlingen skal fremgå av Fylkesmannens årsrapport på barnevernområdet. Foreløpig årsrapport ble oversendt Statens helsetilsyn 20. januar 2012. Endelig årsrapport skal sendes Statens helsetilsyn innen 1. mars 2012. Fylkesmannens rapportering på hendelsesbaserte tilsyn fremgår av punkt 2.3.

41.2 Planlagt tilsyn

I Vestfold fylke er det fire statlige og to private barneverninstitusjoner. Den ene private institusjonen, Løft AS, har fire avdelinger.

Fylkesmannen skal gjennomføre to uanmeldte og to meldte individtilsyn i året på barneverninstitusjonene i fylket. Dette målet er nådd. I tillegg skal vi ha et tilsyn på hver institusjon etter systemrevisjonsmetoden.

Det er gjennomført 37 tilsyn med barneverninstitusjonene hvorav 33 som individtilsyn. I tillegg var det gjennomført seks tilsynsbesøk i fire familiehjem. Dette utgjør 100 % dekning etter lovkravene.

Alle tilsynsrapportene fra individtilsynene blir sendt til Bufetats regionkontor.

Fylkesmannen har gjennomført systemrevisjoner ved alle institusjonene. Temaene i 2011 var institusjonens internkontrollsystem og institusjonens vern av beboernes personlige integritet.

Tre systemrevisjoner ble gjennomført i april og juni og tre i august/september.

Vestfold fylke har to sentre for foreldre og barn, ett privat og ett statlig. Vi har ikke hatt tilsyn med disse i 2011.

41.3 Klagesaker

Ingen rapportering i denne årsrapporteringsmalen. Det fremgår av embetsoppdraget at antall klager og resultat av klagebehandlingen skal fremgå av Fylkesmannens årsrapport på barnevernområdet. Foreløpig rapport ble sendt Statens helsetilsyn 20. januar 2012. Endelig årsrapport skal sendes Statens helsetilsyn innen 1. mars 2012. Fylkesmannens klagesaksbehandling fremgår av kapittel 4.

41.9 Andre oppdrag

Fylkesmannen har ikke ilagt noen kommuner mulkt, men følger nøye med i utviklingen på fristbrudd i kommunene. Vi har hatt skriftlig tilsyn med i alt syv kommuner i forhold til rapporterte tall etter første halvår 2011. I desember 2011 hadde vi en samling for barnevernlederne i fylket. Der gjennomgikk vi tallene fra rapporteringene. Mange kommuner opplever en økning i antall meldinger og med det en økt arbeidsmengde. For noen kommuner har dette bidratt til flere sykemeldinger og oppsigelser, som igjen har ført til at frister i forhold til gjennomgang av meldinger og frister i forhold til gjennomføring av undersøkelser ikke overholdes.

Resultatområde 73.1 Klager på økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (Nav)

Dette resultatområdet er også rapportert, under samme nummer, på oppdraget fra Arbeidsdepartementet. Der har vi blant annet skrevet:

Fylkesmannen har behandlet 214 klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav, - hvorav 205 saker har vært knyttet til §§ 18 og 19. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 2,7 uker.

Vi har i tillegg behandlet noen tilsynssaker knyttet til enkelthendelser samt påpekt svikt i saksbehandlingsrutiner/internkontroll overfor noen enkeltkommuner.

Som det framgår av resultatområde 73.2, har vi hatt omfattende opplæring med 4 kommuner i tillegg til generell råd- og veiledning overfor alle 14 kommunene i Vestfold. Generell opplæring for alle Nav-kontor har vært utsatt i påvente av utarbeidelsen av det nye rundskrivet.

Fylkesmannen i Vestfold har deltatt aktivt i rundskrivsarbeidet og i planleggingen av opplæringen som skal skje i 2012 ved at vi har en representant i den sentrale planleggingsgruppen.

Gjennomgang av avslag på deltakelse i KVP: For å få mer kunnskap om begrunnelser for avslag på deltakelse i program, har vi foretatt en gjennomgang av vedtak om avslag på KVP ved de 3 største kontorene i fylket. Dette gjaldt i alt 133 avslag. Undersøkelsen viste at avslagene i hovedsak var begrunnet med at søkerne ikke fylte vilkårene for deltakelse i program fordi de ikke hadde behov for særskilt tilpasset innsats eller hadde behov for ytterligere norskopplæring. Mange potensielle søkere uteble dessuten i kartleggingsperioden, noe som i første rekke hadde sammenheng med sammensatte vansker som medførte at de vanskelig kunne nytte seg KVP. Vi fant ingen holdepunkter for avslag på deltakelse ut fra økonomiske hensyn, eller at kommunen ikke kunne tilrettelegge tilpassede program. Resultatene tilbakemeldt til aktuelle kommuner.

Fylkesmannen har i tråd med embetsoppdraget rapportert enda mere utfyllende om KVP til direktoratet hvert tertial.

Vi viser også til statistikk for sakbehandlingen i 2011 som alt er oversendt.

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i NAV

Fylkesmannen har mottatt 214 og behandlet samme antall klagesaker knyttet til lov om sosiale tjenester i Nav. 205 av de av de behandlede sakene er knyttet til §§ 18 og 19. 31 saker er opphevet, 8, endret, 173 stadfestet og 2 avvist

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er i underkant av 3 uker.

74.1 Hendelsesbasert tilsyn

Vi har foretatt tilsynsmessig oppfølging av henvendelser fra klienter og pårørende samt på bakgrunn av informasjon fra klagesaker o.l.. Sakene har i noen grad vært løst ved enkel henvendelse til kommune/Navkontor.

Ved noen få anledninger har saken vært fulgt opp på annen måte.

74.2 Planlagt tilsyn

Det har vært gjennomført 5 tilsyn knyttet til lov om sosialtjenesten i Nav; 3 landsomfattende tilsyn, 1 hendelsesbasert tilsyn/dokumenttilsyn med refusjon og betalingsordninger og 1 hendelsesbasert tilsyn knyttet saksbehandlingsrutiner og internkontroll basert på merknad knyttet til tidligere tilsyn samt informasjon via klagesaker.

Det vises forøvrig til utfyllende rapport til Statens helsetilsyn.

74.9 Andre oppdrag

Vi har registrert klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav hvor ytelser til husstander med barn er klagetema. Dette er rapportert til Statens helsetilsyn ved et besøk fra dem høsten 2011.

Resultatområde 81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven

Det er rapportert på hvert av underpunktene

81.1 Hendelsesbasert tilsyn

Vi har foretatt tilsynsmessig oppfølging av henvendelser fra klienter og pårørende hvor det er grunn til å vurdere om virksomhetene drives på en slik måte at det kan ha skadelige følger for tjenestemottakerne.

Det er opprettet 16 tilsynssaker i 2011.

81.2 Planlagt tilsyn

Det ble gjennomført 7 planlagte tilsyn knyttet til lov om sosiale tjenester. To av tilsynene ble gjennomført samtidig med stedlig tilsyn etter lov om sosiale tjenester kap. 4a.

Det har vært gjennomført 8 stedlige tilsyn knyttet til lov om sosiale tjenester kap. 4 A.

Se ellers egen rapportering til Statens helsetilsyn.

81.3 Klager etter sosialtjenesteloven

Det er innkommet 95 saker og avgjort 97 klagesaker i 2011. 24 saker er opphevet, 23 er endret, 46 er stadfestet og 4 er avvist.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid ligger mellom 2 uker og 2 mnd.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid ligger innenfor 2 mnd.

81.9 Andre oppdrag

Fylkesmannen har gjennomgått og behandlet alle meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner. Det har ikke vært klager på disse beslutningene i 2011.

Vi har overprøvd vedtak om planlagte skadeavvergende tiltak og tiltak for å dekke grunnleggende behov. 30 vedtak er godkjent, - 7 er ikke godkjent. Det har vært behandlet 22 søknader om dispensasjon fra utdanningskravet.

Det har ikke vært saker som skulle forberedes for fylkesnemnda i 2010.

Det har vært avholdt 3 møter med overordnet faglig ansvarlige for området. Spesialisthelsetjenesten er invitert og deltar i samme møte. Statens helsetilsyn deltok på ett av møtene.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen

se punktene under

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Helsetilsynet i Vestfold behandlet 79 hendelsesbaserte tilsynssaker i 2010. Median saksbehandlingstid var 116 dager.

Politisaker:

Helsetilsynet i Vestfold mottok 4 henvendelse fra politiet vedrørende etterforskning i 2011. Helsetilsynet i Vestfold anmeldte 1 sak til politiet i 2011.

82.2 Planlagt tilsyn

Helsetilsynet i Vestfold gjennomførte i 2011 21 tellende tilsyn på helsesiden. Kravet var 16 på helsesiden.

Tilsyn gjennomført i kommunene:

- 14 uanmeldte tilsyn på temaet pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A. Det var avvik i 8 av 14 kommuner.
- 2 systemrevisjoner ble gjennomført med temaet rus/psykisk helse. Det ble registrert avvik i begge kommuner.
- 4 tilsyn på temaet helsemessig beredsskap/smittevern. Det var avvik i to av fire kommuner
- Ett tilsyn med legevakt og slagbehandling. Avvik ikke registrert.

Innenfor spesialisthelsetjenesten ble det gjennomført:

- 4 landsomfattende tilsyn med slagbehandling på nevrologisk avdeling.
- 3 tilsyn med slagbehandling på akuttmottak, prehospital klinikk og klinikk for medisinsk rehabilitering

Det vises for øvrig til egen rapportering til Statens helsetilsyn.

82.3 Klagesaker

Fylkesmannen i Vestfold mottok behandlet 47 i 2011. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 52 dager.

Fylkesmannen i Vestfold mottok 113 kopier av vedtak på pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A området i 2011. Samtlige saker genererte saksbehandling. Vi mottok 3 klagesaker.

82.9 Andre oppdrag

Helse-, sosial og barnevernsmelding vil bli ferdigstillet innen fristen.

Kartlegging:

§ 3-3 meldinger:

Fylkesmannen i Vestfold mottok i 2011 212 meldinger fra spesialisthelsetjenesten.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 41 Tilsyn og klagebehandling etter barnevernloven

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

Det er behandlet 1236 saker.

42.2 Anerkjennelsesloven

Det er behandlet 66 saker.

42.3 Barneloven

Fylkesmannen har behandlet en sak om stadfesting av samværsavtale etter barneloven § 55. Avtalen gitt rettskraft. I tillegg har vi behandlet en sak om utlevering av opplysninger fra skole til forelder uten foreldreansvar etter barneloven § 47. Her ble skolens vedtaket opphevet og sendt tilbake for ny behandling.

42.4 Veiledning og informasjon

Når det gjelder veiledning om barneloven gjøres dette i all hovedsak per telefon, da publikum selv ringer inn med spørsmål. Spørsmålene dreier seg om reiseutgifter ved samvær, fastsettelse av samvær og gjennomføring av samvær. I løpet av 2011 har avdelingen brukt ca tre ukeverk på denne veiledningen.

Resultatområde 43 Krisetiltak

Fylkesmannen i Vestfold har gjennomført en kartlegging i alle fylkets 14 kommuner, om hvorvidt de har et krisesentertilbud. 12 av kommunene har et felles krisesenter som Tønsberg kommune er vertskommune for. Fylkesmannen har blant annet fulgt opp at dette krisesenteret har fått egen, fysisk adskilt manssavdeling og et veiledningstilbud til menn. De øvrige to kommunene har interkommunalt samarbeid med kommuner som ligger i andre fylker.

Resultatområde 44 Familievern

I Vestfold fylke er det to familievernkontorer, ett i Sandefjord og ett i Tønsberg. Fylkesmannen skal føre tilsyn med familievernkontorene hvert tredje år. Vi har ikke gjennomført tilsyn i 2011.

Resultatområde 45 Barn og unge

45.1 Informasjonsvirksomhet og samordning

Fylkesmannen i Vestfold har i samarbeid med Fylkesmannen i Telemark. Bufetats fagteam i Telemark og Vestfold har arrangert en seminarrekke med førsteamanuensis i utviklingspsykologi Øyvind Kvello. Seminarrekken har bestått av fire to-dagers samlinger i 2010 og 2011. Tema for disse samlingene har vært «Kunnskapsbaserte undersøkelser i barnevernet – alles ansvar».

Vi har flere årlige møter med barnevernlederne hvor vi gjennomgår lovendringer og gir generell informasjon fra departementet.

Fylkesmannen deltar i utviklingen av et treårig prosjekt der samarbeid mellom det kommunale barnevernet og Bufetat står sentralt. Det er nå ansatt prosjektleder, finansiert med midler fra Bufetat og Fylkesmannen.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Det er behandlet 32 saker.

45.3 Handlingsplan mot kjønnslemlesting

Fylkesmannen i Vestfold er med i et nettverk hvor vi samarbeider med RVTS-sør, Bufetat og Fylkesmennene i region sør. Vi har deltatt på en samling som Bufetat arrangerte. Vi har ikke hatt noen henvendelser fra kommunene på dette området, og vi har derfor ikke arrangert noen aktiviteter.

45.4 Biologisk opphav

Det har vært forespørsel om adopsjon fra 28 personer. Dette er på linje med de siste 10 årene da 25-30 hvert år har søkt etter sine biologiske foreldre. Det er stor aldersspredning blant søkerne: 18-75 år. En del av spørsmålene besvares gjennom henvendelse til Adopsjonskontoret i BUF-dir.

45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern

Resultatområde 46 Universell utforming

Hensynet til universell utforming er en fast post ved vurdering av planer hos Fylkesmannen. Vestfolds Lille grønne, et nettverkstøy for samhandling i arealforvaltning, har "Tilgjengelighet for alle" som et av kapitlene. Vestfolds Lille grønne er utviklet og benyttes av Statens vegvesen, Vestfold fylkeskommune, KS, NVE og Fylkesmannen i fellesskap.

Resultatområde 47 Innvandring og integrering

47.1 Statsborgerseremonier

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMVE	2	21
Sum	2	

47.2 Bosetting av flyktninger

Vårt inntrykk er at kommunene er godt kjent med Husbankens tilskuddsområder, og at kommunene tar direkte kontakt med Husbanken for råd/veiledning i forbindelse med aktuelle tilskudds og låneordninger.

Fylkesmannen deltar for øvrig i Vestfold Flyktningeforum som er en sammenslutning av kommuner i Vestfold som jobber med blant annet bosetting av flyktninger. Vårt inntrykk er at kommunene har oppmerksomhet på mindreårige flyktninger, samt på flyktninger med behov for særlig oppfølging og tilrettelegging etter bosetting, samt behov for introduksjonsprogram.

Fylkesmannen er ikke direkte involvert i bosettingsarbeidet, men kjenner til at det er en utfordring å få bosatt det antallet flyktninger som er ønsket årlig fra sentrale myndigheter.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

6 av 14 kommuner i Vestfold samarbeider om interkommunal løsning, blant annet om introduksjonsprogram og norskopplæring, gjennom Tønsberg ressurs.

Enkeltvedtak etter introduksjonsloven som påklages, behandles av avdeling for helse og sosial. Vi gir også råd og veiledning i spørsmål som har med ordningen og loven å gjøre. I 2011 hadde vi 3 saker til klagebehandling, hvorav alle ble stadfestet. Klagerne var to kvinner og en mann. Klagene gjaldt avslag på forlengelse av program (2) og avslag på permisjon (1).

Fylkesmannen deltar i Vestfold flyktningeforum, som er en sammenslutning av kommunene i Vestfold som arbeider med bosetting og integrering av flyktninger. På samlinger er blant annet arbeid med introduksjonsordningen og norskopplæring tema, og vi bidrar med råd og veiledning på området. Fylkesmannen stiller til lokaler til rådighet og dekker utgifter til lunsj.

Fylkesmannen har deltatt på samlinger i regi av Imdi.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Tre medarbeidere hos Fylkesmannen i Vestfold har som arbeidsoppgaver å utbetale tilskudd, veilede og behandle klager. Det har ikke vært noen klagesaker på opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2011.

Fylkesmannen i Vestfold har i samarbeid med VOX gjennomført en todagers etterutdanning for alle lærere som

gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere og norskopplæring for asylsøkere. Det var det fjerde året en slik samling ble gjennomført, og det har vært stor interesse og påmelding hvert år.

Fylkesmannen har deltatt på ledersamling i regi av VOX.

Tilskudd til norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere har blitt håndtert i tråd med retningslinjene. Vi har ved et par anledninger mottatt prinsipielle spørsmål som vi har videreformidlet til IMDi.

Resultatområde 48 Likestilling

Fylkesmannen i Vestfold oppfatter embetsoppdraget knyttet til resultatområde 48 Likestilling som todelt:

1. Som offentlig myndighet skal fylkesmannen fremme likestilling knyttet til bl.a. kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering på de politikkområder Fylkesmannen har ansvar for. jf resultatområde 98.4 (FAD). Kort oppsummert kan vi likevel nevne:

Likestilling som kjønn har tradisjonelt vært sterkt vektlagt i Norge. Fylkesmannen i Vestfold har i 2011 arbeidet for en bredere tilnærming til likestillingsbegrepet internt og med å få bedre samsvar mellom det vi selv gjør internt og det vi formidler eksternt.

I 2011 har embetet prioritert likestilling gjennom:

- Lederpolicy. Fylkesmannens ledergruppe er engasjert i likestilling gjennom fokus på ledermøtene. Embetsledelsen har vært mannsdominert, men det er nå to kvinner som avdelingsdirektører.
- Å bygge kompetanse og øke bevissthetsnivået i personalet om etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering som del av likestillingsbegrepet.
- Tydelig intern ansvars plassering, der det operative ansvaret er lagt til avdeling for oppvekst og opplæring (OO), som koordinerer Fylkesmannens aktiviteter internt.
- Likestilling er jevnlig tema i Ovalen som er en samarbeidsgruppe mellom helse og sosialavdelingen (HSO) og OO.
- En egen tverrfaglig arbeidsgruppe som planlegger og gjennomfører eksterne tiltak.
- Kontaktmøter med LDO og Likestillings senteret.
- Rekruttering. Ansatte i FM Vestfold er fremdeles ganske ”hvite”, ”friske” og ”flinke”, men det er en bevisst holdning om å få større mangfold og bli mer fargerike.

2. Fylkesmannen skal være en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag.

Aktuelle fora for å ta opp likestillingsspørsmål med kommunene er lederforum, rådmannsutvalg, torsdagsmøter med ordførere og rådmenn, kurs og konferanser, kommunesamtaler, politiske fora og media.

Pådriverrollen overfor kommunene i Vestfold har i 2011 vært utført gjennom:

- Analyse av årsrapportene fra kommunene, som gjennomgående har hatt en smal tilnærming til likestilling med vekt på kjønn og lønn (vår 2011).
- Kommunesamling juni 2011 for rådmenn, kommunalsjefer og andre med ansvar for likestilling om det utvidede likestillingsbegrepet, herunder kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering.
- Konferansen Mangfold i Vestfold i august 2011 med 1500 deltakere. Claes Schmidt/Sara Lund: Normer og vurderinger som styrer våre liv og hindrer oss fra å tenke logisk. Hva er normalt?
- Tre fyrårskommuner (Tønsberg, Horten og Larvik) har i hele 2011 arbeidet med likeverd og likestilling på barnehageområdet med vekt på personalets holdninger, arbeids- og talemåter, foreldresamarbeid og rekruttering. Et resultat av arbeidet er et arbeidshefte om det utvidede likestillingsbegrep, trykt i 5000 eksemplarer og skal brukes av personalet i barnehagene, barnehagens samarbeidspartnere og foreldrerepresentanter.
- Likestilling spesielt etterspurt i fylkesmannens forventningsbrev til kommunene (august 2011)
- Eget tema på ”Torsdagsmøte” med rådmenn, ordførere og skolefaglig ansvarlig september 2011.
- Hovedinnlegg: Fra plan til praktiske resultater ved Claus Jervell. Eksempler fra en rekke Vestfold-kommuner innenfor de ulike områder, arbeid, lønn, deltid, rekruttering, karriere, oppgaver, muligheter og rettigheter, indirekte og direkte diskriminering. Gjennomgang av maler og skjema som kan brukes i

rapportering.

- Inspirere og trekke fram positive eksempler. To kommuner i Vestfold, Larvik og Sandefjord, valgt ut til pilotering for å trekke innvandrerbefolkningen med.

Gjenstående utfordringer i likestillingsarbeidet:

- Likestilling er et kontinuerlig arbeid. Viktig å beholde fokus og entusiasme over tid.
- Vanskelig å styre den politiske utviklingen. I Vestfold er det nå 13 mannlige og en kvinnelig ordfører.
- Hva med sammensetning av kommunestyre, formannskap, råd og utvalg?
- Kvinnene blir sendt på konferanser om likestilling. På kommunekonferansen var det én rådmann, og hun var kvinne.
- Valg av metodikk. Hva er den beste arbeidsmåten for å fremme likestilling? Tilsyn ikke valgt ennå i Vestfold. Vi er i tvil om tilsyn gir bedre resultater enn det pågående bevissthets- og holdningsarbeidet.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
41 Tilsyn med barnevernområdet	kr 1 655 316,58	kr 0,00
42 Familierett	kr 313 729,77	kr 0,00
43.1 Tilsyn med kommunale krisesentertiltak	kr -4,90	kr 0,00
43.9 Andre krisetiltak (rest 43)	kr 0,00	kr 0,00
44 Familievern	kr 0,00	kr 0,00
45 Barnevern	kr 300 992,76	kr 217 000,00
47 Integrasjon	kr 398 760,29	kr 0,00
Andre oppgaver under BLD	kr 24 745,79	kr 0,00
Sum:	kr 2 693 540,00	kr 217 000,00

Justis- og politidepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

51.2 Vergemålsloven

Det er behandlet 10 saker. Det er ikke gjennomført tilsyn.
Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMVE	10	0
Sum	10	0

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

52.1 Fri rettshjelp

Det er behandlet 1154 saker om fri rettshjelp og 43 saker om fri sakførsel.

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnssikkerhet

53.1 Oversikt over regionale samfunnssikkerhetsutfordringer

Arbeidet med å revidere fylkes-ROS for Vestfold ble startet i 2011. Gjeldende fylkes-ROS er fra 2009 og det er en fireårs syklus for oppdatering av analysen. Siden forrige analyse har det skjedd hendelser som Vestfold har hatt utfordringer i. Flom, svineinfluensa og hendelsene 22. juli 2011 gir et nytt kunnskapsgrunnlag som legger noen premisser for revisjon av fylkes-ROS. Spesielt terrorhendelsene 22. juli gir nye utfordringer som må tas hensyn til ved revisjon av fylkes-ROS.

Langvarige strømbrudd har også utfordret samfunnets funksjonsevne og har et spesielt fokus i arbeidet.

53.2 Samfunnsplanlegging

Faggruppe samfunnssikkerhet har deltatt i oppstartmøter ved revisjoner av kommuneplaner og gitt innspill på samfunnssikkerhetsområdet. Det er fremmet innsigelser til mange arealplaner med bakgrunn i at samfunnssikkerhetsmessige hensyn ikke har vært godt nok ivaretatt, eller det har vært mangler ved/eller manglende Ros-analyser. Faggruppe samfunnssikkerhet har deltatt i planforum sammen med kommunene og fylkeskommunen. Arealplanlegging og samfunnssikkerhet er satt på dagsordenen i møter i kommunenes beredskapsnettverk.

53.5 Planlegging innen kraftforsyning, flom- og skredfare

Fylkesmannen har deltatt i møter med kraftforsyningens beredskapssjef i kraftforsyningens beredskapsorganisasjon. Kraftforsyning er representert og har deltatt i møter i fylkesberedskapsrådet. Fylkesmannen har bedt kommunene om å oppdatere sine prioriteringslister når det gjelder sykehjem osv.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

54.1 Beredskapsplaner innen samfunnssikkerhet

Fylkesmannen har ført tilsyn med samfunnssikkerhetsarbeidet i 4 av fylkets 14 kommuner i 2011. Tilsynet er gjennomført som systemrevisjon med utgangspunkt i lov om kommunal beredskapsplikt. De viktigste funn ved tilsynene er manglende revisjon av risiko- og sårbarhetsanalyser og utfordringer knyttet til kriseplanverk. Flere kommuner prioriterer ikke arbeidet med samfunnssikkerhet høyt nok, og tilfører fagområdet for lite ressurser.

54.2 Øvelser

Fylkesmannen har holdt øvelser i 4 av fylkets 14 kommuner i 2011. Scenario var langvarig bortfall av strøm under en periode med kulde og snø. Erfaringene fra øvelsene er gode. Vestfold Politidistrikt, Skagerak Nett og Vestfold sivilforsvarsdistrikt og andre kommuner deltok i planlegging og gjennomføring.

54.6 Regional samordning

Det er gjennomført to møter i fylkesberedskapsrådet/atomberedskapsutvalget i løpet av året.

Ordningen med brannovervåking av skogområdene i Vestfold fra småfly ble viderført i 2011 med en flerårig avtale.

54.8 Felles digitalt nødnett

Fylkesmannen har deltatt i planmøter med Direktoratet for Nødkommunikasjon når det gjelder innføring av Nødnett nasjonalt. Planene for innføring i Vestfold er gjennomgått i eget møte med DNK. Kommunene er fortløpende informert om status.

54.9 Atomberedskap og strålevern

Atomberedskap og strålingsfare er tatt opp som tema på en beredskapsdag i 2011. Her deltok kommunale beredskapskoordinatorene, ordførere, rådmenn og medlemmer av kommunenes kriseledelser sammen med fylkesmannens faggruppe samfunnssikkerhet. Fylkesmannen sto som arrangør.

54.10 Beredskap innen kraftforsyning

Det henvises til det som er rapportert under kap. 53.5.

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Organisering for krisehåndtering

Fylkesmannen var sterkt involvert i hendelsene på Utøya og i Regjeringskvartalet. Kriseorganisasjonen ble etablert og var fortløpende i arbeid etter at hendelsen inntraff. Det henvises til rapportering under kap. 2.6.

Fylkesmannen har revidert sin kriseplan og benytter krisestøtteverktøyet CIM i sin krisehåndtering. Tiltakskort for hendelser i fylkes-ROS er utarbeidet, og disse hendelsene er lagt inn i fylkesmannens kriseplan.

Gradert samband og kryptoutstyr er i bruk og fylkesmannen deltok under øvelse CMX11 med sending og mottak av graderte meldinger. Dersom det er forventet at fylkesmannen framover skal være oppdatert og bruke graderst samband, trengs det en oppgradering av utstyr og fortløpende opplæring av personell i håndtering av krypto. DSB må tydeliggjøre dette.

55.2 Krisehåndtering

Fylkesmannen har håndtert hendelsene i Regjeringskvartalet og på Utøya i henhold til sin rolle og ansvar. Det er rapportert på samordningskanal til DSB i de situasjoner hvor det har vært aktuelt.

Fylkesmannen har tatt i bruk krisestøtteverktøyet CIM og benytter dette i sin krisehåndtering. Dette gjelder hendelsesmodul med loggføring, planmodul og modul for risiko- og sårbarhetsanalyse. CIM benyttes også til viderevarsling av kommunene for varsler fra Met.no, NVE, Statens strålevern og Helsedirektoratet.

Ukerapporteringen til DSB skjer også gjennom CIM.

Det holdes jevnlig kompetansesamlinger med kommunene hvor CIM er tema, og fylkesmannen har som superbruker støttet kommunene i deres bruk av CIM.

55.3 Evaluering

Det er gjennomført intern evaluering av fylkesmannens arbeid med hendelsene på Utøya og i Regjeringskvartalet. Videre er det gjennomført en evaluering av arbeidet med øvelse SkagEx.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
51.2 Vergemålsloven	kr 216 467,26	kr 84 391,00
51.9 Annen siviladministrasjon (rest 51)	kr 0,00	kr 0,00
52.1 Fri rettshjelp	kr 764 238,94	kr 55 951,92
52.9 Annet Borgerettigheter (rest 52)	kr 0,00	kr 0,00
53 Forebyggende samfunnsikkerhet	kr 897 422,10	kr 0,00
54 Beredskapsforberedelser	kr 872 570,92	kr 0,00
55 Regional og kommunal krisehåndtering	kr 1 013 634,28	kr 0,00
Andre oppgaver under JD	kr 61 199,94	kr 0,00
Sum:	kr 3 825 533,00	kr 140 342,00

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Samordning, omstilling og fornying i kommunene

61.1 Kommunerettet samordning

Samordningen og det kommuneretta arbeidet til Fylkesmannen i Vestfold tar for det første utgangspunkt i at fylkets hundretalls lokalpolitikere daglig deltar i kommunalt styre og stell. Folkestyret på norsk bygges hver dag gjennom deres virksomhet i representative organer og partilag og grupper. Det andre utgangs-punktet for samordningen og samhandlingen med kommunene og statsetatene, er de oppdrag departementer, direktorater og tilsyn tildeler embetet, for å følge opp og ivareta den nasjonale politikken Stortinget og regjeringen har fattet vedtak om. Statens styring overfor kommunene uttrykkes primært gjennom lov og forskrift. Fylkesmannen er ett viktig ledd i formidlings- og oppfølgingskjeden, regionalt og lokalt. Begge disse perspektivene ligger til grunn for Fylkesmannens systematiske og hyppige kontakt med kommunene, både mellom fagavdelingene ved embetet og kommunenes virksomhetsnivå og mellom embetsledelsen og kommunenes strategiske ledelse. Det tredje utgangspunktet er samordnings-, initiativ- og effektiviserings-oppdraget i Fylkesmannsinstruksen, som stadig gir opphav til felles initiativ og handling mellom regional stat og kommunene i Vestfold, for eksempel Grønt Lys fra de siste par årene; handlingsplanen for miljø-effektive innkjøp. Jf også langvarige innsater som Planportalen.no, (tidligere Vest-folds lille grønne; felles håndbok for effektiv planlegging og arealforvaltning, tilsynsprosjektet.....*Slik kommunene ser det.....*, handlingsprogrammet for barn og unge, *God oppvekst*, osv - hvor samtlige også involverer aktører utenom Fylkesmannen og primærkommunene).

Velferdsstatens framvekst gjennom de siste par generasjoner har utviklet kommunene til store, profesjonelle organisasjoner. Dette har endret politikerrollen i retning av en strategisk orientert styring, med vekt på rammer, mål, resultat og oppfølging. Men fortsatt har de folkevalgte en rolle som ombud for innbyggere og velgere. Og det er kommunestyret som har det endelige ansvaret for at kommunene løser sine oppgaver i tråd med politikken vedtatt av nasjonale myndigheter. For Fylkesmannen i Vestfold betyr det at vi jobber systematisk; både med dialogen med faglig / administrativt og politisk nivå i fylkets kommuner. Utstrakt kunnskapsformidling om fag-, saksebehandlings- og myndighetskrav til administrasjon og virksomhetsnivå, går parallelt med formidling / drøfting av lovforståelse med politisk nivå, for eksempel om areal-, plan- og bygge-saksbehandling eller oppfølging av tilsyn på velferdsområdene.

Den norske modellen er preget av tett integrasjon mellom stat og kommune, der staten har tatt et betydelig styringsansvar for både velferd og arealpolitikk gjen-nom nasjonal lovgivning, med omfattende oppgaver for Fylkesmannen. Et kon-struktivt samspill mellom staten, (der Fylkesmannen spiller en vesentlig rolle ved sin tilstedeværelse nær kommunene i alle fylker), og kommunene, er avgjørende for at nasjonale velferdsordninger skal gi likeverdige tjenester i hele landet, slik Stortinget forutsetter. Dessverre fører dagens inntektssystem fortsatt til skjevfor-delning av ressurser mellom norske kommuner. Det rammer Vestfold. Uansett for-utsetter gode, effektive kommunale tjenester en reell plass for lokalt folkestyre og kommunalt selvstyre; for å tilpasse politikken til variasjoner i forutsetninger, omstendigheter og prioriteringer mellom kommuner. Fylkesmannen i Vestfold søker å understøtte denne norske kommunemodellen og bidra til at de øvrige regionale statsetatene også gjør det. Det er viktig å stimulere til en politisk mobi-lisering for ønsket lokalsamfunnsutvikling, som nettopp det norske kommune-systemet åpner for, der nasjonal politikk i stor grad settes i verk gjennom kommunene. Via sine

valgte representanter og andre demokratiske kanaler er innbyggerne med på å transformere vedtak i nasjonalforsamlingen til lokal virke-lyhet og samfunnsbygging. Slik tilføres systemet merverdi, ved at velferdsstaten får lokal forankring, tilpasning, tillit, legitimitet og et verdifullt tilskudd av politisk skjønn. Samtidig påvirkes den nasjonale politikken av de erfaringene som gjøres lokalt, og som registreres og formidles til nasjonalt nivå, bl.a. via Fylkesmannen som observatør og systematisk rapportør om de lokale virkningene av politikken, gjennom partikanaler osv. Fylkesmannen i Vestfold gjorde i 2011 flere henvendelser til sentrale myndigheter sammen med respektive kommuner om aktuelle lokale problemstillinger i så måte. To nevnes her; finansiering av voksnes rett til grunnopplæring knyttet til stiftelsens Signos virksomhet i Andebu kommune, (som endte positivt), og finansiering av plo-tjenester til feriegjester i en typisk sommerturistkommune som Tjøme, (her er utfordringene fortsatt uløst).

Ett viktig kontakt- og samhandlingspunkt med kommunene for FM-V er det såkalte ”torsdagsmøtet” med ordførere og rådmenn siste torsdag formiddag hver måned, - et samarrangement mellom FM-V og KS-V for å belyse og drøfte spørsmål av felles interesse. Sentrale tema i 2011 var, samhandlings-reformen, statsbudsjettet og kommuneproposisjonen, Vestfold-skolene – status, og utfordringer, situasjonen for lærlinger, likestilling og mangfold, Barnehager – plasser, innhold og kvalitet, areal / plan / Planportalen.no / Geovekst, naturmangfoldloven, eierskap og styrevalg, sosialt arbeid i kommunene etter NAV-reformen og boligsosialt arbeid, og erfaringskonferanse om tilsyn. Dagsorden settes fortløpende opp på grunnlag av innspill både fra kommunesiden og fylkesmannssiden og faglige eller politiske innledninger, både fra nasjonale og lokale kapasiteter veksler med god anledning til dialog. Fylkesmannens lokaler i Statens park i Tønsberg er som regel arenaen, fordi de er lettest tilgjengelige for alle kommunene sett under ett. Denne hyppige direkte kontaktformen kan gjennomføres i Vestfold, pga vår tette struktur og korte avstander, og gir uten sammenlikning de beste forutsetninger for å utvikle felles virkelighetsforståelse og tillit mellom forvaltningsnivåene i fylket. Fylkeskommunen deltar regelmessig.

Fylkesmannen har egen utviklingskontakt med fylkeskommunen og samarbeidet er tett, ikke minst på areal og folkehelse. Fylkesmannen deltar i Verdiskaping Vestfold, som er fylkeskommunens partnerskapskonstruksjon og møter et par ganger i året i styret for KS-V. Fylkesmannen deltar som observatør i styrket i 12K (kommunesamarbeidet som omfatter 12 av Vestfolds 14 kommuner), sammen med fylkesordfører og regiondirektør KS-BTV.

Lokalvalget i 2011 ga Fylkesmannen i Vestfold en anledning til å tematisere sammenhengene mellom stat og kommune gjennom et tilbud til kommunenes program for folkevalgtopplæring, etter at dette var klarert med styret i KS-V. De fleste takket ja til å få en gjennomgang av fylkesmannsrollen for de nyvalgte kommunestyrene; ikke minst for å unngå senere misforståelser om klagebehandling, tilsyn, innsigelser, der kommuner av og til kan bli overprøvd av Fylkesmannen, men også for å snakke om de betydelige felles interessene mellom stat og kommune som kaller på felles grep og aktiv sam-handling. Tilbakemeldingene har vært grunnleggende positive.

61.2 Omstiling og fornying i kommunene

Embetets arbeid med fornying bygger på to premisser: 1) skjønnsmidlene er en del av de samlede kommunale inntekter; derfor skal kommunene ha stor innflytelse på bruken. 2) kommunene er 'going concerns' med løpende tjenesteproduksjon, med større eller mindre innslag av utvikling og omstilling som del av daglig drift - dels på egne initiativ, dels stimulert av departementale handlings-planer eller KS- programmer. Vi søker å kople vår aktivitet til denne pågående virksomhet. Kommunene klager ellers ofte over at statens ene hånd, ikke vet hva den andre gjør.

Hovedsaken for embetet er fortsatt å ta utgangspunkt i kommunens ståsted og søke å kople prosjektskjønnet til den lokale problemsforståelsen, beslutnings-horisonten og opplevde situasjon. I noen tilfelle gjelder søknadene helt nye prosjekter (innovasjon), andre ganger er det kommuner som ønsker å prøve å få til tjenesteforbedring etter mønster/inspirasjon fra andre. Det kan være kommuner som trenger støtte for å sikre/berede grunnen for overgang fra utviklingsarbeid til drift eller som vil løfte eget utviklingstiltak inn i interkommunale samarbeider, eller fra interkommunale samarbeider og inn i egen organisasjon.

I søknadsinittasjonen til kommunene for 2011-midlene henviste vi til KRD's retningslinjer, som vanlig, uten å legge for mange ytterligere innholdsmessige føringer på prosessen. Samlet omsøk sum var på ca. 15 mill kr., fordelt på ca. 35 prosjektsøknader. 5 mill var satt av til fordeling. 25 prosjekter fikk støtte. Av dette antallet var mer enn halvparten flerkommune utviklings- og fornyingstiltak, med ca. 70% av samlet støttebeløp. Disse flerkommunale prosjektene er ikke primært støtte til etablering av interkommunale samarbeider, men støtte til felles utvikling, der hver enkelt kommune kan iverksette tiltak selv. Gode eksempler kan være 12ks prosjekter om støttekontaktordningen, om oppfølgingsteam sammen med politiet, (etter inspirasjon av den såkalte

"Majorstua-modellen"), som nå er overført Konfliktrådet, Trainee-prosjektet, legemiddelbehandlings-prosjektet, (i regi av utviklingscenteret for plo i Sandefjord), Ny Giv, (jf Kunn-skapsdepartementets satsning, iverksatt i et samarbeid mellom Vestfold fylkes-kommune, Nøtterøy og tre andre kommuner) og andre. Andre flerkommunale prosjekter omhandler kommunale fellesløsninger, slike som Grønt Lys, (miljø-effektive innkjøp, i regi av VOIS - Vestfold offentlige innkjøp samarbeid), prosjektet om vold i nære relasjoner, (knyttet til det felles voldtekts-mottaket i Sandefjord), flere av tiltakene i 3k, (tre-kommune-samarbeidet Re, Hof og Holmestrand), evaluering av handlingsprogrammet for barn og unge / God oppvekst, osv. FM-V gir regelmessig fornyingsmidler til Sande og Svelvik der de har felles prosjekter med kommuner i nedre Buskerud, i tråd med tildelinger fra FM-Bu til kommunene der. I 2011 gjaldt det bl.a. samhandlingsreformen. Det går også mye fornyingsmidler til et stort felleskommunalt barnevernprosjekt, som drives sammen med Bufetat, "Helhetlig barnevern", med Larvik som vertskommune.

Av tema for enkeltkommuneprosjekter i 2011 vil vi nevne vil vi nevne oppvekst i Re og Sande, et innsatsområde som har vært prioritert i Vestfold gjennom flere år, spesialundervisning i Tønsberg, som bygger videre på et omfattende tidligere prosjekt for å få tjenestene til utsatte barn og unge til å henge bedre sammen, helse i plan i Andebu, omsorgsteknologi På Nøtterøy, (kommunen ligger langt framme nasjonalt), og et IA-prosjekt i Re ("Nærvær").

Mange av prosjekterfaringene formidles og spres i fagnettverk og på felles arenaer, som 12K, 3k, erfaringskonferansene til God oppvekst, samlingene til plo - utviklingscenteret i Sandefjord, til innkjøpssamarbeidet, forum for barnevernledere, osv.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

På tilsynsfeltet har 2011 vært preget av fortsatt utvikling av mer hensiktsmessige arbeids- og kontaktformer med kommunene. Embetets fagavdelinger har bygget videre på anbefalingene i vår egen prosjektrapporten *Slik kommunene ser det...* . Fylkeslegen har gjennom et eget oppfølgingsprosjekt, "Bedre tilsyn", informert samtlige kommuner i fylket om sine tilsynsplaner for 2011, og fulgt opp gjennomførte tilsyn med evalueringskonferanser med objektkommunene, samt erfaringsspredningskonferanse med hele kommune-Vestfold. Dette muliggjør kommunal forberedelse og forbedring i forkant og mer kollektiv læring i etterkant. Oppfølgingen overfor enkeltkommuner der tilsyn har avdekket betydelige utfordringer, for eksempel på barnevern, er også betydelig styrket, bl.a. med egne møter mellom embets- og kommuneledelsen.

Tilsyn med de kommunale tjenestene i Nav avstedkom en større konferanse for alle Vestfold-kommunene, også med sentral deltakelse, og bidrag fra Vestfold på en nasjonal konferanse om samme tematikk. Den førstnevnte avdekket uheldig mangel på samstemthet mellom Av-dir og Helsetilsynet.

Det neste elementet er en tydeligere satsing på samordning med den kommunale egenkontrollen. Det kan illustreres ved at embetet i samband med planleggingen av tilsyn i 2012, ved årsskiftet startet innhenting av systematisk oversikt over planlagte forvaltningsrevisjoner for Vestfoldkommunene de nærmeste år, samt over gjennomførte revisjoner de tre foregående. Vi legger også ut en felles tilsynskalender på hjemmesiden og gjør kommunene og kontrollutvalgene og KU sekretariatene oppmerksom på den. Ved oversendelse av tilsynsrapporter til rådmannen, ber vi om at den også sendes kontrollutvalget. Når embetets tilsynsplan er ferdig sender vi et brev til Vestfold kommunene med beskjed om at den er lagt ut på FM-Vs hjemmeside. Her redegjør vi samtidig for Fms samordningsrolle og kommuneloven kap. 10 A, ikke minst slik at de får en årlig påminnelse om adgangen til å kreve dialog. Et hovedpoeng i brevet er også en kort gjennomgang av de tilsynsoppdrag embetet får fra Helsetilsynet og Utdanningsdirektoratet, fra Klif og DSB, om Arbeidstilsynets tilsynsprogrammer for kommunene og ev det som måtte være av interesse fra Mattilsynet. På denne måten synliggjør embetet Fylkesmannens plass i styringssystemet og vi får en felles presentasjon av det samlede statlige tilsynsoppdraget for Vestfoldkommunene. Følgende ytring fra KS-Vestfold sin uttalelse på strategikonferansen i januar 2011 antyder at FM-V har truffet brukbart på retningen i tilsynsarbeidet: "*Tilsyn: Tilsynet må ha fokus på veiledning og læring, ikke kun kontroll og avvik. Fylkesmannens tilsyn i Vestfold praktiserer dette på en god måte, og kan være et eksempel til etterfølgelse.*"

Mye går altså godt på tilsynsfeltet etter hvert, men vi legger samtidig legger vi til grunn at våre sentrale oppdragsgivere er klar over samordningsrealitetene, når embetene blir bedt om prosedyrer, rutiner og samordningsarenaer og -dialoger. Følgende eksempel er ferskt og illustrerer de faktiske forhold på en presis måte. Før jul 2011 sendte vår Oppvekst og opplæringsavdeling en epost til tidligere oppgitt kontaktperson i Arbeidstilsynet på skolebygg, der vi redegjør for våre utvalgte tema og objekter så langt. Og vi legger til: *Hvis det er mulig å få til utveksling av informasjon mellom dere og oss er det flott med tanke på å unngå opphoping av tilsyn i enkelte kommuner og skoler.* Til slutt orienterte vi om gjennomførte tilsyn, objekter og tema i 2011. 25.

januar 2012 mottar vi fra Arbeidstilsynet et informasjonsbrev om tilsyn med "Inneklima i offentlige bygg - tilsyn med skoleeier og skoler i 2012". Av brevet går det fram at Arbeidstilsynet ikke har valgt tilsynsobjekter ennå – det vil avklares i løpet av første kvartal 2012. Informasjonsflyten og kontaktrutinen er altså god, men mangel på sentral harmonisering av planprosesser osv setter praktiske skranker for samordning. Mangel på sentral samordning av språkbruk og lignende på tvers av tilsynsområder, jf. "lovbrudd" brukt på skolesiden og "avvik" brukt på helsesiden, samt tilsvarende litt ulike maler for oppsett av rapporter osv., er fortsatt en kilde til irritasjon og usikkerhet i kommunene, som burde være enkelt å rydde av veien.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

Kommuneøkonomi – hovedgrep og vurderinger i 2011

Vestfold har ved årsskiftet 2 kommuner i ROBEK-registeret, Horten og Svelvik. Det er embetets mål å forebygge økonomisk ubalanse, heller enn å reparere i etterkant. Dette er vårt klare mål også for 2012.

I 2011 har vi fulgt opp dette gjennom å delta i folkevalgteopplæringen i de aller fleste kommunene. Fylkesmannens deltagelse har variert fra en times innlegg i opplæringsopplegget til å ha ansvaret for en hel kveldsøkt. Et av Fylkesmannens hovedpoeng til de nye folkevalgte har vært å presisere behovet for langsiktig robust økonomi-styring, balanse og formuesbevaring. Videre har vi vært svært tydelige i forhold til å presisere kommunens eget ansvar for kommunens økonomiske situasjon og sammenhengen mellom tidligere vedtak, dagens konkrete økonomiske situasjon og plikten til å finne bærekraftige løsninger for fremtiden. Vårt bidrag i forbindelse med folkevalgteopplæringen har blitt tatt godt imot i kommunene.

Den økonomiske situasjonen for Vestfold-kommunene var også i 2011 preget av lave inntekter og et vedvarende og økende press på de kommunale tjenestene. Vi har tidligere redegjort for hvordan den økonomiske situasjonen i 2010 var sterkt preget av det som skjedde i 2008 og de tiltakene som ble iverksatt i 2009. Målt med netto driftsresultat var resultatene i Vestfold de klart dårligste i landet i 2008. Dette førte til at situasjonen i de fleste kommunene i 2009 var preget av sterkt fokus på å finne frem til ytterligere innsparinger, effektiviserings-tiltak og mulige kutt i de kommunale tjenestene. Resultatene av dette tydelige fokuset i 2009 ble en betydelig resultatforbedring for kommunene. Dette fokuset ble videreført i 2010 og 2011 for å tilpasse driften ytterligere til den beskrevne situasjonen med lave inntekter og betydelig press på de kommunale tjenestene. For 2011 kan vi konstatere at de kommunene som har lyktes best i dette arbeidet er de kommunene som kommer best ut resultatmessig. De økonomiske resultatene for 2011 er svært varierende og vil trolig vise en større variasjon enn på mange år. Desverre er det slik at noen av de største kommunene gjør det dårligst, faktisk så dårlig at det er en reell fare for at en eller to kommuner til vil måtte tas inn i ROBEK-registeret i løpet av 2012 eller 2013.

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i Kommune-loven

1. Behandling av kommunale budsjettvedtak, jf. kommunelovens § 59 og 60. *Antall*

- a) Hvor mange budsjetter har fylkesmannen behandlet i 2010? 2
- b) Budsjettet ble opphevet på grunn av formelle feil. 0
- c) Budsjettet ble opphevet på grunn av budsjettets økonomiske innhold. 0
- d) Budsjettet ble opphevet av andre årsaker 0

2. Godkjenning av **kommunale** låneopptak, jf. kommunelovens § 50 *Antall* 2

- a) I hvor mange søknader om godkjenning av kommunale låneopptak har fylkesmannen truffet vedtak i 2010? 2
- b) Hvor mange av disse låneopptakene godkjente fylkesmannen? 2
- c) Hvor mange av låneopptakene ble ikke godkjent av fylkesmannen? 0

Godkjenningene refererer seg til fylkets to ROBEK-kommuner. Det har også vært mindre endringer i disse kommunenes lånerammer gjennom året. Disse justeringene har også blitt godkjent.

3. Godkjenning av kommunale garantier, jf. kommunelovens § 51 Antall 8

- a) I hvor mange søknader om godkj. av kommunale garantivedtak har fylkesmannen truffet vedtak i 2010? 8
- b) Hvor mange av disse garantivedtakene godkjente fylkesmannen? 8
- c) Hvor mange av garantivedtakene ble ikke godkjent av fylkesmannen? 0

I tillegg har Fylkesmannen behandlet 3 saker om låneopptak og endring av lånevilkår i interkommunale selskaper i Vestfold.

62.2 Økonomiforvaltning - veiledning

Veilede og formidle kunnskap om regelverk på økonomi-, rapportering og planlegging og føre tilsyn med at bestemmelsene etterleves.

Fylkesmannen formidler løpende kunnskap om budsjett- og regnskapsbestemmelsene i lov og forskrift, herunder notater, høringsutkast og standarder for god kommunal regnskapsskikk. Særlig i de tilfeller der denne typen materiale ikke også sendes direkte til kommunene vil Fylkesmannen ha et særlig ansvar for informasjon og veiledning. I 2011 har det vært et særlig behov for tolkning av det økonomiske regelverket for kommunesektoren i en situasjon der det skal reduseres og omorganiseres.

Ut fra den vanskelige økonomiske situasjonen mange av kommunene i Vestfold er i og reglene i kommuneloven §48.4 og § 60, har Fylkesmannen opplevd at kommunene har mange spørsmål knyttet til inndekning av underskudd og forholdet til ROBEK-registeret.

Vi har også i 2011 drevet en aktiv rådgivningsfunksjon, både knyttet til den generelle økonomiske situasjonen i kommunene, og knyttet til særlige økonomiske utfordringer i enkelte kommuner. Dette gjelder både for kommuner i ROBEK-registeret, men også for kommuner som pr i dag ikke er registrert. Flere kommuner har i 2011 hatt en betydelig etterspørsel etter denne formen for veiledning og rådgiving. Også i 2011 har Fylkesmannens bidrag i stor grad vært knyttet til med råd og veiledning i forhold til utarbeidelsen av budsjett/økonomiplan i kommuner med anstrengt økonomi. Videre har Fylkesmannen bidratt med aktiv veiledning og rådgiving i forbindelse med gjennomføring av innsparings-, effektiviserings- og reduksjonsprosesser i kommunene. I forbindelse med kommunenes opplæring av nye folkevalgte har Fylkesmannen deltatt i mange kommuner. Sentralt i Fylkesmannens budskap til de folkevalgte er kommunelovens bestemmelser om økonomi og hvordan disse er å oppfatte for de folkevalgte.

Etter at Horten og Svelvik ble meldt inn i ROBEK-registeret i 2010 har mye av Fylkesmannens kapasitet blitt trukket mot disse kommunene. Pr i dag ser det ut som om Horten vil gå ut av ROBEK-registeret ved avslutning og vedtak av regnskap for 2011. På den annen side ser det ut som om en av byene i fylket vil komme inn på listen. Mye av den økonomikompetansen som finnes i embetet vil bli disponert inn mot disse kommunene i 2011. Det er Fylkesmannens klare mål at alle kommuner i fylket skal ha en mer solid finansielle situasjon og en drift som er avpasset til inntektene. På denne måten kan kommunene legge grunnlaget for både å komme ut av ROBEK-registeret og etablere en driftssituasjon med tilstrekkelig økonomisk kontroll og styring.

Følge opp ROBEK-kommunene i Vestfold.

Det har lenge vært Fylkesmannens uttalte mål at ingen Vestfold-kommuner skal være registrert i ROBEK-registeret. I 2010 ble to kommuner, Horten og Svelvik, notert i registeret. Fylkesmannen aktiviteter har derfor i betydelig grad blitt dreid mot rådgiving og støtte til disse kommunene i 2011 slik at økonomisk balanse og kontroll kan gjenvinnes. Vi har ikke virkningsfulle økonomiske hjelpemidler i dette arbeidet (se også punktet om skjønn), men baserer oss på rådgiving og tett overvåking av kommunene gjennom året. Med den kapasiteten vi har innenfor økonomiområdet er det hele tiden en utfordring å komme i inngrep med andre kommuner som er inne i en negativ utvikling. Fylkesmannen ønsker å gi også disse kommunene oppmerksomhet og klare tilbakemeldinger i forhold til vedtatte budsjetter, planer og eventuelle tiltak. Det er vår oppfatning at en slik oppfølgingen er med på å legge grunnen for nødvendige styringsmessige korreksjoner og gir upopulære vedtak en større grad av legitimitet. Vi orienterer også disse kommunene spesielt om følgene av å være innmeldt i ROBEK, i form av krav om forpliktende plan, Fylkesmannens lovlighetskontroll og muligheter for å miste skjønnsmidler.

Fordele skjønnsmidler til kommunene med utgangspunkt i retningslinjene for skjønnsfordelingen.

Fylkesmannen har også i 2011 fordelt skjønnsmidlene etter to hovedlinjer. For det første er Fylkesmannens innstilling til fordeling av skjønnsmidlene i statsbudsjettet basert på kommunenes innmeldte problemstillinger og særlige behov. Videre er en del av skjønnsmidlene holdt tilbake og øremerket kommunale utviklingsprosjekter. Dette er gjort fordi vi regner nytteverdien av de begrensede skjønnsmidlene som størst når de benyttes målrettet til konkrete prosjekter i en eller flere kommuner. Den samlede tildelingen av skjønnsmidler til Vestfold har heller ikke i 2011 vært tilstrekkelig til å korrigere verken påviste skjønsmessige særforhold i fylkets kommuner, eller de betydelige utfordringene som følger av Vestfold-kommunenes svært lave inntektsnivå.

Bidra til å nå målsettingen om komplette konserntall i KOSTRA.

Fylkesmannen gjennomgår de avvikene i forhold til innrapportering som kommer fra SSB/KRD. Vi ønsker å veilede kommuner, kommunale foretak, kommunale samarbeider (herunder IKS) slik at rapporteringsandelen holdes høy og slik at kvaliteten på de innrapporterte dataene er tilfredsstillende. Dette gjøres gjennom å ta kontakt med den enkelte kommune som har avvik i rapporteringen fra selskap, foretak og samarbeider.

Aktivt bruke KOSTRA-data i styringsdialogen med kommunene og legge til rette for at kommunene bruker KOSTRA som styringsinformasjon i egen kommune.

Fylkesmannen bruker KOSTRA-data aktivt i styringsdialogen med kommunene. Som regel bruker vi KOSTRA-data sammen med fagstatistikk eller sammen med lokalt innhentet statistikk. Det er vår erfaring at en aktiv bruk av denne typen data øker den graden av legitimitet i vår styringsdialog. Både forventningsbrev, særlige analyser av enkeltkommuner og materiale til presentasjoner o.l. bygges opp med utgangspunkt i denne typen data.

KOSTRA, som rapporteringssystem i kommunene, har nå kommet langt i den betydning at den kommunale kompetansen knyttet til utfylling av skjema og innsending av data fungerer godt. Det gjenstår fortsatt en del for kommunale selskaper, foretak og samarbeid. Som nevnt over jobber vi aktivt mot dette. Fylkesmannens arbeid retter seg ellers særlig mot bruken av de tilgjengelige KOSTRA-data i styringsdokumenter, beslutningsunderlag og ulike analyser internt i kommunene. Det er vanskelig å gi kommunene konkrete pålegg omkring dette, men vi oppmuntrer alltid kommunene til å sammenligne egen kommune med andre. Dette blir særlig viktig når resursene er knappe og de lokale kommunestyrene skal fatte vanskelige beslutninger. Også i kommunikasjonen med ROBEK-kommunene påpeker vi særlig viktigheten av å sette data om kommunene inn i en større sammenheng gjennom å sammenligne seg med andre.

Informere kommunene om statsbudsjettet og inntektssystemet og bistå departementet i innsamling av informasjon fra kommunene.

Fylkesmannen organiserer orienteringsmøter knyttet til fremleggelsen av kommuneproposisjon i mai og statsbudsjett i oktober. Vi har også i 2011 oppfylt vårt mål om å presentere innholdet i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet samme dag som disse dokumentene legges frem, eller senest med en dags opphold. I 2011 har vi fortsatt med å ha en tre-delt presentasjon, først en gjennomgang for pressen med vekt på lokale konsekvenser, deretter en gjennomgang av hovedinnhold og konsekvenser for kommunene v/ økonomisjefer/rådmenn. På et noe senere tidspunkt, i samarbeid med KS, arrangerer vi et større møte for politisk- og administrativ ledelse i kommunene, der stortingsbenken, departement, KS og Fylkesmannen deltar. Det er fortsatt en klar positiv tilbakemelding fra kommuner og presse på dette informasjonsopplegget. Opplegget vil derfor også bli videreført i 2012.

Fylkesmannen har løpende gjennomført de innsamlinger av opplysninger og data, i forbindelse med kartlegginger av kommunene, som har vært etterspurt fra departementene eller andre.

Andre forhold

I forhold til den aktuelle situasjonen og i forhold til tidligere rapportering, vil Fylkesmannen igjen peke på et viktig overordnet prinsipp som synes mer og mer viktige i forhold til kommunal finansiering og tjenesteyting. For det første er det slik at kommunenes kjerneoppgaver i sin natur er relativt faste og forutsigbare over tid. Oppgavens omfang og nivå er i stor grad relatert til for eksempel folketall, befolkningsstruktur og rettighetslovgivning. Finansieringen bør derfor også følge dette mønsteret og være mest mulig knyttet til utviklingen i disse størrelsene, innenfor rammene av et inntektssystem som oppfattes som rettferdig. Store svingninger i de kommunale inntektene fra år til år – uten sammenheng med tilsvarende endringer i de faktorene som er avgjørende for utgiftsnivået, vil lett være uheldig og skape en situasjon der forbruket og tjenesteproduksjonen innefor sektoren ikke er samfunnsøkonomisk optimalt. Betydelige økninger i inntektsnivået vil i slike situasjoner lett føre til at det iverksettes driftstiltak som ikke har et bærekraftig økonomisk fundament over tid eller at det foretas investeringer som tilsvarende ikke har langsiktig finansiering og en begrunnelse i langsiktige tjenestelike behov. Kraftige reduksjoner i inntektsnivået vil tilsvarende føre til kortsiktige

innsparingstiltak som i stor grad rammer mottagerne av tjenestene. Først rammes mottagerne av de direkte følgene av kuttet, dårligere kvalitet eller et utilstrekkelig omfang av tjenesten. Over tid rammes brukerne også indirekte gjennom de negative virkningene denne typen korreksjoner har på den kommunale organisasjonen. Konsekvenser som redusert fagmiljø innenfor viktige yrkesgrupper og økt gjennomtrekk, vil gi negative konsekvenser for brukerne over hele spekteret av kommunale tjenester. Basert på erfaringen her i Vestfold er derfor konklusjonen helt klar; for brukerne og for de kommunale organisasjonene er et jevnt og forutsigbart tjenestenivå klart å foretrekke, fremfor de betydelige svingningene vi har kunnet observere de siste årene.

Resultatområde 63 Kommunalrett og valglov

63.1 Kommunalrett

Fylkesmannen har også gitt en betydelig mengde veiledning til kommunene i 2011. Dette gjelder særlig innenfor kommunelovens bestemmelser omkring det formelle ved møter i folkevalgte organer. Eksempler er møtegodtgjørelse, protokoll, opplysningsplikt, habilitet osv. Fylkesmannen bestreber seg i sin veiledning på å være tro mot de prinsippene som er definert i embetsoppdraget. Veiledningen søkes derfor alltid orientert mot de grensene som ligger i loven og hvilke muligheter som finnes innenfor disse grensene. Vi forsøker gjennom dette å bygge opp under det selvstendige ansvaret kommunene har for sin lovanvendelse og for å finne frem til sine egne løsninger. Det er derfor bare unntaksvis at Fylkesmannen tilrår konkrete løsninger i enkeltsaker, og da i tilfeller hvor alternative løsninger i liten grad er mulige, i tilfeller hvor kommunene er i ferd med å gjøre en feil avgjørelse eller på områder hvor en kommune har en uheldig praksis.

Gi veiledning om reglene for interkommunalt samarbeid i kommuneloven.

Behandle lovlighetsklager fra et mindretall i kommunestyret og eventuelt foreta lovlighetskontroll av eget tiltak.

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMVE	4	3	1	0	0	0	0	0
Sum	4	3	1	0	0	0		

63.2 Valg

Valg

Det har vært holdt valg til kommunestyre og fylkesting i 2011. Fylkesmannens oppgaver i tilknytning til valg fremgår av embetsoppdraget.

Oppdrag

- Veilede kommunene om regelverket som gjelder for valg og om administrativ gjennomføring av valg.
- I 2011 skal fylkesmannen i samarbeid med fylkeskommunen arrangere opplæringskonferanser for kommunene. Valgforum vil bistå ved tilretteleggingen av arrangementene. Valgforum vil i samarbeid med departementet utarbeide et felles opplæringsopplegg som planlegges brukt ved samtlige fylkesvise konferanser. Det vil også bli laget et felles opplegg for hvem som skal innlede på konferansene.
- Ha beredskap gjennom hele valgdagen til å gi veiledning til kommunene (eventuelt også søndag ved todagers valg).

Behovet for veiledning i tilknytning til gjennomføringen av valget har vært betydelig og etter Fylkesmannens oppfatning klart mer omfattende enn ved tidligere valg. Fylkesmannen har hatt svært mange henvendelser knyttet til kommunenes behandling og godkjenning av lister i forkant av valget. Det har særlig vært mange henvendelser knyttet til endring av innsendte (og etter hvert godkjente) lister.

Vi er svært fornøyde med at organiseringen av valgkonferansene nå er lagt inn i en mer formalisert ramme, både hva gjelder innhold og hjelp ved gjennomføringen. Det har vært en styrke for Fylkesmannens arbeid å få bistand av Valgforum i forbindelse med gjennomføring av lokal valgkonferanse. Vår klare erfaring er at et sentralt definert program som grunnlag for konferansen og i tillegg tid til å ta opp lokale saker, sikrer opplæring på et sams nivå. Ved hjelp av Valgforums bidragsyttere sikres en ekstern oppdatert spesialkompetanse på dette feltet. En slik spesialkompetanse kan være vanskelig å vedlikeholde hos Fylkesmannen mellom avviklingen av valg. Den lokale valgkonferansen, samt evalueringsmøte etter at valget var gjennomført og godkjent, er avholdt i samarbeid med Vestfold fylkeskommune.

Fylkesmannens beredskap i forbindelse med avviklingen av valget har vært gjennomført uten problemer. Det har vært relativt få spørsmål knyttet til gjennomføringen av selve valget, dvs aktivitetene på valgdagen.

I etterkant av valget har Fylkesmannen hatt en rekke henvendelser knyttet til konstitueringen av det nye kommunestyret og valg av ordfører. For øvrig har henvendelsene vært konsentrert omkring to hovedområder. For det første er det mange spørsmål omkring kravene til kjønnsmessig balanse i folkevalgte organer og hvordan dette best kan løses. Den andre hovedgruppen av henvendelse knytter seg til ulike sider ved og forskjellene på avtalevalg og forholdstallsvalg. Antallet henvendelser på disse områdene har vært såpass mange at Fylkesmannen i forkant av neste kommunevalg i 2015 vil tilby kommunene egen opplæring/orientering i disse emnene.

Finansiering

Fylkesmannens aktiviteter knyttet til gjennomføring av embetsoppdraget, har vært finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel og gjennom den refusjonsordning som departementet har administrert. I tilknytning til opplæringskonferansene for kommunene har Fylkesmannen i 2011 fått refundert bestemte arrangementsutgifter som leie av lokaler og servering med inntil kr 1500 pr. kommune som deltok. I Vestfold deltok 13 av 14 kommuner på opplæringskonferansen og evalueringsmøte etter valget. Re kommune har ikke deltatt siden denne kommunen har vært involvert i flere av de forsøkene som har vært gjort rundt dette valget (stemmerett for 16-åringer og e-valg).

Resultatområde 64 Forvaltningsloven og offentleglova i forhold til kommunesektoren

Det er behandlet 14 saker.

Resultatområde 65 Kommuneinndeling og interkommunalt samarbeid

65.1 Kommuneinndeling

Det er for tiden ingen aktuelle saker om sammenslåing av kommuner i Vestfold.

Fylkesmannen mottok i 2009 et initiativ til grensejustering mellom to kommuner. Dette initiativet er fulgt opp i tråd med gjelden lov og regelverk og i samarbeid med de berørte kommuner og initiativtakere. Arbeidet med dette initiativet har i 2011 blitt videreført gjennom at Fylkesmannen har oppmuntret kommunene, særlig "avgivende" kommune Re, til å finne en praktisk løsning på de spørsmålene som har initiert grensereguleringsinitiativet.

Fylkesmannen har ledet forhandlingene mellom de to kommunene med sikte på å fjerne hovedbegrunnelsen for at initiativet ble fremmet. Våren 2011 kom de to kommunene frem til en avtale om skolesituasjonen for det angjeldende området. Initiativtakerne har alikevel valgt å opprettholde grensejusteringsinitiativet. Fylkesmannen har bedt KRD om en presisering i forhold til forståelsen av inndelingslova. Denne presiseringen foreligger nå og prosessen fortsetter.

65.2 Interkommunalt samarbeid

Ved fordelingen av prosjektskjønnsmidler er felleskommunalt fornyingsarbeid prioritert også i 2011. Fylkesmannen har gjennom flere år aktivt støttet forskjellige prosjekter i regi av 12-k samarbeidet. Dette samarbeidet omfatter alle Vestfold-kommunene, bortsett fra Sande og Svelvik som regionalt har valgt å samarbeide med Buskerud-kommunene i Drammens-regionen. Dette er i tråd med det dominerende pendlings- og reisemønsteret i området. Disse to kommunene får derfor støtte til utviklingsprosjekter med Drammen og omegnskommuner, som i sin tur er støttet av Fylkesmannen i Buskerud, når det er aktuelt. De får selvfølgelig skjønnsmidler på egne vilkår også.

Et nytt initiativ innenfor kommunalt samarbeid ble tatt av kommunene Re, Holmestrand og Hof i 2008. Disse kommunene har foretatt sammenslåing av flere kommunale tjenester allerede, og flere vurderes. Arbeidet er videreført i 2011. Prosjektet har også fått fornyingsmidler fra Fylkesmannen de siste årene. Vi forventer ytterligere konkrete resultater av dette arbeidet i 2012 og vil rapportere nærmere på dette.

Resultatområde 66 Bolig- og bygningsrett

Sakene er behandlet innen 3 måneder med noe få unntak.

66.1 Byggesaker

Det er behandlet 218 saker.

66.2 Saker om ekspropriasjon

Det er ikke behandlet saker.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven

Det er ikke behandlet saker.

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMVE	0	0	0	
Sum	0	0		

66.4 Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård

Det er ikke behandlet saker.

Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMVE	0	0	0	
Sum	0	0		

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
62 Kommuneøkonomi	kr 384 327,76	kr 0,00
66 Bolig- og bygningsrett	kr 1 670 514,81	kr 0,00
Andre oppgaver under KR D	kr 512 720,33	kr 0,00
Sum:	kr 2 567 562,00	kr 0,00

Arbeidsdepartementet

Resultatområde 73 Sosiale tjenester

Se punktene under

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Fylkesmannen har behandlet 214 klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav, - hovrav 205 saker har vært knyttet til §§ 18 og 19. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 2,7 uker.

Vi har i tillegg behandlet noen tilsynssaker knyttet til enkelthendelser samt påpekt svikt i saksbehandlingsrutiner/internkontroll overfor noen enkeltkommuner.

Som det framgår av resultatområde 73.2, har vi hatt omfattende opplæring med 4 kommuner i tillegg til generell råd- og veiledning overfor alle 14 kommunene i Vestfold. Generell opplæring for alle Nav-kontor har vært utsatt i påvente av utarbeidelsen av det nye rundskrivet.

Fylkesmannen i Vestfold har deltatt aktivt i rundskrivsarbeidet og i planleggingen av opplæringen som skal skje i 2012 ved at vi har en representant i den sentrale planleggingsgruppen.

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen - formidlingstiltak og kompetanseutvikling

Formidling til kommunene: Gjennom skriftlig og muntlig formidling til kommunene har vi informert om nasjonale satsinger og prioriteringer, øremerkede tilskudd, faglige konferanser, opplæringstilbud og tiltaksutvikling. De mest sentrale oppgavene er uttrykt i forventningsbrevet til alle kommuner og på ulike møte- og samarbeidsarenaer. KS og Fylkesmannen arrangerer månedlig møte med ordførere og rådmenn, og i februar 2011 var møtet i sin helhet viet sosiale tjenester i Nav. Erfaringer med de sosiale tjenestene etter reformen, boligsosialt arbeid, bl.a. med deltakelse fra tjenestemottaker, plikten til midlertidig botilbud og erfaringer fra tilsyn var de viktigste temaene. Ellers benytter vi møter med ledelsen i enkeltkommuner, Samarbeidsforum Nav og Forum for rus og psykisk helse til slik formidling. Vi har også gitt noe informasjon på Nav-ledermøter i fylket, men har begrenset adgang til denne arenaen.

Opplæring og kompetanseutvikling i Nav-kontorene: Fylkesmannen har gitt felles opplæring om lov om sosiale tjenester i Nav og deler av forvaltningsloven til Nav-kontorene i 4 mindre kommuner. Opplæringstilbudet omfattet alle sentrale tema i loven, og ble arrangert ved ett av kontorene 1 dag pr. uke i 4 uker. I påvente av nye forskrifter og rundskriv har vi ikke tilbudt generell opplæring på lovområdet til de øvrige Nav-kontorene, men gitt råd og veiledning ved henvendelser om både temaer og enkeltsaker. Vi har ellers arrangert kurs i økonomisk rådgivning og bidratt til at kompetansetilbud på rusfeltet er gjort tilgjengelig for medarbeidere i Nav. I det boligsosiale arbeidet har vi arrangert nettverkssamlinger for kommunene i samarbeid med Husbanken og Fylkesmannen i Buskerud. Vi har arrangert 3 nettverkssamlinger for medarbeidere i kvalifiseringsprogrammet. Opplæring på disse områdene er særskilt omtalt nedenfor.

Vi har ellers gitt informasjon om internkontrollplikten både gjennom opplæring, møter med Nav-kontorene og i tilsynsarbeidet. I september arrangerte vi en dagskonferanse om erfaringer fra tilsyn der alle kommuner deltok med representanter fra komuneledelse og Nav-kontor. Nav Vestfold og representanter fra Avdir og Statens helsetilsyn var også invitert.

Fem Nav-kontorer har etter søknad fått midler til styrking av kompetanse på sosialtjenestefeltet. Det er benyttet både interne krefter og eksterne forelesere.

Samarbeid med Nav Vestfold: Fylkesmannen har siden oppstarten i 2005 hatt ansvar for ledelse og drift av Samarbeidsforum Nav, med deltakelse fra Nav Vestfold og KS v/ sekretariat og rådmannsutvalg. Ved endringer i personalforhold sommeren 2011, overtok Nav Vestfold ledelse av forumet. Vi har hatt tre møter i 2011. Ved siden av gjensidig informasjon, er utvikling av kvalifiseringsprogrammet, kompetanseutvikling og erfaringer fra tilsyn faste temaer i møtene.

Vi har ellers et løpende samarbeid om kompetansetiltak i Nav, i første rekke knyttet til gjensidig orientering om temaer, og organisering for å unngå opphopning og møtekollisjoner. Opplæringsaktiviteter i regi av

Fylkesmannen er innarbeidet i felles kompetansekalender som kunngjøres av fylkesleddet i tillegg til vår egen formidling. Arbeidet med oppfølging av kvalifiseringsprogrammet har også hatt oppslutning fra Nav, både gjennom innhold og deltakelse i faglig nettverk.

Partnerskapet i Nav :Partnerskapet skjøttes av partene i Nav, og vi har i praksis ingen innflytelse på dette. Selv om enkelte tema refereres i Samarbeidsforum, har vi lite reell kunnskap om beslutningsprosesser og hvordan eierinteressene balanseres i partnerskapet. Vi har likevel et generelt inntrykk av det kommunale tjenestefeltet i mange Nav-kontorer har mindre fokus enn de statlige oppgavene, som synes dominerende både i oppmerksomhet og ressursbruk. Erfaringer fra tilsyn og klagesaksbehandling bekrefter dette. Vi antar at både kompetanse, parametre for å vurdere måloppnåelse, og organisering/fordeling av statlige og kommunale ressurser i kontoret er medvirkende til dette. Vi registrerer forskjeller i engasjement og oppmerksomhet i Nav-arbeidet hos kommunenes politiske og administrative ledelse.

Integrering av de sosiale tjenestene i Nav: Gjennom tilsyn med økonomisk stønad i 5 Nav-kontorer og enkelte hendelsesbaserte tilsynssaker har vi funnet svikt i de sosiale tjenestene i flere kommuner. Erfaringer fra samtaler med ledere/mellomledere, løpende klagesaksbehandling og henvendelser fra enkeltpersoner bidrar til å supplere bildet av at de sosiale tjenestene er mangelfullt integrert i flere Nav-kontorer. I mange kontorer er presset på oppgaver er stort, kapasiteten utilstrekkelig, og kompetansen er mangelfull både mht lovbestemmelser, saksbehandling og sosialfaglig arbeid og metodikk. Vi har derfor en bekymring for tilgjengeligheten til, og kvaliteten på de sosiale tjenestene i flere kontorer. Mangelfull tilgang til samtale med kompetent personale, begrenset tilbud om råd og veiledning, herunder også økonomisk rådgivning og mangelfull kartlegging og individuell vurdering av hjelpebehov er kommentert både ved tilsyn, i klagesaker og den øvrige dialogen med kontorene.

I kommuner der vi erfarer svikt i forvaltning av grunnleggende tjenester, er vi også sterkt i tvil om hvordan kontorene ivaretar helhetstenkning og samarbeid med andre kommunale virksomheter. Vi har oppfordret til dette, også i møter med ordførere og rådmenn, men har ingen samlet oversikt over hvordan helhetsperspektivet ivaretas. Et hovedinntrykk er likevel at samarbeidet med andre kommunale tjenester fungerer best i de mindre kommunene, men også varierer.

Samordning av tilskuddsforvaltning: Vi har orientert skriftlig og muntlig om tilskuddsordningene ved informasjon på vår hjemmeside, orientering på møter med Nav-ledere, Faglig forum for rus og psykisk helse, og e-poster til berørte enheter i kommunene i og utenfor Nav. Dette gjelder tilskudd med delvis overlappende målgrupper, som styrking av rusfeltet, boligsosialt arbeid, reduksjon av barnefattigdom og tiltak for utsatt ungdom. Internt i kontoret har vi et samarbeid både om slik formidling og søknadsbehandling for å sikre best mulig samordning. Kommunene er godt kjent med tilskuddsordningene. Flere av dem har mottatt tilskudd i flere år slik at tilskuddsperioden nå er avsluttet, mens nye er oppfordret til å søke. Alle kommuner får tilskudd til rusarbeidet, mens få kommuner har søkt tilskudd til øvrige formål.

Kontakt og samarbeid med direktorat og departement: For å gi best mulig råd og veiledning til kommunene, har vi viderefremmet og drøftet aktuelle problemstillinger med Arbeids- og velferdsdirektoratet som gjelder lovforståelse og innretning av sosiale tjenester. Vi har kommentert departementets høringsutkast til nye forskrifter til lov om sosiale tjenester, og gitt kommentarer til nytt rundskriv til loven. Fylkesmannen deltar med representant i direktoratets arbeidsgruppe som forbereder opplæringstilbud om ny forskrift og rundskriv i 2012. I november deltok vi også på det første møtet i arbeidsgruppe som forbereder kompetansestrategien i Nav 2012 – 2020. Etter innspill fra en kommune etter tilsyn vedr. taushetsplikt i publikumsmottaket i Nav-kontoret, ble saken oversendt departementet for vurdering og avklaring.

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Fylkesmannens ressurser i arbeidet: Fylkesmannen har i perioden fra 2007 til 2010 engasjert 4 kommunale kompetanseveiledere i 20% stilling arbeidet med KVP. Fra 01.01.11 ble en av dem tilsatt i 50% engasjement for å arbeide med oppfølging av ordningen. Utover kontakten med kommunene, var det et mål for stillingen å gjennomføre opplæring i HPMT og gi veiledning til Nav-kontor som deltar i prosjektet. To av kommunene i Vestfold hadde søkt om deltakelse. Ved utvelgelse av aktuelle kontorer fikk begge status som sammenligningskommuner, noe som innebar at særskilt opplæring og veiledning om metoden falt bort. Konsekvensen var at stillingen fikk et mer begrenset innhold enn forutsatt. Hovedoppgaven således har vært oppfølging av KVP i Nav-kontoret i samarbeid med to ansatte i avdelingen.

Oppfølging av arbeidet med kvalifiseringsprogrammet i Nav-kontorene: Fylkesmannens grunnleggende opplæring om kvalifiseringsprogrammet (KVP) til alle Nav-kontor ble avsluttet i 2009. Alle kontorer er seinere tilbudt supplerende opplæring og veiledning om konkret gjennomføring av ordningen. Hovedtrekkene i ordningen synes i hovedsak godt kjent for ansatte som arbeider med programmet. Mer inngående opplæring er derfor utsatt til 2012 i påvente av ny forskrift og rundskriv til lov om sosiale tjenester i Nav.

Vi har ellers gitt tilbud om løpende råd og veiledning til kontorene ved behov, men har relativt få henvendelser om dette.

I løpet av 1. tertial gjennomførte vi besøk til alle Nav-kontorene der vi hadde samtaler ledere og nøkkelpersonell/saksbehandlere i arbeidet med KVP. Formålet var å få et presist bilde av utvikling av arbeidet, behov for supplerende opplæring og veiledning, rekruttering av deltakere, eventuelle endringer i organisering av arbeidet, tilgangen til adekvate tiltak og særskilte utfordringer. Besøkene ga et godt bilde av praksis ved det enkelte kontor. Bortsett fra at enkelte små kommuner har få eller ingen søkere til program, ble det ikke rapportert om særskilte vansker knyttet til rekruttering, tilrettelegging eller iverksetting av program.

Antall deltakere i KVP har gjennom hele året vært lavere enn sentrale fastsatte måltall. Vi vurderer det som viktig at rekruttering av deltakere skjer i hver enkelt kommune ut fra lokale forhold og kjennskap til potensielle søkere. Vi har erfart at kommunene gjør en grundigere vurdering av hvem som er i målgruppa og kan nyttiggjøre seg tjenesten.

Det er ellers en økende tendens til at medarbeidere med ansvar for KVP inngår i en felles oppfølgingsavdeling eller –team med ansvar for oppfølging av alle grupper som har behov for det. I flere kontorer medfører dette av kapasiteten til oppfølging av den enkelte er mindre enn tidligere.

Faglige nettverk : Ordningen med faglige nettverk for dem som arbeider med KVP er opprettholdt i 2011 med i alt tre samlinger våren 2011 der alle kommuner deltok. Etter forespørsel fikk vi tilbakemelding om at det var lite behov for nye samlinger i løpet av høsten, blant annet fordi mer utfyllende bestemmelser om ordningen i forskrift og rundskriv ennå ikke foreligger.

I likhet med tidligere har vi samarbeidet med Nav Vestfold om innholdet og deltakelse i samlingene. Vi vil derfor drøfte framtidig organisering av nettverk, ikke minst med tanke på om KVP bør inngå i nettverk sosiale tjenestefeltet i Nav-kontorene.

Gjennomgang av avslag på deltakelse i KVP: For å få mer kunnskap om begrunnelser for avslag på deltakelse i program, har vi foretatt en gjennomgang av vedtak om avslag på KVP ved de 3 største kontorene i fylket. Dette gjaldt i alt 133 avslag. Undersøkelsen viste at avslagene i hovedsak var begrunnet med at søkerne ikke fylte vilkårene for deltakelse i program fordi de ikke hadde behov for særskilt tilpasset innsats eller hadde behov for ytterligere norskopplæring. Mange potensielle søkere uteble dessuten i kartleggingsperioden, noe som i første rekke hadde sammenheng med sammensatte vansker som medførte at de vanskelig kunne nyttegjøre seg KVP. Vi fant ingen holdepunkter for avslag på deltakelse ut fra økonomiske hensyn, eller at kommunen ikke kunne tilrettelegge tilpassede program. Resultatene tilbakemeldt til aktuelle kommuner.

Fylkesmannen har i tråd med embetsoppdraget rapportert enda mere utfyllende om KVP til direktoratet hvert tertial.

73.4 Utenrettslig økonomisk rådgivning

Det er gjennomført en 2 dagers fagsamling for økonomiske rådgivere på Nav-kontor i månedsskifte mars/april 2011. Kurset ble arrangert i samarbeid med Fylkesmannen i Telemark.

Det er etablert et faglig forum for økonomiske rådgivere i Vestfold og Telemark. Forumet møtes 3 til 4 ganger i året. Det er deltakerne selv som lager dagsorden og innkaller aktuelle forelesere. Regionkontaktene i Oslo og Akershus deltar på de fleste av møtene. Avhengig av hvor møtet arrangeres i Telemark eller Vestfold, deltar fylkesmannens kontaktperson fra det aktuelle fylket.

På bakgrunn av ønske fra Nav-ledere i 4 kommuner tok Fylkesmannen i 2009 initiativ til å starte opp et interkommunalt samarbeid om økonomisk rådgivning. På vegne av kommunene søkte Fylkesmannen prosjektmidler fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det ble innvilget midler på slutten av 2009. Vertskommunen

ansatte en prosjektleder som tiltrådte i stillingen 8. mars 2010. Fylkesmannen har fulgt opp prosjektet bl.a. ved å ha 3 møter med Nav-lederne i de aktuelle kommunene. Prosjektleder deltok på det ene møtet. Regnskap og årsrapport er sendt til direktoratet. Årsrapportene beskriver hvordan arbeidet med å bygge opp og styrke tjenesten i det 4 kommunen har vært organisert og hvilke erfaringer kommunen har hatt. Prosjektet har mottatt midler til videre drift ut 2012.

Fylkesmannen har besvart henvendelser fra enkeltpersoner som har opplevd at de ikke har fått tilbud om økonomisk rådgivning ved Nav-kontorene. Fylkesmannen har i kontakt med kommunene påpekt ansvaret for å gi et slikt rådgivningstilbud og bedt kontoret gjøre nærmere rede for innholdet i tjenesten.

73.5 Boligsosialt arbeid

Samarbeidet med Husbankens regionkontor og Fylkesmannen i Buskerud er videreført i 2011, med blant annet ett planleggingsmøte. Vi har sammen med Fylkesmannen i Buskerud deltatt på kommunenettverk som er etablert på tvers av fylkene.

Vi har informert om muligheten til å søke om tilskudd til boligsosialt arbeid på Fylkesmannens hjemmeside. Fylkesmannen vurderte søknader om tilskudd fra fire kommuner og fremmet innstilling til direktoratet. Alle søknadene, som gjaldt tilskudd til videreføring av tilskuddsperioden, fikk tildelt midler i 2011. Fylkesmannen har i et halvdagsmøte med en av kommunene blitt orientert om hvordan tilskuddet har blitt benyttet til å styrke det boligsosiale arbeidet i kommunen. De har vært kontakt med de øvrige kommunene pr. telefon og e-post.

Vi har gjennomført opplæring i 4 kommuner om hvilket ansvar kommunen har i forhold til midlertidig boligtilbud og ansvaret for å gi hjelp til å skaffe varig bolig. Gjennom klagesaksbehandlingen og andre henvendelser fra tjenestemottakere følger vi med på hvordan kommunene ivaretar boligbehovet til den enkelte, og understreker dette i våre skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til kommunene og Nav-kontorene.

Vi har også gjennomført tilsyn med det kommunale tjenestetilbudet til rusmiddelavhengige. Tilsynet har avdekket at personer i målgruppen ikke alltid får vurdert sitt behov for sosiale tjenester og at kommunen er kjent med bruker som ikke får tildelt tjenester som er tilpasset sitt behov.

Fylkesmannen har gjennom andre fagoppgaver god oversikt over hvilke utfordringer kommunen har på det boligsosiale området. Dette er nærmere beskrevet i notatet om dette utarbeidet på oppdrag fra direktoratet. Kommunene Larvik, Sandefjord og Holmestrand deltar i Husbankens satsing Boligsosialt utviklingsprogram.

73.6 Barn og unge

Fylkesmannen har behandlet søknad om barnefattigdom fra en kommune som gjelder videreføring av tilskudd som ble gitt første gang i 2010. Etter innstilling ble søknaden behandlet i tildelingsmøte i arbeids- og velferdsdirektoratet i mars 2011, og det ble innvilget tilskudd med kr. 375 000,-. Kommunen viderefører ferie- og fritidstiltak, utstyrskasse og samarbeid med frivillige organisasjoner, i første rekke Kiwanis. Prosjektleder deltar også i kommuneplanarbeidet for å fremme gode oppvekstforhold. Vi har fulgt opp arbeidet ved besøk og mer løpende kommunikasjon underveis.

Andre kommuner med betydelige levekårsproblemer har tidligere mottatt tilskudd for om lag 4 år. Vi er ikke kjent med at tiltakene i prosjektperioden er videreført.

Tiltak for utsatt ungdom : En kommune har i flere år mottatt tilskudd til barnefattigdom fra BLD. Tilskuddet er videreført som en del av satsingen for "Utsatt ungdom" som er tillagt AVdir. Mens søknadene tidligere er behandlet uten lokal medvirkning, ble vi i 2011 bedt om å gi en faglig vurdering av kommunens tiltak før søknaden ble behandlet. Re kommune er på bakgrunn av dette gitt tilskudd med kr. 395 000,- til arbeidet med oppfølging av utsatt ungdom.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
73.3 Kvalifiseringsprogrammet	kr 56 209,77	kr 100 000,00
73.9 Andre oppgaver Sosialtjeneste (rest 73)	kr -382 547,04	kr 1 605 145,79
74 Tilsyn med sos. tj. i arbeids- og velferdsforv.	kr 739 667,40	kr 0,00
Andre oppgaver under AD	kr 100 503,81	kr 0,00
Sum:	kr 513 833,00	kr 1 705 145,00

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 73 Levekår og sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester

Se under Arbeidsdepartementets resultat område

Resultatområde 75 Habilitering og rehabilitering

Se punktene under

75.1 Habilitering og rehabilitering – nasjonal strategi

Vi har i 2011 gjort en kartlegging av hvor langt kommunene og spesialisthelsetjenesten har kommet i etablering av koordinerende enhet. Av de 14 Vestfoldkommunene er det fortsatt store forskjeller. Noen kommuner har etablert koordinerende enhet, og er godt i gang med drift, mens andre fortsatt famler på planleggingsstadiet. I spesialisthelsetjenesten er det ikke etablert koordinerende enhet, men det er planlagt hvor enheten skal ligge og hvilke område den skal omfatte. På bakgrunn av denne kartleggingen har Fylkesmannen i samarbeid med kommunene, og spesialisthelsetjenesten planlagt et dagsseminar om Koordinerende enhet. Helsedirektoratet skal delta på seminaret. For å få implementert nytt helselovverk med forskrifter har vi valgt å avholde seminaret i februar 2012. Formålet er å bidra til at det blir tydeligere for kommunene og spesialisthelsetjenesten hva som skal til for å få etablert og drifte koordinerende enhet.

Fylkesmannen har ikke hatt tiltak rettet mot kommunenens i forhold til synshemmede og unge med kroniske sykdommer. Dette oppleves ivaretatt av kommunenens samarbeid med hjelpemiddelsentralen og HFets avdeling for habilitering.

Vi har deltatt på møte med NAKU i Trondheim. Vi informerer om NAKU i de kanalene vi finner naturlig. Vi har god dialog med NAKU og hag gjensidig avtale om kaonakt ved behov. Vår vurdering er at NAKU selv har godt med kommunene og spesialisthelsetjenesten.

75.2 Barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier

Fylkesmannen deltar i fagnettverk for barn og unge med funksjonsnedsettelse, i regi av 12 kommunesamarbeidet i Vestfold. Fagnettverket ble opprettet i mai 2009. Nettverket skal ha fokus på felles løsninger, fagutvikling, læring og resultater. FM har bidratt som diskusjonspartner og lovtolker, samt formidler av statlig politikk. Spesialisthelsetjenesten deltar med representanter fra Glenne regionale senter for autisme og Habiliteringstjenesten avdeling Solvang.

Det har vært avholdt 11 møter i 2011.

Vårt inntrykk er at Familieveiviser er godt kjent i kommunene og brukes der det er relevant. Vi har ikke fått henvendelser fra kommunene om bistand.

75.3 Unge personer med nedsatt funksjonsevne i alders og sykehjem

Av IPLOS registreringen så det ut til at Vestfold hadde 4 kommuner hvor det per 31.12.2010 var personer under 50 år i sykehjem eller boform med heldøgns pleie og omsorg hvor vederlagsforskriften gjelder. Fylkesmannen gjorde en nærmere undersøkelse av de fire kommunene, og det viste seg etter å ha avklart feilregistreringer, at det kun er en Vestfoldkommunen som per 31.12.2010 hadde beboere under 50 år i alders og sykehjem. Vi rapporterte dette som pålagt i mai 2011.

Alle kommuner har bekreftet at de følger IP på en tilfredsstillende måte, også for personer under 50 år i sykehjem.

Resultatområde 76 Kvalitet og samhandling

76.1 Samarbeid mellom 1. og 2.linjetjenesten

Alle 14 kommuner i Vestfold samarbeider tett med de helseforetakene de sokner til. De 2 nordre kommunene, Sande og Svelvik samarbeider med kommunene i Drammensregionen og Vestre Viken HF. De resterende 12 kommunene samarbeider i med Sykehuset i Vestfold (SiV)HF. Fylkesmannen har deltatt i samarbeidsforaene til åresskiftet 2011/2012, men er nå ønsket ut av samarbeidsmøtene. Fm deltar fremdeles i kommunenes eget forum for helse- og omsorgsledere. Kommunene og helseforetaket har inngått avtaler i tråd med forutsetningene i fase 1 og forbereder vedtakene som skal gjøres innen 11. juli, i fase 2.

Sandefjord kommune har vært fyrtårskommune i utvikling av elektronisk kommunikasjon mellom primær- og spesialisthelsestjenesten. Dette er også organisert som en del av 12kommunesamarbeidet (12k). Rådmannsgruppen som leder 12k har nettopp fattet vedtak om å delta i samarbeid med Norsk Helsenett om utbredelsen av meldingsløftet i kommunene med oppstart 2012. Oppmerksomheten skal særlig være rettet mot de 6 kommunene som ikke har startet med elektronisk meldingsutveksling. Dette arbeidet regners derfor som vel ivarettatt.

76.2 Individuell plan

Fylkesmannen legger vekt på å etterspørre hvordan kommunene oppfyller plikten til å utarbeide individuelle planer i alle relevante møter/kontaktpunkter med kommunene.

Vi gjennomførte opplæring for alle kommunene i fylket fra 12. til 16. desember 2010, i ny helse- og omsorgstjenestelov. Der ble blant annet nye regler om individuell plan og koordinator gjennomgått.

Pleie- og omsorgsnettverket i 12 kommunesamarbeidet i Vestfold har utarbeidet verktøykasse for arbeidet med individuell plan i kommunene. Verktøykassen inneholder blant annet håndbok for koordinator, IP mal med veiledning og søknadsskjema med samtykkeskjema. Dette temaet har jevnlig vært oppe på møter i dette nettverket og på nettverk for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Fylkesmannen deltar på disse møtene som holdes ca. en gang hver måned.

Fylkesmannen behandlet i 2011 3 klagesaker som gjaldt retten til individuell plan. Vi endret kommunens vedtak i disse sakene, og ga klager medhold i at det forelå rett til å få utarbeidet individuell plan.

76.3 Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten

Internkontrollforskriften er sentralt tema i alle former for opplæring som fylkesmannens helse- og sosialavdeling har overfor kommunene. I 2011 har vi f.eks gjennomført et omfattende opplæringsopplegg for ansatte / saksbehandlere i omsorgssektoren i kommunene. Denne opplæringen var sammen med 12 - kommunesamarbeidets pleie- og omsorgsnettverk.

I vår opplæring av kommunene i ny helse- og omsorgslov var også internkontrollforskriften et aktuelt tema.

Utviklingscenteret for sykehjem og hjemmetjenester har forestått et omfattende kvalitetsutviklingsarbeid innenfor sykehjemmene i fylket. Dette har vært støttet av Fylkesmannen. Fylkesmannen har aktivt støttet - både økonomisk og faglig - arbeidet som pågår knyttet til utviklingsarbeidet "i trygge hender".

Fylkesmann har ellers som intensjon å integrere "strategien for kvalitetsforbedring" i det øvrige arbeidet slik at kvalitetsforbedring er en naturlig og implementert del av ordinær drift, og tema i kontakt med kommunene gjennom opplæring, møter og oppfølging etter rapporteringer og tilsyn.

Vi har brukt ca 11 ukeverk på opplæring, informasjon og oppfølging av kommunene ifm innføringen av samhandlingsreformen (se utdyping under pkt 83.1

76.5 Felles digitalt nødnett

Dette har ikke vært aktuelt for Vestfold i 2011.

Resultatområde 77 Andre oppdrag

Se rapport på underpunktene

77.1 Helsemessig og sosial beredskap

Tilsyn: Det ble gjennomført tilsyn med beredskap i 4 kommuner i 2011. Tilsynet er gjennomført i samarbeid mellom Helsetilsynet i fylket og beredskapsavdelingen hos Fylkesmannen i Vestfold. Tilsynene har vært gjennomført som systemrevisjoner og Helsetilsynet har hatt spesiell fokus på smittevern, atomberedskap og kommunenes planmessige tilnærming i forhold til helse- og sosial beredskapsplanlegging.

Vi har bemerket:

- ROS analyser er i liten grad gjennomført innen virksomhetene på helse og sosialområdet
- Mangelfull øving på mulige hendelser
- Mye av planverket er ikke revidert og det til dels mangelfull systemisk oppfølging av tidsfrister som er satt for revisjon
- Manglende medisinsk faglig kompetanse i beredskapsplanleggingen på helse- og sosialområdet
- Uklarheter knyttet til kommuneoverlegens funksjon og oppgaver i kriseledelsen
- Ingen beredskapsordning knyttet til kommunenes kriseteam

22.07 hendelsen: Kommunene i Vestfold kom fort i gang med å skaffe seg oversikt over innbyggere som kunne være direkte berørt av hendelsen. Berørte kommuner samordnet etter hvert sine oppgaver knyttet til krisehåndteringen og Tønsberg kommune fungerte som en slags vertskommune i dette arbeidet. Det ble etablert et godt samarbeid med partiorganisasjonen i AP. Senere oppfølging og kartlegging av berørte har fungert tilfredsstillende i Vestfold.

Det er ingen beredskapsordning knyttet til kommunale kriseteam og berørte kommune opplevde stor slitasje på medlemmene i kriseteamene. Interkommunalt samarbeid vurderes i etterarbeidet med hendelsen.

Båtulykker: Det har vært flere alvorlige hendelser med dødsfall i Vestfoldskjærgården. Det var stort behov for kommunal krisehjelp i disse hendelsene. Dykkeberedskapen i fylket kom i fokus pga relativt lang utrykningstid for dykkermannskaper fra Drammen og ordningen er under utredning uten at det er konkludert.

Fylkesmannen har kort meldingsvei til kommuneoverlegene via telefon og e-post. Fastlegene har blitt forespurt legene, ved henvendelse til Vestfold legeförening, om de kan utlevere lister med e-postadresser til fastlegene. Fastlegene har motsatt seg at Fylkesmannen skal få tilgang til disse. Argumentasjonen har dels et element av prinsipiell motstand mot at "det offentlige" skal ha tilgang til deres private adresser. Vi oppfatter dette også som en holdning koblet til fastlegenes irritasjon over at staten har pålagt dem oppkobling til nasjonalt helsenett uten at det er kompensert.

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMVE	27	5
Sum	27	

77.3 Særfradrag

Saksbehandlingen foregår løpende, men vi er usikre på om skjønnet i våre avgjørelser er på linje de øvrige fylkene. Helse- og omsorgsdepartementet oppfordres til å følge opp dette ved samlinger av saksbehandlerne.

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMVE	41	33
Sum	41	

77.4 Førerkortsaker

Saksmengden øker hvert år. Helse- og omsorgsdepartementet og FAD har fått gjentatt meldinger om dette uten at det har fått ressursmessige konsekvenser. Helse- og omsorgsdepartementet er vel kjent med situasjonen ved det at direktoratet selv administrerer statistikkbanken som viser aktiviteten og vi finner derfor ikke grunn til å utdype eller gjenta tallene. Fylkesmannen i Vestfold deltar i en arbeidsgruppe hos Helse- og omsorgsdepartementet som skal bistå med å finne fram til avlastende tiltak. Førerkortsakene tar nå stadig større arbeidskraft fra andre oppgaver som er finansiert under 1510 og andre programområder.

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMVE	1973	28
Sum	1973	

77.5 Pasientjournaler

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMVE	2
Sum	2

77.6 Rett til trygderefusjon

Det er ikke krav om rapportering på dette punktet

77.7 Felles barnevern, sosial og helsemelding

Meldingen utarbeides til fristen og vil bli oversendt i egen forsendelse når den er ferdig fra trykkeriet

77.8 Rettssikkerhet ved ytelse av helsehjelp med hjemmel i pasientrettighetsloven kap. 4A

Fylkesmannen har i perioden 01.10.08 - 01.10.10 hatt et samarbeidsprosjekt med Utviklingscenteret for hjemmetjeneste og sykehjem (tidligere Undervisningssykehjemmet) der hovedintensjonen/målene har vært bidrag til informasjonsspredning, tilrettelegging for tillitsskapende tiltak og implementering av lovverket. I prosjektperioden ble det opprettet overordnede faglige ansvarlige (OFA) i alle kommunene, samt spesialisthelsetjenestene (SIV og PIV) samt tannhelsetjenesten.

Ved prosjektslutt ble det utarbeidet en samarbeidsavtale som varer til og med 30.09.12. Samarbeidsavtalen fordeler ansvar mellom Fylkesmannen og Utviklingssenteret på opplæring og oppfølging av OFA samt skisserer samarbeidsordningene mellom oss.

I tråd med avtalen har det vært gjennomført opplæringssamlinger for "nybegynnere" på feltet samt generelle fagsamlinger knyttet til fagnettverk demens. Det har vært avholdt to møter med OFA - det ene som et fellesmøte med Overordnet faglig ansvarlig for sosialtjenestelovens kap. 9 (tidligere 4 A).

Faste samarbeidsmøter med Utviklingssenteret er også gjennomført.

Det er i 2012 planlagt spesiell opplæring av OFA'ene

Fylkesmannen mottok 113 vedtak i kopi - alle vedtakene ble besvart med utgående korrespondanse. Vi opphevet 19 av vedtakene og godkjente 62 vedtak over tre måneder. Vi behandlet 3 klager.

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

Se punktene under

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Ha gjennomført informasjons- og kommunikasjonstiltak overfor kommunene som ledd i å forberede implementeringen av nye helse- og omsorgslover, jf. samhandlingsreformen:

Fylkesmannen har ved selv å arrangere eller delta i ulike fora bidratt til å gjøre kjent hva som ligger av forventninger til kommunene i det nye lovverket. Gjennomføringsloggen viser at vi har bidratt inn i 22-25 arenaer i fylket fra august og ut året, med til sammen drøyt 1300 deltakere. Av disse har 350 kommuneansatte har fått saksbehandleropplæring etter ny Helse- og omsorgslov, gjennomført av Fylkesmannen.

Fylkesmannen har vært på tilbydersiden og har arrangert seminar med deltakelse fra Hdir, deltatt i interne og eksterne fora, samt i fagrelaterte, politiske og administrative sammenhenger (se også kommentar under pkt. 76)

Redegjøre for om kommunene viser til økt aktivitet i folkehelsearbeidet og i arbeidet med forebyggende helsetjenester i tråd med den økonomiske styrkingen gjennom de frie midler:

Oversikten over kommunenes volum på folkehelsearbeid ligger i fylkeskommunen.

Hovedtyngden av fylkesmannens folkehelsearbeid er knyttet til veiledning og kontroll av kommunale- og regionale plansaker. Antall registrerte saker etter plan- og bygningsloven i 2011 var 194. Dette innbefatter reguleringsvarsler, reguleringsforslag og kommuneplaner + tilhørende saksbehandling. Det er dette tallet som er lagt inn under rubrikken for tabelldata.

Vi har ikke inntrykk av at kommunene har hatt noen vesentlig økning i de forebyggende helsetjenester utenom de 7 kommunene som har etablert frisklivssentraler. Det store oppmerksomhetskrevede temaet for kommunene hva gjelder samhandlingsreformen siste delen av 2011, er arbeidet rundt avtaleinngåelsen med helseforetaket. Men inntrykket er også at oppmerksomheten på, og interessen for temaet folkehelse og forebygging er økende. Ikke minst speiles dette gjennom planene både regionalt og kommunalt.

Fylkesmannen har ingen praksis for å gå ut å kontrollere kommunenes bruk av frie midler.

Folkehelsearbeid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	194	10
Sum	194	

83.2 Miljørettet helsevern

Ha behandlet klager etter kommunehelsetjenesteloven § 4a -12 innen 8 uker: Rapporteringskravet slik det framkommer i embetsoppdraget, er å rapportere på andel klagesaker som **ikke** er behandlet innen 8 uker.

De aller fleste saker har en saksbehandlingstid over 8 uker. Klagesaker på miljørettet helsevern er gjerne omfattende og svært ofte forbundet med et høyt konfliktnivå. Vi prioriterer derfor tid på dialog, befaringer og drøfting av minnelige ordninger med partene og kommunen, da det bare unntaksvis er helt klare svar. Forøvrig er det også slik at svært mange av de sakene som kommer inn til helse- og sosialavdelingen ikke har vært behandlet etter plan- og bygningsloven i kommunene. De blir derfor retunert for ny behandling. Dette forlenger selvsagt den totale saksbehandlingstida, - men er likevel viktig for å få kommunene til å benytte de riktige lovhjemplene.

For øvrig vil vi knytte noen merknader til oppdragene om 1) å ”styrke rollen som kompetanseorgan i veiledningen overfor kommunene og 2) samarbeide med relevante aktører i oppfølgingen av det miljørettet helsevernet, herunder Utdanningsavdelingene og Arbeidstilsynet vedrørende rådgivning og tilsyn med skoler og barnehager.”

Vi har i løpet av året investert en del tid i dette, og det er gjort i et samarbeid med Utdanningsavdelingen og Arbeidstilsynet. Temaet har vært barn i skoler og barnehager, - lovgivning (grenseoppgangen mellom Opplæringslovens § 9a og Forskrift om miljørettet helsevern), ansvar for bygg, internkontroll og godkjenninger. Målgrupper har vært den interkommunale miljørettet helseverntjenesten og skoleeiere/bygningsansvarlige. Noen av kommuneoverlegene engasjerte seg og vi fikk også faglig bistand fra Folkehelseinstituttet. Oppslutningen har vært stor på dette temaet.

Vi har ellers merket oss at det i kommentarene til den nye folkehelseloven (Prop 90 L) at HOD har gitt Hdir en veiledningsoppgave til kommunene på tilsyn med miljørettet helsevern. Vi forutsetter derfor at dette er et tema som vi skal holde tak i videre.

83.3 Ernæring, fysisk aktivitet, tobakk og seksuell helse

Ha gjennomført tiltak for å understøtte kommunene i arbeidet for en sunnere, helserelatert atferd blant barn, unge og eldre spesielt, og befolkningen for øvrig:

FM inngår i partnerskap med Fylkeskommunen som driveransvarlig på ernæring i barnehager og tobakksskadeforebyggende arbeid, samt lavterskel fysisk aktivitet.

Andebu og Re fikk frisklivssentraler i 2011, og det er i alt 6 av 14 kommuner som nå har dette tilbudet.

Levevanestatus rapporteres fra fylkeskommunen.

Seksuell helse.. Tenårsabortene har vært på vei ned i Vestfold de siste 5 årene, mens unge voksne (19-24 år) har - etter en nedadgående tendens over et par år – snudd og er på vei oppover igjen.

Tilskudd til handlingsplanen mot uønsket svangerskap og abort, var i fjor på kr 217.000,-. Vi hadde flere søknader som var for dårlige til å bli godkjent, og måtte be om å få nedjustert fullmaktsbeløpet fra opprinnelige 350.000,-. Skolehelsetjenesten er presset på oppgaver og mange har derfor lite rom for prosjektbasert aktiviteter i tillegg. Vi mener dette er en bekymringsfull utvikling og særlig mht utviklingstrekkene i aldersgruppen 20-24 år.

83.6 Smittevern

Situasjonen har vært relativt fredelig i fylket. Det er meldt et tilfelle av norovirusutbrudd ved et sykehjem i fylket i jan 11.

Som i landet for øvrig har det også vært en pågående overhyppighet av mycoplasma lungeinfeksjoner i Vestfold. Det har vært en betydelig øking i antall positive prøver i forhold til tidligere år. Situasjonen er adekvat behandlet i primærhelsetjenesten og Fylkesmannen har ikke hatt noen aktiv rolle i dette arbeidet.

Alle Vestfoldkommunene har avtale om smittevern bistand til alle sykehjem og hjemmesykepleie. Det er til dels mangelfulle systemer for overvåking og håndtering av smittevern i kommunale helseinstitusjoner i fylket, men dette oppleves likevel ikke dramatisk fordi samtlige kommuner har avtale om smittevern bistand fra Sykehuset i Vestfold. Det er likevel behov for en opprydding i kommunene på dette feltet og det er naturlig å gjøre dette ifb med revisjon av relevant planverk.

Fylkesmannen var i november arrangør for et smittevernseminar for kommuneleger og fastleger i fylket. Seminaret hadde god deltakelse fra målgruppen. Programmet for dagen var relevant og bredt sammensatt,

stikkordsmessig nevnes:

- legionella
- samarbeid om matbåren smitte
- antibiotikaresistens og antibiotikabruk i allmennpraksis
- MRSA og ESBL
- Flåttbitt, prøvetaking, diagnostikk og behandling

Resultatområde 84 Primærhelsetjeneste

Se rapport på underpunktene

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Vestfold har ingen problemer med kapasitet og stabilitet i fastlegeordningen. Den økte pågangen av ferierende om sommeren fører til økt behov for beredskap ved legevaktene. Dette er innarbeidet, men det oppstår til tider lang ventetid ved toppbelastninger av legvaktene som er bygget for normaldrift og normalbefolkning. Kommunene har ingen kompensasjon for disse årvise svingningene, hverken med tanke på legetidbudet eller tilsvarende belastning i pleie og omsorgssektoren.

Fylkesmannen gjennomfører faste møter med kommuneoverlegene, gjennomsnittlig tre ganger i halvåret. Møtene tar opp løpende oppgaver i tråd med de som er nevnt i embetsoppdraget. For annen del av 2011 har oppfølgingen etter hendelsene 22. juli og samhandlingsreformen hatt særlig oppmerksomhet. Både kommuneoverlegene og vi gir innspill til dagsorden. Møtet finner sted i Fylkesmannens lokaler og det er tradisjon for at kommuneoverlegene fra alle 14 kommuner møter.

84.2 Turnustjeneste

Buskerud, Telemark og Vestfold gjennomfører kurs og samlinger for turnusleger, fysioterapeuter og kiropraktorer felles. Ansvaret går på omgang i to-års perioder. Det er løpende vurdering av kvaliteten for å sikre forbedring. Det ble gjennomført samling for turnusveiledere våren 2011. Rekrutteringen av veiledere er uproblematisk. Kommunene har derimot problem ved at de har fått korte frister for oppretting når det kommer flere kandidater og avvikling/pause når kandidatene plutselig ikke kommer.

Alle turnusleger har tjeneste ved sykehjem og alle har veiledning i en eller annen form. Erfaringen er at dette stort sett går greit og vi har ikke har alvorlige hendelser eller andre tegn på svikt på dette området.

84.3 Klagesaksbehandling etter lov om helsetjenesten i kommunene, pasientrettighetsloven og lov om sosiale tjenester

Fylkesmannen har behandlet 97 saker etter lov om sosiale tjenester. I tillegg har vi behandlet 15 klagesaker knyttet til vederlagsbestemmelsene. Vi viser forøvrig til rapportering til Statens helsetilsyn og til embetsoppdragets ordlyd der det framgår at rapporteringsplikten er knyttet til de systemer som Statens helsetilsyn opererer.

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Vestfold har sju fengsler fordelt på fem kommuner. Fra våren 2011 har vi samarbeidet med ledelsen for den regionale kriminalomsorgen for å vedlikeholde oversikt over de utfordringene de her sammen med vertskommunene når de gjelder helsetjenester. Vi har planlagt et felles seminar for helsepersonell (leger,

sykepleiere og psykologer) og ansatte i fengslene. (Seminarer ble gjennomført på Bastø 8. februar 2012). Erfaringene er at vi først og fremst må styrke kommunenes bidrag innenfor rus og psykisk helse i tillegg til at legetjenesten må styrkes med mer tilstedeværelse i enkelte av fengslene (Sandefjord og Hof). Dette vil bli fulgt opp i 2012, neste samarbeidsmøte er bestemt til 1. mars.

Et av de spørsmålene vi skal følge opp er nylig mottatt informasjonen om at fengslene har inngått samarbeidsavtaler direkte med spesialisthelsetjenesten. På den ene siden har de anledning til det, på den annen side bør dette være tydelig og klarert med kommunene slik at det ikke blir tvil om hvem som har ansvar for hva.

Vi følger opp spørsmålet med individuell plan og er tema for oppfølgingsmøtet som er omtalt over Arbeidet med det rapporteres å være praktisk krevende fordi noen av fengslene har relativt stor gjennomstrømning og kort soningstid for de innsatte. Ved de fengslene som har innsatte med gjennomsnittlig soningstid på 3 år og mer arbeides det mer med langstidsplaner for den innsatte.

84.5 Helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger, familiegjennforente og direktebosatte overføringsflyktninger

Helsetjenesten til denne gruppen er organisert på ulik vis i Vestfoldkommunene. Noen kommune rhar en helsesøsterstilling øremerket til formålet. Fire av kommuner, Stokke, Tønsberg, Nøtterøy og Andebu, samarbeider om driften av Vestfold migrasjonshelsesenter. Senteret gir helsetjenester til bosatte flyktninger og familiegjennforente, i ett år etter bosetting i kommunen. Senteret er et samarbeid mellom kommunal helsetjeneste og spesialisthelsetjenesten. Bemanningen er : lege i 80% stilling, helsesøster 30% stilling, sekretær 50% stilling og psykolog i 80% stilling betalt av spesialisthelsetjenesten.

I løpet av 2011 har vi hatt en tilsynssak på grunnlag av henvendelse fra migrasjonshelsesenteret. Bakgrunnen var at de opplevde for hyppig avslag på henvisning til behandling ved det tilhørende DPS. Etter tilsynssaken har DPS gått gjennom sine rutiner for bedre å kunne møte problemstillingene fra denne gruppen. Vi vil følge opp dette i løpet av 2012.

Det ble i oktober avholdt et 2-dagers seminar om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, 180 deltakere. Dette var i et samarbeid med Bufetat og RVTS sør. FM var representert både med utdanning og helse. "Samtale og frivillig underlivsundersøkelse" var ett av temaene på konferansen. FM brukte de tildelte midlene til delfinansiering av konferansen, slik at vi bidro til å senke den økonomiske terskelen for deltakelse i fra kommunene.

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Vi 2011 har vi lagt vekt på å få oversikt over tolkebruk og helsetjenestens kompetase i bruk av tolk. I 2011 ble det etablert et eget tolkeprosjekt hos Fylkesmannen: "Bedre tolketjeneste i Vestfold". Prosjektet mottar også prosjektstøtte fra IMDi. Utgangspunktet var forespørsel etter tolk og tolkeopplæring fra statsetatene. Vi gjennomførte så en kartlegging av tolkebruk i et rekke virksomheter, inkludert kommunene og helseforetakene. Kartleggingen viste varierende og til dels mangelfull bevissthet om bruk av tolketjenester.

I første fase er det gjennomført tester for å bestemme funksjonsnivå for de som opptrer som tolker i området. Testene er gjort i samarbeid med IMDi. og høgskolen i Oslo/Akershus. 26 ble testet, 6 besto. For 2012 planlegges det kurs i bruk av tolk og vi vil henvende oss aktivt til helsetjenesten/helsepersonell som en av målgruppene. Kurset planlegges slik at det gir tellende timer for fastleger/spesialister i allmenmedisin.

84.7 Helsetjenestetilbud til personer utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner

12 av 14 kommuner deltar i ordningen med overgrepsmottak i Vestfold fylke. Overgrepsmottaket i Vestfold er organisert rundt et ambulerende team med døgnerberedskap der 12 sykepleiere har spesialkompetanse på

fagområdet. Sykepleierne samarbeider med legevaktslege/fastlege om undersøkelse av pasient. Tilbudet til overgrepsutsatte gis i hovedsak ved fylkets 4 legevakter. Ved behov gis tilbud hos fastlege eller ved helsestasjon for ungdom. Pasienter får tilbud om medisinsk undersøkelse og behandling, rettsmedisinsk undersøkelse og psykososial støtte og behandling.

De to nordligste kommunene, Sande og Svelvik, har felles legevakt med Drammen kommune i Buskerud og benytter tilsvarende tjenester der.

12-kommunesamarbeidet (12K) er anmodet om å bidra i arbeidet med å utarbeide kommunale planer for helsetjenester ved vold i nære relasjoner.

84.8 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Ha bidratt til implementering av nye faglige retningslinjer og til økt kapasitet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten i fylket:

FM deltar i 4 årlige møter med ledende helsesøstre. Vi har således en fast arena til å formidle nasjonale føringer i form av nytt lovverk, nye retningslinjer etc. Vi har imidlertid ingen faglig styringsrett over kommunenes prioriteringer, og kan således bare gripe inn ved uforsvarlighet i tjenesten. Vi har ikke hatt noen slike saker i år.

SSB-tall viser at 2 av 14 kommuner har økt med 1 time åpningstid på helsestasjon for ungdom, 1 kommune har redusert med 1 time, mens de øvrige er uendret. (Endring mellom 2009- 2010, da 2011-tall ikke foreligger enda). 2 kommuner har ikke tilbud om ungdomshelsestasjon.

Om styrking av psykososial kompetanse i kommunene:

- 4 kommuner mottar tilskudd for modellforsøk psykolog.
- 17 studenter har fått tilskudd til videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge.

Som rapportert under 83.3 inngår FM i partnerskapssamarbeid mellom Fylkeskommunen og frivillige, om tiltak innenfor området levevaner. I den anledning er det inngått en avtale med tannhelsetjenesten som hovedansvarlige for å holde tak i FRI-deltakelsen. Flere steder gjøres dette i et samarbeid med skolehelsetjenesten. FRI-deltakelsen ligger i 2011 på 59 % i fylket, mot 55 % som er snittet i landet forøvrig.

Med tanke på tjenester i videregående opplæring deltar FM i et partnerskapssamarbeid med bla Kreftforeningen som arbeider med røyk- og snusforbygging i vgs.

84.9 Svangerskapsomsorgen

FM har ikke hatt noen saker på dette området. Selv om tjenesten flere steder er knapp har vi ikke mottatt informasjon eller annen kjennskap til at det er underdekning av jordmortjeneste i kommunene

84.10 Kjønnsllestelse

Ha gjennomført forvaltning av tilskuddsmidler til kommunene og ha gjennomført kompetansehevende tiltak:

Det var ingen søknader fra kommunene på midler da de ble lyst ut. Det kom imidlertid et ønske om kompetanseheving og erfaringsdeling av praksis på Rundskrivet om samtale og frivillig underlivsundersøkelse.

Det ble i oktober avholdt et 2-dagers seminar om tvangsekteskap og kjønnsllestelse, 180 deltakere. Dette var i et samarbeid med Bufetat og RVTS sør. FM var representert både med utdanning og helse. ”Samtale og frivillig underlivsundersøkelse” var ett av temaene på konferansen. FM brukte de tildelte midlene til delfinansiering av konferansen, slik at vi bidro til å senke den økonomiske terskelen for deltakelse i fra kommunene.

84.11 Tannhelse

Ha bidratt til samarbeid mellom kommunene og den offentlige tannhelsetjenesten:

FM har et regelmessig og konstruktivt samarbeid med Tannhelsetjenesten (THT). Vi har faste møter hvert halvår. Slik har det vært i flere år og det har ikke skjedd noen endringer på det. THT er en tydelig aktør på folkehelseområdet og samarbeider godt med ulike deltjenester i kommunene, bla barnevern, pleie- og omsorg, sosial/rus, skole og skolehelsetjenesten.

Resultatområde 85 Spesialhelsetjenesten

Se rapport på underpunktene

85.1 Abortloven

Det skal ikke rapporteres i årsrapporten

85.2 Sterilisering

Det skal ikke rapporteres i årsrapporten

85.3 Lov om transplantasjon

Antall saker

Embeter	Antall
FMVE	0
Sum	0

85.4 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 8 dager

Tillatelser til å rekvirere sentralstimulerende legemidler. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	496	8
Sum	496	

85.5 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	0	0
Sum	0	

85.6 Godkjenning av private sykehus, privat medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet

Det er ikke krav til rapport på dette punktet

85.7 Funksjonsprogram for nye offentlige sykehusbygg

Det er ikke krav til rapport på dette punktet

Resultatområde 86 Omsorgstjenester

Se punktene under

86.1 Omsorgsplan 2015

Som nevnt i tidligere rapporteringer har Fylkesmannen i Vestfold siden 2007 hatt et samordningsforum for Omsorgsplanen 2015 med deltakelse fra ledernivå i SIV, PIV, fylkeskommunens opplæringsetat, høgsolen, 12-kommunesamarbeidet, KS, kommunale pleie- og omsorgsledere, sykepleieforbundet, fagforbundet og NAV.

Forumet ble evaluert i 2010, og fra 2011 har også representant for legeforeningen og Opplæringskontoret for offentlig sektor deltatt. Forumet har i 2011 hatt 3 møter.

Fylkesmannen har tett kontakt med alle Vestfoldkommunene på dette området. Det har vært avholdt møter med alle kommunene knyttet til rapporteringen til kompetanseløftet, egne møter knyttet til IPLOS, egen nettverksmøter samt oppfølging av kommunene i forbindelse med søknadene om investeringstilskudd.

Det har vært arbeidet tett med både 12k og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester rundt utviklingsområdene som omfattes av Omsorgsplan 2015 og Samhandlingsreformen. Blant annet har vi sammen med Utviklingssenteret arrangert en møteserie på fire ettermiddag/kvelder for sykehjemslegene.

Kommunens omsorgsutfordringer har forøvrig vært satt på dagsorden i flere sammenhenger, bla på KS's sine "torsdagsmøter" som arrangeres 1 gang pr mnd. Fortsatt er langsiktig planlegging av personell og kompetanse et prioritert fokusområde med en stor utfordring når kommunene sliter med å få dagens drift innenfor budsjettammene.

KOSTRA-tallene sjekkes når de foreligger.

86.2 Demensplan 2015

FM har via Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester, hatt kontakt med demensnettverket som er opprettet i fylket, samt hatt kontakt med Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse i forbindelse med satsning på eldreomsorgens/ demensomsorgens ABC. Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjeneste er pådriver for ABC opplegget i Vestfold.

Resultatene fra den nasjonale kartleggingen av tjenestetilbudet til personer med demens forelå ved slutten av året, og vil følges opp i egne møter med kommunene primo 2012.

86.3 Kompetanseløftet 2015

Det har vært avholdt møte med alle kommunene samlet knyttet til rapportering. Det er på bakgrunn av kommunenes rapportering per 1.2.11, tildelt ca 4,25 mill i tilskudd til kompetansehevende tiltak, og det er rapportert 1.3.11 til Hdir, med kopi til HOD.

Fylkesmannen har gjennom mange år drevet et forum med fokus på utdanning /kvalifisering/rekruttering av helsefagarbeidere (tidligere omsorgsarbeidere og hjelpepleiere). Dette forumet har vært drevet også i 2011. Det har vært avholdt 3 møter i 2011 med et bredt spekter av informasjon og diskusjonstemaer

Medlemmene kommer fra fylkeskommunen, 3 kommuner, spesialisthelsetjenesten, KS, opplæringskontoret for off. sektor og fagforbundet. Forumet ledes av repf for FM.

86.4 Investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger

Det er et utstrakt og godt samarbeid både med kommunene og Husbankens regionkontor. Vestfold fylke overskred i 2010 den opprinnelige kvoten på 590 enheter som var satt som "tak" for investeringstilskuddene fram til 2015. Fylkesmannen i Vestfold har hatt derfor stor nytte av at fylkeskvoteinndelingen ble fjernet fra årsskiftet 2010/2011. I 2011 ble det gitt endelig tilsagn til 99 enheter; - hvorav 83 sykehjemsplasser. Vestfold har fortsatt 245 enheter "på vent". Årsaken til dette er av ulik art - bl.a problemer med endelig finansiering av drift, tomtespørsmål o.l.

86.5 Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten

Som det framgår av pkt 76.3 og 83.1 har Fylkesmannen søkt å integrere kvalitetsarbeidet i det øvrige arbeidet slik at kvalitetsforbedring er en naturlig og implementert del av ordinær drift og i kontakt med kommunene gjennom opplæring, møter og oppfølging etter rapporteringer og tilsyn.

I IPLOS-seminar med kommunene har kvalitetsindikatorer et tema.

Vi har bistått Helsedirektoratet i oppfølgingen av normeringen i sykehjem og har dessuten sammen med Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester planlagt en kursrekke for sykehjemsleger i sykehjemsmedisin på 4 kvelder av 6 timer der kvalitet i tilsynslegerollen har vært gjennomgangstema gjennom alle faglige innlegg. 3 av ialt 4 kurs er avviklet i 2011. Deltakelsen kunne vært bedre, men vi vil nytte erfaringene til å arbeide med videre opplæring. Kursrekken er godkjent av legeföreningen både som emnekurs /klinisk emnekurs og med kurspoeng i etter- og videreutdanningen for leger. Vi ønsker også å bidra til etablering av et fagforum for sykehjemsleger i Vestfold.

Kursrekken har også sin bakgrunn i en kartlegging vi gjorde i 2011. Kartleggingen var basert på erfaringer med oppfølging av arbeidet med lokal norm for sykehjemsleger og resultater fra tilsynsvirksomhet. Vi kartla arbeidsforhold og kompetansebehov for sykehjemsleger i fylket. 62.5% av sykehjemslegene svarte. Funn fra undersøkelsen gir grunnlag for bekymring fordi:

- Sykehjemslegene har små stillingsressurser med liten grad av tilstedeværelse pga kompensasjon for telefontilgjengelighet. Vi ser at statistikken basert på IPLOS ikke forteller det reelle bildet av hvor mange timer legene er tilgjengelige på sykehjemmene
- De elektroniske journalsystemene er ikke tilrettelagt for legearbeid og legene har ikke medvirket ved valg av system
- Det er mangelfull tilrettelegging og planer for elektronisk kommunikasjon
- Det er mangelfull opplæring av legene i bruk av journalsystemene på sykehjemmene
- Legene er i liten grad integrert som en del av sykehjemstilbudet
- Legene er i liten grad ivarettatt i kommunenes opplærings- og kompetanseplaner
- Det uttrykkes stort behov for spesifikk opplæring av sykehjemsleger

kompetanseheving har vært satt på kartet i Vestfold i flere år. Larvik kommune har vært tidlig ute med å sette etisk refleksjon i system og fikk i 2011 ekstra bevilling fra Kompetanseløftet for å bistå øvrige kommuner i Vestfold med dette arbeidet. Larviks bistand skal drives sammen med vårt Utviklingssenter.

Se ellers 76.3 der det er redegjort for vår medvirkning i "i Trygge hender" og kvalitetsarbeid i sykehjem".

86.6 Utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester/Lindrende behandling

Fylkesmannen har et nært og kontinuerlig samarbeid med Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjeneste på alle måter. En repr. fra Fylkesmannen sitter i styringsrådet og vi følger ellers diverse enkeltprosjekter både faglig og med tilskudd. Det har siden 2008 vært et samarbeidsprosjekt mellom Utviklingssenteret og fylkesmannenknyttet til det nye kapitlet om pasientrettighetslovens Kap. 4 A. Prosjektet ble avsluttet 01.10.10, men fulgt opp med en konkret samarbeidsavtale som varer til oktober 2012.

Fylkesmannen har ellers et tett samarbeid med Utviklingssenteret om demensomsorg, etisk kompetanseheving, kvalitetsutviklingsarbeid; - spesielt knyttet til kvalitetsarbeid i sykehjem og "i trygge hender". Som det ellers framgår av annen rapportering her, har vi også hatt et konstruktivt samarbeid knyttet til fagutvikling for sykehjemsleger.

86.7 Økt forvaltningskompetanse. Saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten

Det ble i mai og juni 2011 gjennomført to likelydende kurs for saksbehandlere i helse- og omsorgstjenesten. Hvert kurs besto av 3 halve kursdager hvor hele saksbehandlerprosessen ble gjennomgått. Ca 30 personer deltok på hver av kursrekkene. Kurset ble avholdt i samarbeid med 12kommunesamarbeidet. De to øvrige kommunene i Vestfold har invitert med i tillegg.

I november og desember 2011 gjennomførte vi opplæring i folkehelsesloven og den nye kommunale helse- og

omsorgsloven. Vi holdt fire halvdagskurs for ialt ca 330 personer

86.8 Aktiv omsorg/Partnerskap med familie og lokalsamfunn

Utviklingssenteret har også hatt aktiv omsorg som spesielt tema. Fylkesmannen har i noen grad deltatt i dette arbeidet, - men dette arbeidet har i stor grad vært styrt av kommunene selv.

86.9 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning

Fylkesmannen fulgt opp planen fra 2010, hvor målsetningen har vært økt kommunikasjon og ansvarliggjøring av kommunene og spesialisthelsetjenestene i tråd med samhandlingsreformen. Videre har blant annet nye retningslinjer for Fylkesmannens oppgaver fra Statens Helsetilsyn (internserien 7/2011) vært vektlagt og medført endringer i overprøvingene.

Fylkesmannen har i 2011 gjennomført fagdag for alle kommunene og spesialisthelsetjenesten. Videre har Fylkesmannen deltatt på utvalgte møter og kurs. Fylkesmannen har bidratt som foreleser på eksterne kurs. Det er utarbeidet nye maler for fating av vedtak og tilbakemelding på meldinger knyttet til skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner.

Fylkesmannen har også i 2011 gjennomført 3 møter med kommunenes overordnede faglig ansvarlige (OFA), hvorav 1 var felles med kommunenes overordnede faglig ansvarlige i henhold til pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A. Fylkesmannen har bidratt til etablering av 2 arbeidsgrupper som består av: (1) OFA-gruppen og arb. gruppe OFA, (2) gruppe som skal se nærmere på vurdering av samtykke-kompetanse. I sistnevnte gruppe er Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester sentral.

Målsetning for 2012: Overordnet mål opprettholdes fra 2011. Dette vil medføre økt fokus på arbeidsgruppene. Det etableres et eget fagforum for området i begynnelsen av året.

Det er et mål at flere av gruppene i større grad styres av Utviklingssenteret og kommunene. Fylkesmannen skal være synlig for kommunene og vil vektlegge tiltak som sikrer godt samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten, herunder økt fokus på bruk av samarbeidsplaner.

Saker etter lov om sosiale tjenester kap. 4A er behandlet innen 3 måneder.

86.10 IPLOS - individbasert pleie- og omsorgsstatistikk

I 2011 har vi prioritert å fokusere på «Veileder i person og informasjonssikkerhet for helse- og sosial personell i kommuner» Vi har deltatt på to møter i 12kommunesamarbeidet (12K) i Pleie og omsorgsnettverket, hvor vi har informert om veileder og faktaark. Videre har vi tatt kontakt og oppfordret de enkelte kommuner til å delta på kurs i «Norm for informasjonssikkerhet.», og mange av kommunene har nå deltatt på kurs. Fylkesmannen har selv deltatt som observatør på instruktørkurs for å bli mer kjent med NORM for informasjonssikkerhet.

Fylkesmannen har i tillegg gitt løpende veiledning til kommunene når det gjelder bruk av IPLOS, og gitt tilbakemelding til direktoratet på utfordringer kommunene har når det gjelder boligregistrering i IPLOS.

Fylkesmannen etterlyser mer opplæring i bruk av SUM rapporter for å kunne følge opp kommunene i bruk av dette verktøyet.

Resultatområde 87 Psykisk helse

Se underpunktene

87.1 Tvungen undersøkelse

Ikke krav til rapportering på dette punktet

87.2 Behandling uten eget samtykke

Ikke krav til rapportering på dette punktet

87.3 Privat forpleining i det psykiske helsevernet

Ikke krav til rapportering på dette punktet

87.4 Godkjenning av institusjoner som skal ha ansvar for tvungent psykisk helsevern

Ikke krav til rapportering på dette punktet

87.5 Vedtak om overføring

Ikke krav til rapportering på dette punktet

87.6 Forpleining, kontroll og tilsyn med pasienter i det psykiske helsevern

Ikke krav til rapportering på dette punktet

87.7 Videre utvikling av det psykiske helsearbeidet i kommunene

Status oppdrag:

- Årlig rapportering fra alle kommunene er mottatt og videresendt. Koordinert og kvalitetssikret tall i dialog med kommuner og direktorat..
- Vi har fokus på kompetanse og kompetanseheving i kommunene:Behandlet og prioritert søknader fra kommunene vedr. tilskudd til videreutdanningene; psykisk helsearbeid for voksne og psykososialt arbeid med barn/unge
- Vi har årlige møter med høgskolen rundt nevnte videreutdanninger
- Kontinuerlig råd og veiledning til kommuner og fagpersonell
- Vi har behandlet klagesaker og tilsynssaker knyttet til området
- Samordning med opptrappingsplanen rus: – psykiatridriver er medlem i internprosjektet rus og psykisk helse. - Faste møter med egen agenda gjennom året.
- Har deltatt på fagsamlinger og seminarer.
- Det er et eget Forum for rus og psykisk helse med medlemmer fra alle kommuner og spesialhelsetjenesten. Vi møter i arbeidsutvalget, 2-3 samlinger pr år
- Møte/r med NAPHA – avtalt videre samarbeid.
- Vi gjennomfører en årlig punktprevalensundersøkelse i mai, kalt "dagsprevalensundersøkelsen" på rusfeltet. Vi har vurdert om vi skal utvide den til å også å omfatte psykisk helse og vurdert mulighetene for en felles dags prevalensundersøkelse mot kommunene i samarbeid med Rambøll.
- Faste rådgiversamlinger med x 2 pr år
- Møte med Utviklingscenteret – mål: fokus på implementering av rus og psykisk helsefeltet
- Tilsyn med fire kommuner etter Lov om sosiale tjenester Kap 4 og 6, samt Kommunchelsetjenesteloven § 2-1.
- Brukermedvirkning: Samarbeider med Lærings og mestringssenteret i PIV. Foredrag og tilskudd/penger til deres årlige erfaringskonferanse (for alle dagsentra i Vestfold)
- Møte med representant for LPP (landsforeningen for pårørende)
- Flkemannen deltar i prosjekt sammen med kommunene og psykiatrien, SPoR prosjektet –hvor det også arrangeres seminarer. Er medlem av styringsgruppen (tre møter)
- Kartleggingsmøte med NAV fylke ang. arbeid og psykisk helse.
- Møte med representant for LPP (Landsforeningen for pårørende i psykiatrien)

Barn og unge området

- God Oppvekst - prioritert å være med på igangsatte kurs som en del av fokus på barn/unge området
- Intern fagdag rundt barn/ unge og tidlig intervensjon på rus/psykisk helse området

- Påbegynt kartlegging av tjenester og tilbud til barn unge i kommunene i samarbeid med kompetansesenteret

87.8 Dispensasjon fra forskrift om faglig ansvarlig for vedtak i det psykiske helsevernet

Ikke krav til rapportering på dette punktet

87.9 Godkjenning av psykiatriske poliklinikker

Det er ikke endringer i antallet psykiatriske poliklinikker i 2011

87.10 Gjennomføring av tvungent psykisk helsevern for personer som ikke har bosted i riket

Vestfold hadde en hjemhenting til Norge i 2011 og en hjemsendelser.

Vi hadde rådgivning i en tredje sak som ikke ble gjennomført.

Sakene medførte betydelig ressursbruk herfra, totalt 18 journalposter i saken, men fungerte som forutsatt.

Antall saker

Embeter	Antall
FMVE	2
Sum	2

Resultatområde 88 Rusområdet

Se rapport på underpunktene

88.1 Alkoholoven

Antall saker

Embeter	Antall
FMVE	10
Sum	10

88.2 Rusmiddelarbeid

I samarbeid med fylkesmannen i Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark og Buskerud, samt KORUS SØR-ØST, har vi gjennomført:

- Grunnkurs i Motiverende Intervju og etablering av nettverk etter endt kurs.
- Basisopplæring innen fagfeltet rus- psykisk helse med vekt på samhandling, innføring i sentrale lovverk og virkemidler rundt tvang, implementering av veilederen "Fra bekymring til handling".

Vi har videre bidratt implementering og utvikling av "Forum for rus og psykisk helse i Vestfold". Forumet har per 01.01.12 ca 80 oppnevnte deltakere fra kommuner (inkl. NAV), spesialisthelsetjeneste, kompetansesentre og brukerorganisasjoner. Forumet har i 2011 arrangert to åpne fagsamlinger, og en egen samling for forumet. Den ene av fagsamlingene hadde tema knyttet til samhandlingsreformen og gjennomgang av "Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig rus og psykisk lidelse - ROP-ledelser."

I forståelse med 12kommunesamarbeidet i Vestfold og utviklingscenteret for sykehjem og hjemmetjenester, legges det grunnlag for opprettelse av fagnettverk.

Det arbeides aktivt for å avklare ansvarsforhold/økonomiske forpliktelser knyttet til LAR.

Tidligere dagsprevalensundersøkelser er fulgt opp i 2011 (se tidligere årsrapporter).

Alle fylkets kommuner har i 2011 samlet mottatt ca 21 millioner kroner til 26 kommunale rustiltak. Kommunene Tønsberg og Sandefjord har deltatt i landsomfattende forsøksordning med bruk av tillitspersoner for koordinering av psykososialt arbeid for mennesker med rusrelaterede problemer. Arbeidet med tillitspersonforsøket er bekjentgjort på ulike måter - bla. i fagtidsskrift.

Det er gjennomført systemrevisjon med den kommunale rustjenesten i fire kommuner. Alle kommunene fikk avvik. Det er i 2011 lagt en plan for oppfølgingen av resultatene av tilsynene - dette i samarbeid med de involverte kommunene.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
81 Tilsyn og klagesaksbeh. etter sosialtj. loven	kr 645 033,02	kr 0,00
82 Tilsyn og klagesaksbeh. etter helsetj. loven	kr 2 746 713,18	kr 107 483,34
83 Folkehelsearbeid	kr 733 543,62	kr 62 542,02
84 og 85 Primærhelsetj. og Spesialhelsetj.	kr -222 505,69	kr 943 624,59
86 og 75 Omsorgstj, Habilitering og Rehabilitering	kr 128 911,56	kr 917 993,26
87 og 88 Psykisk helse og Rusområdet	kr 997 544,99	kr 2 169 302,72
76 og 77 Kvalitet og samhandling og Andre oppdrag	kr 1 360 824,45	kr 290 479,41
Andre oppgaver under HOD	kr 213 669,47	kr 0,00
Sum:	kr 6 603 734,00	kr 4 491 425,00

Samferdselsdepartementet

Resultatområde 91 Oppdrag for Samferdselsdepartementet

91.1 Avkjørselssaker etter vegloven

Det er ikke behandlet saker.

91.2 Konesjon til anlegg og drift av taubaner

Det er ikke behandlet saker.

Utenriksdepartementet

Resultatområde 92 Oppdrag for Utenriksdepartementet

92.1 Apostiller

Det er behandlet 1404 saker.

92.2 Forberedelse av saker om honorære konsuler

Kulturdepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

Det er behandlet 88 saker.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Resultatområde 93 Konsultasjonsprosedyrer mellom statlige myndigheter og sametinget

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Det er behandlet 90 saker.

Resultatområde 97 Lov om helligdager og helligdagsfred

Det er behandlet 6 saker.

Resultatområde 98 Oppdrag på det administrative området

98.1 Rekruttere og beholde medarbeidere

I våre stillingsannonser bruker vi standardformuleringen ”det er et mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning, og å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn og redusert funksjonsevne”. Denne målsettingen følges opp med at vi innkaller stillingssøkere med annen nasjonal eller etnisk bakgrunn til intervju, dersom kvalifikasjonskravene til stillingen er oppfylt. Innstillende myndighet må i sin innstilling til Tilsettingsrådet begrunne et valg om ikke å innkalle søkere med annen nasjonal eller etnisk bakgrunn til intervju.

Fylkesmannen har i 2011 tilsatt to personer av annen nasjonalitet / etniske opprinnelse, i vikariat for personer som er ute i permisjon.

Embetet jobber svært aktivt for å tilrettelegge for ansatte med nedsatt funksjonsevne. Når det gjelder stillingssøkere med nedsatt funksjonsevne, er ikke dette noe vi kan lese ut av søknadene. Søkere innkalles til intervju i den grad de oppfyller kvalifikasjonskravene til stillingen.

Embetet har høyt fokus på å forebygge for sykefravær. Ved alle nytilsettinger har Bedriftshelsen ergonomisk

gjennomgang av arbeidsplassene. Behov som avdekkes under disse gjennomgangene tilrettelegges etter Bedriftshelsens anbefalinger. Vi jobber svært aktivt med ergonomisk tilrettelegging av arbeidsplassene og har særskilt fokus på muskel- og skjelettplager. Våre årlige vernerunder er også en arena for å fange opp ulike tilretteleggingsbehov, i tillegg til andre plager som eksempelvis luft- og klima, trekk, etc. Bedriftshelsen deltar også i Arbeidsmiljøutvalget, yter bistand i enkeltsaker etter behov og de gir råd og veiledning til ledere og ansatte.

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Embete	Antall 2010	% 2010	Antall 2011	% 2011
FMVE	2		2	
Sum	2	0	2	0

98.2 Kompetanseutvikling

Fylkesmannen har ikke gjennomført felles kompetansetiltak i 2011. Avdelingen håndterer fagspesifikke kompetansepåfyll og videreutdanning. Kompetansemidlene ser ut til å være en aning skjevfordelt på menn kvinner fordi vi har over 60% kvinnelig tilsatte. Gjennomgående er det personell i kantinen og service/sentralbord som ligger lavt i bruk av kompetansemidler.

Det ser også ut til at personer over 50 år er prioritert da gjennomsnittlig alder ligger på ca 50år.

Fordeling menn/kvinner i lederstillinger

Embete	Kunngjorte lederstillinger	% tilsatte kvinner	% tilsatte menn	Antall kvinnelige ledere	Antall mannlige ledere
FMVE	1	100	0	2	5

Fordeling av kompetansemidler

Embete	% kompetanse kvinner	% kompetanse menn	% under 50 år	% over 50 år
FMVE	54	46	42	58

98.3 Medvirkning

På dette området er det få endringer i 2011. Generell informasjon til alle ansatte formidles via fylkesmannens intranett, avdelingsmøter og allmøter.

Fylkesmannen har samarbeidsmøter med organisasjonene etter Hovedavtalen og vår lokale tilpasningsavtale hver annen måned, i tillegg til budsjettmøter. I samarbeidsmøtene tas det opp saker til informasjon, drøfting og forhandling i h.h.t. Hovedavtalens regler og vår lokale tilpasningsavtale. I særskilte saker nedsettes det representative arbeidsgrupper i samarbeid med organisasjonene.

Informasjonsarbeidet er styrket i 2011 i og med tilsetting av informasjonskonsulent i full stilling.

98.4 Likestilling og likeverd

Likestillingsperspektivet er implementert i de ulike personalpolitiske områdene som; rekruttering, lønn og kompetanseutvikling. Målsettinger og tiltak som er nedfelt i våre personalpolitiske områder ivaretas gjennom vår virksomhetsplanlegging, medarbeidersamtaler, medarbeidersamtaler, ledelsens rapporteringsrutiner og i våre rutinedokumenter. Aktivitetsplikten løftes inn i våre handlingsplaner, gjennom drøftinger og forhandlinger i ulike samarbeidsfora, og korrigeres løpende i våre rutiner.

Fokusområder på likestilling og likeverd kan også leses ut av pkt. 98.1 "Rekruttere og beholde medarbeidere".

2011 FM-Vestfold

		Deltid		Midlertidig		Foreldrepermisjon		Legemeldt	
		M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%

Totalt i									
2011 virksomheten		6,7	9,6	17,8	13,7	30,0	70,0	8,7	10,3
Totalt i									

2010virksomheten	15,019,0	41,0	59,0	7,5	2,3
------------------	----------	------	------	-----	-----

I den lokale lønnspolitikken for Fylkesmannen i Vestfold har vi følgende overordnede føring når det gjelder kjønnsbalanse og lønn:

”Vår lønnspolitikk skal være uavhengig av kjønn, alder, fag, ulik fagbakgrunn og avdeling. Vår lønnspolitikk skal bidra til å fjerne kjønnsbetingede lønnsforskjeller – og ikke opprette nye”.

	Kjønnsballanse			lønn M lønn		
	% M	% K	Ant	M	K	K %
Totalt i						
2 011 virksomheten	38	62	118	4245236256	85,4	
Totalt i						
2 010 virksomheten	41	59	110	4279235636	83,3	
2 011 Fm FL direktører	71	29	7	6882253350	77,5	
2 010 Fm FL direktører	86	14	7	6244351267	82,1	
Seksjonssjef ass						
2 011 dir	50	50	2	6834268342	100,0	
Seksjonssjef ass						
2 010 dir	50	50	2	6718367183	100,0	
2 011 Saksbeh 1	53	47	41	4165441051	98,6	
2 010 Saksbeh 1	59	41	39	4149240804	98,3	
2 011 Saksbeh 2	35	65	40	3524536219	102,8	
2 010 Saksbeh 2	37	63	32	3602335680	99,0	
2 011 Kontorstillinger	0	100	17	0	30291	-
2 010 Kontorstillinger	5	95	19	3475730207	86,9	
2 011 Fagarbeiderstillinger			0			
2 012 Fagarbeiderstillinger			0			
2 011 Lærling			0			
2 012 Lærling			0			

Totalt for virksomheten lå lønnsnivået for kvinner på 85,4 % av menn. Når ledelsen, der 5 av 7 er menn, trekkes ut heves prosenten til 89,2. Innen de etterspurte stillingsgrupperinger er forskjellene nede i +- 2 %. Dette er en så liten forskjell at det i praksis er bare tilfeldigheter som slår ut. Saksbeh 1 menn over, og saksbeh 2 kvinner over.

Årsaken til de totale forskjellene skyldes kontorstillinger som kun består av kvinner, og som ligger noe lavere på lønsskalaen. I tillegg har vi en effekt av kantinedriften i Statens Park hvor lønnsnivået er lavt og med stor overvekt kvinner.

	Deltid		Midlertidig		Foreldrepermisjon		Legemeldt fravær	
	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Totalt i								
2011virksomheten	6,7	9,6	17,8	13,7	30,0	70,0	8,7	10,3
Totalt i								
2010virksomheten	15,0	19,0			41,0	59,0	7,5	2,3

Forskjellen i prosentandelen kvinner og menn i deltidsstillinger kan forklares med deltidsstillinger i kantinen, hvor det jobber flest kvinner. Dette påvirker statistikken i forholdsvis stor grad. Dersom vi tar kantineansatte ut av statistikken vil vi få 6,8 % menn og 5,7 % kvinner i deltidsstillinger.

Midlertidige stillinger vil i det alt vesentlige omfatte vikariater for personer som er ute i permisjoner og ansatte i prosjektstillinger.

Legemeldt sykefravær for 2011 er ikke komplett, da 4. kvartal ikke er ferdig på rapporteringstidspunktet.

98.5 Føringer på IKT-området

Fylkesmannen i Vestfold har etablert nye Retningslinjer for informasjonssikkerhet i 2011 basert på embetenes felles informasjonspolicy. Det er gjennomført opplæring i alle avdelinger.

Lisensiering av Microsofts programvare er gjennomgått og rapportert til FAD. Registrering i felles lisensportal er ikke utført.

Vi søker å få bedre muligheter for å oppfylle Gis-strategien ved å søke samarbeid med kommunenes GIS-portal i Vestfold, samt at vi har gjennomført drøftinger med FM Østfold og FM Oslo Akershus for etablere en felles GIS-tjeneste mellom embetene.

Resultatområde 99 Partistøtteordningen

Det er i 2011 utbetalt tilskudd til 11 fylkespartier med til sammen kr. 3 119 667,-. 8 av fylkets ungdomspartier har mottatt kr. 861 974,- i tilskudd. Fylkets 14 kommuner har mottatt kr. 1 353 352,- i partistøtte. Det har vært 10 henvendelser i bruk av datasystemet fra partiene og 5 henvendelser er i tillegg innregistrert av fylkesmannens kontor. Fylkesmannen godkjenner alle utbetalingene.

Andre

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
Andre faglige oppg. på oppd. for statlige virk.	kr 1 043 028,77	kr 0,00
Andre faglige oppgaver for ikke-statlige virk.	kr 416 069,56	kr 0,00
Ressursbruk knyttet til adm/felles oppg./drift	kr 21 620 422,95	kr 0,00
Sum:	kr 23 079 521,00	kr 0,00